

ÂMEDÎ GALİB EFENDİNİN MURAHHASLIĞI

ve

PARİS'TEN GÖNDERDİĞİ ŞİFRELE MEKTUPLAR

İ. Hakkı Uzunçarşılıoğlu
Balıkesir Saylavı

On sekizinci asır sonlarında siyasî hayata atılarak Türkiyede yetişen Devlet Adamları arasında iyi görüşü ve düşünüşü, cerbeze ve ihatası, ecnebi mehafilde yaptığı sempati ile yüksek bir mevki sahibi olan Mehmed Said Galib Efendi [Paşa] nin hayat ve icraatını burada uzun uzadıya yazacak değilim; kendisinin oldukça etraflı surette tercümei halini 1925 te (Karesi Meşahiri) isimli eserimin ikinci cildinde neşretmiştim; bu makalemde Galib Efendi'nin nasıl yetiştiğini kısaca anlattıktan sonra anın Paris murahhaslığına âit şimdiye kadar neşredilmemiş olan bazı mühim vesikaları neşrediyorum; Bu vesikalar, hazinei evrak dosyaları arasında bulunup Galib Efendinin Fransa siyasetiyle Fransız siyasilerine, Hariciye Nazırı Taleyran'a ve ozaman baş konsül olan Bonapart'a ve anınla görüşmelerine dair mühim malûmatı ihtiva etmektedir. Galib Efendinin şifreli tahriratları, Fransanın şarkta ve bilhassa Osmanlılar üzerinde yaptığı tesiri, Fransanın oynadığı rolü ve Taleyranın kararsızlığıyla âllaklığını, Bonapartın vaziyetini ve hülâsa o zamanki Fransız siyasetini dikkate şayan bir şekilde izah etmektedir. Galib Efendinin şifreli yazılarının ekserisi eski kullandığımız rakam iledir ki son zamana kadar mevcut idi; şifrelerin bir kısmı da hufu cifriye ile yazılmış olup anın da bir fotoğrafı makalenin sonuna konulmuştur.

Galib Efendinin gönderdiği bu şifreler hükümet merkezinde açılıp yazıya çevrilerek Sadrazam tarafından hükümdar Selim III. e arz ve takdim edilmiş ve icabedenlerinin üzerinde hattı hümayun ile işaret olunup direktif verilerek yine geldiği yere yani Sadaret vasıtasile Divanı Hümayun Kalemine iade olunmuştur.

* * *

Mehmed Said Galib Efendi, Sadaret [Başvekâlet] Mektubi Kalemi Başhalifesi iken 1774 te vefat eden Ahmed Efendinin oğludur. Babası öldüğü zaman on yaşında idi; kıymetli devlet adamlarından olup Reisülkitap, Sadaret Kethüdalığı gibi mühim Devlet hizmetlerinde bulunmuş olan Abdullah Berrî Efendi tarafından himaye olunarak tahsil ettirilip babasının kalemine devamı temin olundu; Galib Efendi daha sonraları terakki ederek 1798 de Âmetçi oldu; ordunun Mısır seferine hareketi üzerine Galib Efendi Ametçi vekili yani Rikâbihümayun Âmetçisi olarak İstanbulda kaldı ve beş sene kadar Âmetçilik yaptı.

Galib Efendi bu hizmette iken makalemize esas olan Fransa ile Türkiye arasında Muahede aktetmek üzere Paris'e gönderildi [1802 Nisan] . bu Muahedeyi imzaladıktan sonra İstanbula avdet edince büyük tezkereci ve Vasıf Efendinin yerine 1806 da Reisülküttab oldu; bu hizmeti devletin buhranlı zamanına tesadüf etmişti; Ruslar ile mükâlemeye memur edildi; Selim III. ün ıslahatına taraftar olduğundan bu hükümdarın saltanattan ıskatı üzerine Alemdar Mustafa Paşanın himayesi sayesinde mürteciler tarafından öldürülmekten kurtuldu; 1808 de ikinci defa Reisülkitap olup daha sonra Sadrazam Kethüdalığına tayin edildi ve 1812 de Bükreş Muahedesini imzaladı; 1814 iptidasında üçüncü defa Reis oldu: Daha sonra kendisini istirkap eden meşhur Halet Efendinin darbesiyle azl ve nefyedildi ve arası biraz geçince İstanbula gelmemesi için vezirlikle vali tayin olundu.

Mehmed Said Galib Paşa: devam etmekte olan Mora isyanının, askerin intizamsızlığı yüzünden uzun müddet bastırılmaması üzerine Sadrazam tayin olunarak Mora işinin halledilmesi kendisine havale olundu; Avrupadaki siyasi cereyanlara vâkıf olan Galib Paşa Devletlerin bir müdahale kapısı açmalarının önünü almak için bu işi Mısır Valisi Mehmed Ali Paşanın başına doladı; Mısır valisinin Avrupa talimi görmüş olan muntazam Cihadiye Askeri vardı; bu sayede Mora işi bir müdahaleden evvel halledildi; bu ise Yunanlıları teşvik ve tahrik eden devletlerin işlerine gelmedi. Maskeyi atmaları üzerine tarihte meşhur olan Navarin vak'ası meydana geldi.

Galib Paşa 1824 Sonunda sadrazamlıktan azledildi ve son olarak Erzurum vali ve saraskerliğinde bulunup Rusya harbi sebebiyle 1828 de Hükûmeti ikaz yollu yazdığı mütalealar hoş görülmediğinden azlolunup vezirliği de ref'olunarak Balıkesire nefyedildi. Galib Paşa buraya geldikten az sonra 1829 senesinde altmış beş yaşında vefat etti.

Galib Paşa, kısa boylu, güler yüzlü, terbiyeli, halim ve müdekkik olup kalemi ve idaresi güzeldi. Memuriyet hayatını pek temiz ve lekesiz olarak geçirmiştir, en karışık siyasi meselelerde bile kat'iyen telâş göstermiyerek vakıfâne ve vakurâne hareket ederdi, devletçe yapılan ıslahat yüzünden iki defa ölüm tehlikesi geçirmiştir.

Galib Paşa Türkiyede yarım asırdan fazla süren Mustafa Reşid Paşa Siyasi mektebinin banisidir. Galib Paşa, Dahiliye Nazırı meşhur Pertev Paşayı ve o da Mustafa Reşid Paşayı yetiştirmiştir ki Âli ve Fuad Paşalar bu mektebin zamanına göre en müm-taz iki siyasisisidir.

Galib Paşa uzun uzadıya söz söylemez fakat söylediğini ve-ciz söylerdi; hattâ bir mükâleme meclisinde Rusya ve Avusturya murahhaslarının iki, üç sahifeyi ihtiva eden sözlerine muciz (موجز) ve mukni مقنع müdafaalar yaparak on beş kelime ile bu murahhas-ları ilzam edivermiştir ki bu, ihata ve zekâsına delâlet eder.

Son Osmanlı Sadrazamlarından küçük Said Paşa merhum Av-rupaya murahhaslık veya sefaretle giden devlet adamları içinde en ziyade Galib Efendiyi beğenip sefaretnamesinin müdekkikane yazıldığını ve kendisinin siyasi ve edebi tarihimizde mümtaz bir mevki sahibi olduğunu söylemektedir. [1]

Kalemine, zekâ ve iktidarına mağrur ve adam beğenmekte pek müşkülpesent olan Said Paşanın, Galib Paşa hakkında takdiri tam ye-rinde olup tarihi vak'alar, siyasi hâdiselerde bunu teyit etmekte-dir.

Osmanlı Hükûmeti, Avrupa cemiyeti düveliyesine (جمعیت دوله) gir-mededen evvel zaman zaman Avrupaya fevkalâde sefirler göndermiş tir. Bunların mecmuu on sekiz olup on dördü sefaretname yazmıştır. Bu sefaretnamelerin içinde en kıymetlisi ve vâkıfane yazılmışı Galib Efendinin sefaretnamesi isede maalesef noksandır. Henüz tam bir nüsha elde edilmemiş veyahut merhum Galib Paşa sefa-retnamesini tamamlamağa muvaffak olamamıştır. Bu noksan sefa-retname (Sefaretnamei Amedi Galib Efendi) başlığıyle Edebiyatı Umumiye Mecmuasında neşredilmiştir. Benim hazinei evrak ka-yıtlarından çıkardığım şifreli vesikaların siyasi olmayıp sırf Parise kadar olan seyahate teallük eden noktaları Galib efendinin nok-san kalan sefaretnamesini ikmal edebilir.

* * *

Şimdi Galib Efendinin murahhaslıkla Parise gönderilmesinin sebebine gelelim :

Malûm olduğu üzere 1798 de Bonapart anî olarak Mısırı işgal

[1] Edebiyatı Umumiye Mecmuası No. 8. Said Paşanın bir mektubu.

etmiş ve daha sonra Suriyeye yürüyüp Akkâ (كع) önünde muvaffak olamıyarak Kahireye avdet etmişti; Osmanlı Devleti Mısırı geri almak için kara ve denizden kuvvet sevkettiği sırada Fransızların hasmı olan İngiliz ve Ruslarla da ittifak etmiş ve Neticede Fransızlar Mısırı tahliyeye mecbur kalmışlardı.

Fransızların Mısırı işgali İngiliz Fransız muharebesi icabı idi. Mısırın Fransızlar tarafından tahliyesinden sonra yorgun düşen ve biribirlerine galebe çalmaktan ümitlerini kesen her iki Devlet müsâlâhaya yanaştılar. Maamafih Bonapart, İberik ve İtalya yarımadalarındaki muvaffakiyetleri dolayısıyla Avrupa muvazenesinde galip mevkiinde bulunmakta idi; nihayet Londrada iki Devlet arasında sulh akdi esasları kat'î surette takarrür ettikten sonra maddelere ait teferruatın sonra ayrıca başka bir yerde tesbiti kararlaştırılmıştı.

İşte bu suretle 1801 teşrinievvel başlarında Londra'da muahedenin esası imza edilmişti. Bu esas maddelerden birisi de Mısırın Osmanlılara terki ve Türkiye arazisinin harpten evvelki halde kalması idi [1] bundan sonra teferruata ait kısımların da (Amyen) şehrinde toplanacak mükâleme meclisinde görüşülmesi tensip edilmişti.

Ahitnamenin (Amyen) de müzakeresi esnasında İngilizler, Türkiyenin de Murahashlığını yapmak istedilersede Türkiye buna muvafakat etmedi ve Murahashğa dört, beş seneden beri Pariste Sefir bulunan ve Mısır meselesi üzerine İstanbulda tevkif edilen Fransa elçisine mukabil göz hapsine alınan Esseyid Ali Efendiyi tayin etti.

Halbuki Türkleri İngilizlerden ayırmak isteyen Bonapart, Londra sulh maddeleri görüşülmeden evvel Esseyid Ali Efendiye yine eskisi gibi Sefir muamelesi yapmış ve hattâ 1801 senesi Teşrinievvelinin dokuzunda yani Londra esasının takarrurundan bir hafta sonra Ali Efendi ile Fransa Hariciye Nazırı Taleyran arasında Londra esasından ayrı olarak Pariste mustakil bir muahedenâme imzalanmıştı.

[1] İngiliz Sefiri tarafından Londra esaslarını havi şartname Babıâliye takdim edildiği zaman Sefir, takririnde Osmanlıları minnettar bırakmak maksadiyle gúya İngiliz Kralının hayırhah (خيرخواه) Müttefiki olan Türkiyenin mülki mesalihini iltizam ve Mısırın tahliyesi için sair yerlerde zaptettiği memleketleri bile iâdeye muvafakat eylediğini beyan etmişti [Hazinei Evrak dolapı sandık 40] halbuki İngilizlerin şimdilik Bonaparta kat'î galebeden ümitlerini kestikleri için muahede akteyledikleri malúmdur. İngilizler bu muahede ile Fransa İspanya ve Felemenk'ten aldıkları yerleri iade ve Maltayı da Şövalyelere terketmekte idiler.

Bu yeni Muahede mucibince Mısır kıt'ası tamamen Osmanlı Devletine iade olunacak ve Türkiye arazisi harpten evvelki halde bulunacak, Devletialiyeye her hangi bir devlet hakkında müsaadekârlıkta bulunursa Fransa hakkında da aynı müsaadekârlığı yapacak, yediada (Cezairi Seb'a جزائر سيبه) Cümhuriyetinin mevcudiyeti Fransa tarafından tasdik olunarak bunun nizamının muhafazasını Fransa tekeffül edecek ve Garp ocaklarının Fransa Tüccar gemilerine taarruz etmemeleri için bu ocaklarla Fransa arasında mukavele imza edilecekti.

İngilizler, Türk davasının kendileri tarafından deruhte edilmesinin reddi ve Paris şehrinde Türkiye sefiriyle Taleyran arasında imzalanan münferit muahedeye itiraz ile Mısır Cezair ve Yediada işinin zaten Londra Ahitnamesinde mevcut olduğunu söyliyerek ayrıca bir murahhas tayinini ileri sürdüklerinden yukarda yazdığımız gibi Amyen Mükâlemesine Paris Sefiri Ali Efendi memur edilmişti.

Bonapart, Türklerle İngilizleri birleştirmemekte ısrar ile Ali Efendinin murahhaslığını kat'iyen tanımadığı gibi anın (Amyen) e gitmesine bile mümaneat etmişti, hattâ Taleyranın Reisülküttab'a gönderdiği mektupta, Fransa Cümhuriyetinin Devletialiyeye ile başkasının tavassutu olmaksızın musaleha talebinde olmasına mebni münferit Paris Muahedesinin tasdikı isteniyor ve hükümet tehdit ediliyordu[1]. İngilizler ise Londra kararının esas tutulmasında ısrar eyliyorlardı [2].

Türkiye hem müttefiki olan İngilizlerle Rusları gücendirmek — Çünkü İskenderiyye henüz İngilizlerin elinde ve yediada-

[1] Taleyran Reisülküttab'a gönderdiği bu mektupta (Elhaletühazihî الحالة هذه) Konsolosu müşarünileyh[Bonapart] Ali Efendiyi Amyen meclisinde kabul eylememesi mücerret devleteyn beyninde tam ve halis bir musalehanın akdi matlubu olup mademki emrimusaleha Devletialiyeye ile bizzat ve ecnebi bir devletin nüfuzu dahil olmıyarak tanzim olunmağa tam ve halis addolunmadığındandır) demiş ve bundan başka Bonapartın ağzından da eğer münferit muahede yapılmazsa Fransanın Sicilzeteyn memleketindeki Askerinin Boğazı geçip Rumeliyi veyahut Türkiyenin ahar tarafını zaptedebileceğini söyliyerek Devleti tehdit eylemişti (Hazinei evrak vesikaları) hattâ Sefir Ali Efendi 15 Eylül 1216 [1802 Mart iptidası] tarihli tahriratında Bonapart ile yaptığı bir mükâlemede Amyen'e varıp orada müttefiklerin rey ve imzalarıyla işe başlamak lâzım geldiğini söylediğini zaman Bonapart : (Sizin Amyen'e gitmenize hacet yoktur; biz Devletialiyenin şanının âlâ olduğunu isteriz musalehanın müstakillen müzakere ve tanzimi bu tarafta olmalıdır) demiş. Ali Efendi ise (benim usulü memuriyetim müttefikler marifetleriyle Amyende musalehayı tanzim etmektir) diye ısrar eylemiş ve nihayet bu iş Galib Efendiye havale olunmuştur (Hazinei evrak vesikaları dolap 2 sandık) 35.

[2] Cevdet tarihi C. 7 S. 139 ilâ 142.

da Ruslarlarda idi — ve hem de Avrupada siyasî mevki ve nüfuzu artan ve İtalyadaki kuvvetleriyle Rumeliye taarruz etmesinden korkulan Fransayı elden kaçırmamak istiyordu. Padişah, Askerî islahat için bilhassa Fransızlara mütemayildi. Bundan dolayı hükümetçe her iki tarafı memnun bırakacak surette birmuahede akdi için işgüzar bir devlet adamının murahhas olarak gönderilmesi lâzım geldi ve bunun için de o tarihte Rikâbı Hümayun Âmetçisi [1] bulunan Galib Efendi bizzat بالتذات Selim III. tarafından Murahhas tayin edildi [2] bundan bir iki gün sonra Hükümdar Babıâliye gelip harici siyaset hakkında tekrar görüşüldükten sonra Galib Efendi'ye huzurunda hıl'at giydirmişti [3].

Galib Efendi (Zilkade 27 Sene 1216) da yani 1802 Mart ayının sonunda kara tarikiyle İstanbuldan hareketetmiştir; Galib Efendi İstanbuldan itibaren Peşteye kadar yollardaki haller, görüştükları

[1] Âmedi, veya Âmetçi; Divanı Humayundan hükümdara arz edilecek tahriratı Sadrıâzam veya vekilinin mühürle mühürledikten sonra Saraya göndermeğe memurdur. Emri altında Âmedi kalemi vardı. Âmetçi devlet esrarına vâkif olup Sadrıâzam sefere memur olsa Âmetçi de beraber gider ve yerine Rikâbı Hümayun Âmetçisi denilen bir vekil tayin edilirdi. Galib Efendi, Murahhas tayin edildiği zaman vekil idi; ordunun Mısır seferinden avdeti ve İstanbula yaklaşması üzerine asâleten Âmetçi oldu. Âmedi kalemi devletin gizli tahriratını sakladığından Selim III. ün koyduğu nizam üzerine buraya memur edileceklerin tayinleri bizzat hükümdarın müsaadesine mütevakıftı.

[2] Edebiyatı umûmiye mecmuası N. 8 S. 145

[3] İngiliz Elçisi Paris Sefiri Ali Efendinin Pariste imzaladığı münferit muahedeyi tanımyarak Londra esasına göre muahede akdini istiyor ve Babıâliyi tehdit eyliyordu; hattâ Elçi bir gün Babıâliye gelip bir takrir vermiş ve bunda: (Eğer Devletialıyye Paris esasını tasdik ederse; İngiltere Kralı kendisini ukudu, ittifaktan âzadebileceğini ve kendisi dahi müttelik Elçiliği suretinden istifa edeceğini) bildirmişti. Bunun üzerine Sadaret Kaymakamının riyasetinde [Sadrazam Mısır seferinde idi] Bu mesele uzun uzadıya görüşülerek her iki tarafı tatmin için müstakil bir murahhasın gönderilmesi kararlaştırılmış ve bu müzakere neticesi hükümdara arz olunmuştur. Selim III. bu arz tezkeresinin üstüne şunu yazmıştır:

(Kaymakam Paşa; vakıâ واقعا) adam gitmekten gayri tedbir yoktur; geçen gün Atif Efendinin [Sabık Reisülküttab] gitmesini lisana almıştım, sonradan mülâhaza eyledim münasip görmedim uymaz; imdi Âmedi Efendi [Galip Efendi] aslından mükâlemelerde bulundu ve hâlâ maslâhat içindedir, dirayetli Âdemdir, gayet münasiptir murahhas tayin eyledim; münasip paye ve harcirah verilüp üç günde azimet eylesün, Hakteâlâ حق تعالی tevlik versin; maddenin ne kadar cesim [Ehemiyyetli] olduğunu ve nezaketini kendi bilür, göreyim anı; İngilterelu, biz varınca musalihaları tekml ederler ise mülâhazasıyle tasdikname ve ruhsatname misillu iktiza eder zannolunur senedat var ise hafıyyen Galib'e verilse iktiza eder ise ibraz eder idi.) [Hazinei evrak dolap 1 sandık 40 hat numarası 24].

kimseler ve gezüp gördüğü yerler ve seyrettiği Tiyatrolar hakkında noksan kalan Sefaretnamesinde pek veciz malûmat veriyor. Galib Efendi'nin hükûmet merkezine gönderdiği ilk mektupların - Siyasi kısmı hariç - bir çok yeri seyahatinden bahs etmekte olup Sefaretnamesindeki noksanlığı doldurabilir..

Neşrettiğimiz mektuplarda gerek Türkiye ve gerek Avrupa ahvaline ve o zamanki Fransa siyasetine dair çok şayanı dikkat şeyler yazılmış olduğundan bunlar hakkına ayrıca izahat vererek mektup mündericatını tekrar etmek istemiyorum.

MEKTUPLAR

I

Türkiyenin Nemçe hududundan Peşte, Beç [Viyana] tarihiyle Istrazburga hareket:

Kâğıdın üstünde sol tarafta Sadrazamın kırmızı mürekkeple derkenarı:

[Pariste olan Âmedi Efendi kullarının “Beç,, e ve andan Parise vürudunu müş’ir mukaddem tahrir edüp bu defa gönderdiği hurufi mahude ile [Şifre] kaimenin قائمه [tahrirat] mealidir emir ve ferman menlehülemir من له الامر hazretlerininindir].

Müsteinen billâhitealâ Asitaneden مستديناً بالله تعالى آستانه من hareketimden beru saharı ve feyafide devan دوان صحارى و قياقه دوان olarak şehri Zilhic-cetüşşerifenin yirmi dördüncü günü [1802 Nisan sonuna doğru] Nemçe Devleti hududuna vüsul ve ferdası(Sebin) kasabasına duhul ile acâleten azimet için menzil bargirleri tedariki esbabının istih-saline sarfı makderet olunmuş ise dahi postalarda bargir gayet kalil ve kariyelerden cem’i murad olunsa her bir postada ikişer, üçer saat tavakkufa muhtaç olacağı ve bazı mahalde arabalara öküz koşulmak dahi icap edüp teenni iktiza edeceği Sebin Cenaralı tarafından ihbar olunmaktan nâşi mebalîği külliye ile kira araba ve bargirleri isticârına mecbur olduğuma binâen buna dahi Ceneral ve gayri kimesne müdahale edemeyüp rıza رضا pazarı olduğundan iki günden evvel tedarik ve tehiyyesi bir veçhile mümkün olmadığı ve bu suretle Sebin’den dahi hareket olunduğu mukaddemce tahrir ve iş’ar olunmuştu. İşbu Sebin kiracılarının hayvanları indlerinde عندلرند nefislerinden muhterem olduğundan çok sıkmamak ve günde bir kaç kerre Şa’ir شعر ve kiyah كيهاء vermek ve hılâfı mutadyem üzerine yolda su bulunan yerlerde durup sulamak misillü teahhuru mucip harekâtlarından ve cebir ve tehdit elden gelmeyüp dile-dikleri gibi hareket ve yem ve su mahalleri bulduğu gibi bilâ suâl dilhahları دلخواه üzre tevkife mübaderetlerinden alimallahütealâ

علم الله تعالى çektiğim azabı derûn ve hezar tekellüfat هزار تکالیف و عذاب دون و هزار تکالیف ile iki konağı bir edince vaki olan miheni عن گûna gûn derecei tariften birun olmağın Sebinde alınan defteri muteber mucebince yüz otuz saatlik mahal olup altı bargirli Hinto ile bazen seri gidilmek mümkün oldukça on saatlik mesafesi altı saatte alınmak kabil olan ve ekseri saati saatine mukabil gelen rehirast ره راست ile (Peşte) kasabasına ledelvürut لدى ورود Sebin kiracıları andan ileri gitmeyüp mukavele ol mahalle kadar olduğundan Peşteden (Beç) e kadar yine posta bargirleri bulunmamak cihetiyle kira araba ve bargirlerinin ol tarafta dahi tebdil ve tedariki, zaruri bir az vakte muhtaç olup Sebin kiracıları gibi yolda eza ve tehir olmamak için eyyamı azimetin mukavelesine ikdam olundukta Hinto[Araba]saati olmak üzere Peşteden Beçe kadar otuz altı saatlik mahalli dört günden evvel katedememekte posta kiracıları ısrar eylediğinden naçar olveçھ ile tanzime ibtidar ve Beçte, bu madde için Sebin ve bu Peşte'den ziyade tevakkuf iktiza edeceği haber alınmak hasebiyle Beçte olan maslahatgüzarı devletiâliyye Tibalto'ya ileri kâğıt tisyar ve ne veçhile olur ise, Beçten hududa menzil ile azimetimiz suretini istihsal ve menzil bargirleri ol taraflarda dahi bulunmak mümkün olmadığı halde naçar kira ile tanzim idüp lâkin gayet çabuk götürmek üzere kiracıları itma ile mi olur gayrı güne mi olur Beçe vurudumuza kadar tehiyye hususuna sâyi bihümal eylemesi tahrir ve iş'ar olunmuş ise dahi tanzime muktedir olamadığından çakerleri Beçe ledelvürut menzil hususuna ihtimam edip Beçden sonra dahi her postada bargir bulunmayacağı haber alındığından لایلآچ لایلاچ yine kiraya mecburiyet hasıl olundukta Beç kiracıları, Beçten Fransa hududu olan İstrazburg'a on altı günden evvel götürmeyeceklerini kat'i ifade etmeleriyle çakerleri ise Amyen Musalâhasının hitamı takribiyle bir dakika evvel Parise vusule mümkünü olsa Tayeran طیران etmek derecesinde kemali acele üzere olduğundan Beçte Umuru Hariciye Nazırı Kopenzel marifetiyle sürati azimete vesile bulmak suretine teşebbüs olunup postalarda bargir cem ettirilmek üzere hududa kadar tenbih olunmak maddesini kemali iltizam ile iltiması havi Tibalto tarafından mahsus takrir ita ve Asitaneye sefaretle memur olan İstermer'e, (استمر) dahi mahsus haber isra اسرا olduğuna esnada mersum İstermer mülâkat için canibi çakeriye gelmekle Beçe vusulü bendegiden bir kaç gün [evvel] Nemçe İmparatoru Brazburg cemiyyetine gitmiş olduğundan mezbur Kopenzel, çakerlerinin Beçe duhlüm hilâlinde ol tarafa gitmiş olmak hasebile bazı mültemesatım olur ise tanzim etmesini mersum İstermere sipariş etmiş olduğunu

ledelbeyan çakerleri dahi menzil bargiri maddesini ifade ile bundan gayrı iltimasım olmayıp bunun tanzimi mucibi memnuniyet olacağını beyan ettiğine mebni mersum İstermersai می edeceğini inha ve bizim devletimizde bazı mahallerde geçit resmi âdeti vardır ve gümrükçüler eşyaya müdahale eder; galiba size yolda bunlar zahmet vermişlerdir bundan ileride böyle nesne olmaması dahi tenbih olunacaktır deyu inba etmekle hele güçle posta bargirlerle gidilmesine karar verilip lâzım olan arabalar tarafı çakeriden iştirâ ve bunlar için Beçte iki günden ziyade kalmayıp muharremin on yedinci günü hareket olundu.

Çakerlerinin Beçe vusulüm günü Fransalunun celbi hatırına mukaddime olmak üzere Beçte mukim Fransa elçisi Şampani ile mülâkatı ihtiyar edip beynessüfera, kaidei ikramiyeden olduğu veçhile iptida maiyyeti çakeride olan kâtip kulları tarafı Devleti-aliyyeden maslahatı hayriyye için Parise memuriyetimizi ihbar zeminiyle resmen elçii mesfura tısyar ve kendisile mülâkata hahişimiz izhar olunup badehu elçii mersum dahi resmen serkâtibini tarafımıza irsal ile ferdası hanesinde team etmek yahut kahve ve dondurma tenavül eylemek üzere azimetimizi iltimas etmekten naşi teamdan itizar birle ertesi gün mersumun hanesine varıldıkta kahve ve dondurma ve günagün şekerleme ve meyva çakerleri için mahsus tehiyye etmiş olduğundan kemali mahzuziyetle vafir ikram ve sizin memuriyetinizi havi tahrirat ile Parise giden terceman Aleksanın Parise bugünlerde vüruduna binaen sizin zuhurunuza müterakkip oldukları cümhur tarafından bana yazılmıştır: bir an akdem vusulünüzden mahzuz olurlar diyerek dostluğa dair biraz kelimat bast ve ifham itmekle çakerleri dahi acâleten azimete niyetimizi ve beyneddevleteyn zuhûr eden münafese bürudetten madut olmayıp ârizai cüz'iyye kabilinden olmak hasebiyle saffeti canibeyn muktezası üzre evvelkiden muhkem olacağı cevaplarından sonra huduttan Parise kaç günde varılmak mümkün olacağı sualleri ve biraz dahi âfakî sohbet esnasında Elçii mersum, hanem küçük olduğundan uymadı yoksa sizi burada misafir edüp Beçten gidinceye dek ikram eder idim; olduğunuz Lostaryede bir müddet ben dahi oturdum sıkıntılı olduğunu bilirüm, lâkin hanemin tahammülü olmadığından burada dahi zahmet çekmenizi mülâhaza ettim demekle çakerleri dahi teklifimiz yoktur, Beçte çok eğlenecek değilim bir an akdem mahalli memuremize varup maslahatımızı itmam arzusundayım; Elçi Beyin bu veçhile izharı mevalatından memnun oldum diyerek avdet birle ferdası Elçii Mersum dahi resmen ol-

duğum Lostariya'ya gelüp icrai resmi mukabele etmek cihetiyle kendusunin tarafı çakeriye tekellüf üzere ikramına filcümle mukabele olmak üzere Asitanede cari olan resim gibi mevcut olan mücevher hokka ve zarflar ile tatlı ve kahve ve şerbet ve buhur resmi (ile) yolcunun ikramı bu miktarla olabilür deyu itizar ile icra ve Beçten hareket üzere olduğumdan kendusile veda olunmağla Elçii mersum çakerlerinin muamelemden memnun olduğundan hareketi bendegi hilâlinde dahi tekidi ikram için İkinci Sır Kâtibini tarafı çakeriye gönderüp tekrar istifsarı hatır ve Fransa Cümheriyetinin mevalatına dair bir az kelimat beyan etmekle canibi acizanemden dahi iktizasına göre ecvibeî lâyika ile iade olunduktan sonra yine mukabele zımnında maiyyeti çakeride olan Fransa tercemanı Frankini vesatatile Elçii Mersumun bu güne ikramından kemali mahzuziyet haberi kenduye tesyir kılındı; ve Beçte oldukça rükûb için Hintu lâzımdır deyu Elçii Mersum mahsus kendu Hintu yını [Hintosını] tarafı çakeriye tayin edüp Beçten harekete kadar anınla keştüğüzar كشت و كندار ve badehu hanesine iade olundu.

Fransa Elçisi Mersum ile hasbeliktiza mülâkata mebni müttelik devletler olan Rusya ve İngiltere devletlerinin Beçte olan Elçilerile dahi mülâkat hususî mesfur Tibaltonun Beç kaidesini bilmesi cihetile kendusile müzakere olunduktan bu tarafın kaidesi muktezasinca anın ile mülâkat yahut haber irsaline mecbur değilsiniz zira siz Beçe memur olmayup mahalli ahara gitmek üzere buradan mürur cdecek olduğunuzdan iktiza etmez; Françe Elçisile mülâkatınız Françe Cümhuruna memuriyetinize mebni lâzımdır; bu hususta bir güne kal ve kıyl olmaz, olur ise ben mes'ul olayım deyu Tibalto söylemiş ise dahi müttelik Elçileri olduğundan hariç ez resim خارج از رسم tatyip için mülâkata karar verilüp kendulere varılacağı beyaniyle Rusya ve İngiltere Elçilerine haber gönderildikte ikisi dahi hanelerinde bulunmayup Beç haricinde birer mahalde ziyafette oldukları haberi varid olduktan İngiltere Elçisi hanesine vürud ile agâh olduktan canib çakeriye badelasır بعد العسر ademini gönderüp çakerlerinden haber verudunda hanesinde bulunmadığı itizarından sonra kendusu olduğum mahalle gelmek üzere ertesi gün bir vakit tahsis olunmasını iltimas etmekle tayin olunan vakitte gelüp mülâkat olunduktan mersum, bu bendeleri Asitanede iken Beçte olan İngiltere Elçisi müstakar olmayup anın avdetiyle yerine gelmiş olan Paze nam Elçi olduğu [iki kelimelelik yer açık] ve zatında sadedil kimesne idügi hasebiyle nezdi bendegiye gelüp oturduğu gibi suali hâtır etmeksizin ve kahve içüp

meclis tahliye olunmaksızın heman def'aten Amyen Muahe-desini ifadeye başlayup İngiltere Devleti Devletialiyeye maslâ-hatını terk etmiyerek Amyen şurutunda şöyle yazmıştır. Françaluya böyle demiştir diyerek etba جمع müvacehesinde alenen beyana başladıkta maiyyeti çakeranemde olan Françe ter-cemanı Frankini dahi Elçii mersumun vürudunde nezdi benedeğide bulunmuş olduğundan Elçii mersumun ademi mülâhaza ile Fran-salu hakkında bir şey söylemesinden ihtirazen odadan çıkup çä-kerleri dahi etbai defi birle tahliyei meclis edüp Bükreşten hare-ketimde Amyen şurutu tercemesine vakit olmadığından Eflak Voy-voda'sına gelen gazeteden tercemesini çıkarup canibi acizaneme iriştirmesi Voyvodai mumaileyhe sipariş olunmak takribiyle Bükreş-ten çıktığımdan üç gün sonra Veradan eriştirmiş olmakla keyfi-yet malûmî benedeği olduğundan Elçii mersuma cevaba başlayup Am-yen şurutunu görmüş olduğumdan malûmdur: Vakîâ Devletiâliyye maslahatının dahi idhalini İngiltere devleti iltizam ile icrayi mukte-zayı ittifak eylemiş. Devletialiyenin bâisi باعت mahzuziyeti olacağı zahir; biz dahi maslahatı hayriyye için Parise memur olduğumuzdan bimennihitaâla بمقتضى Devletialiyeye Ahitnamesini dahi azvakitte itma-meylememiz memuldur, kaldı ki Devletialiyeye ile İngiltere Devleti beyninde mütegayyir dergâr olan mevalât kadimî olduğundan başka ittifak hasebile dahi müekked olmakla elyevm dostluk ber-kemal idükini Elçi Beye tarife hacet yoktur yollu bir az kelimat bast olundukta Elçii mersum izharı mahzuziyet ile heman yalnız Amyen maddesini söylemeğe gelmiş olduğundan çok oturmayup vesair sohbeta girmeyüp avdet eyledi; ve

Beçte olan Rusya elçisi Razokovski ol gün tarafı çakeriye Sır Kâtibini gönderüp tahrirat ile meşgul olduğundan görüşmeğe vakti olmamağla çakerlerinin Paristen avdetimde mülâkat etmek üzere itizar haberi irsal etmiştir. Kaldı ki Beçe vürudum tarihi ve andan dahi hareket ile sekiz günde hududa varmak tertibinde olduğumu Taleyran'a ihbar eylesesini ve maslahat ne surette ise evvel bilmek için etrafiyle yazup yolda tarafı çakeriye eriştirmesi recasını muhtevi Pariste olan Saadetlu Ali Efendi kullarına Beçten hurufî mâhude معهود ile bir kaime تكملة tahrir ve kuriyer ile gön-de-rilmek üzere Fransa Elçisi mersuma ita kılınmıştır.

Kaldı ki Beçten hareketimde canibi acizanemden dahi her bir postadan ileru postaya vürudimi ihbar için mahsus akçe ile istafına [استاف] irsal olunarak vakiâ postalarda bargir bulup beklemiyerek Beçten, İstirazburg'a on menzil saati mesafe olan (mahalli) şitap

üzre tay طى ile Beçten hareketimin sekizinci günü haddifâsıl olan Ren nehri berusinde vaki İstirazburg şehrine leylen dühul olundu.

İrtesi sabah olduğum Lostarya'ya Fransa zabiti tarafından yüz elli miktarı muallim gönderüp Lostarye pişgahında talim iraesiyile Fransada mutat olan ikram kaidesi ifa olunmak hasebile kaide- den ziyade külliyetlu bahşış ile icrası şanı Devletialiyye olduğundan maada İstirazbug'da mevcut olan dörtbin miktarı Askerin iki cene- ralı ve anlardan rütbeli olarak ol memleketin Prefeto [Prèfet = Vali] namiyle müdiri olan İzmir Konsolosu esbak, müteakiben tarafı aci- zaneme gelup mülakat ve çakerlerinin dahi kendühanesine azimet ile mukabele eylememi kablelvurût قبل الوود müdiri mesfur iltimas ve geldikte baş konsolosun [Bonapart'ın] tasviri mürtesem iki kıt'a sim سیم parçası hediye suretiyle ita etmekle müdiri mersum badelavde بعد العوده çakerleri dahi hanesine gidüb duhan dan haz ettiğini mukad- demce ihbar ve işrabı cihetile bir miktar duhan ve gülyağı ve tenzuk suali hâtır suretiyle mesfura ita ve olgün İstirazburgdan çıkmak niye- tinde olduğumdan mukaddemce iltimas eylediğim menzil bargirleri tanzimi maddesini tekrar ve biraz mevalâta dair sohbet ile ol duğum mahalle avdet eyleyüp menzil bargirlerine terakkup olundu.

Vesulinhina olan İstirazburg şehrinin mecmu مجموع ahalişi temaşa için olduğum Lostarya'nin derun ve birunına dolduklarından odadan taşra çıkmak ve geçmek mümkün olmamak takribile asker cene- ralı tekrar tarafı çakeriye gelüp ahali merkume, Osmanlı görme- miş olduklarından temaşaya inhimaklerini beyan ve itizar ve Los- tarya kaptanı önüne bir kaç nefer suvari katana, arabalarımıza yolaçmak için tayin eylediğini ihbar itmegin çakerleri dahi sebin- den beru seyirci cemiyetine alışmış olduğumu ve dostların tema- şaya gelmesinde beis olmadığını kendüye beyan idüp menzil bar- girleri vürudiyle Lostaryadan hareketime kadar zikrolunan katana- ların kapu önünde keştü güzarından başka ceneralı mersum dahi bekleyüp hinihareket حين حرکت te elimden tutup halkı açarak Hintoyuna isal ve irkâp eyledikten sonra veda etmekle yevmi mer- kumda vakti asırda İstirazburg'dan dahi mütevekkilen alallahülmün على الله المعين hareket ve azimet kılındı.

Müdiri Mersumun İstirazburg'a vakti vürudımdan mukaddemce haberi olmayıp mahalli merkume dühulümü telgraf ile Parise ihbar etmiş olduğunu Frankini inha eylediğinden başka İstirazbur- gun bir miktar kal'ası mevcut olduğundan çakerleri Hintoy ile kal'a kapusundan harice çıkar iken ikramen Françalı top endahtına baş- layıp müteakiben on dokuz top endaht ve ceneralı mesfur önü-

müze beş altı katana tayin idüp şehrin haricinde vafir mahalledek isal ile avdetlerinde anlara dahi bahşış itasiyle mürur olundu.

İstirazburg'dan Parise dahi altmış bir posta olup saat hesabıyla kâh bir posta bir saat ve kâh bir posta bir buçuk saat menzil saati olmağla bu hesap üzere seksen menzil saatinden mütecaviz olan tarik beş günde tay olundu şöyle ki:

Parise âzım iken İstrazburg'dan iki buçuk posta berude yani Parise nısıf tarikte bir miktar az kalmış olan متذبر نام mahalde Ali Efendinin cevapnamesiyle terceman Aleksan vürud idüp cevapnamei mezkûre kendüye Beçte'n yazdığım kaime müktezası üzere, gelmek üzere olduğumu Ministro Taleyran'a ihbar ve ol dahi suali hatırımızı işar eylesmesini Eefendii mumailleyhe sipariş eylediği ve kendüsünün olduğu haneye dühulümüz suretini tarafından Ministro Taleyran'a ifade idüp ol dahi istihsan eylediği ve istikbal için terceman tantan memur olmak gerek idüğü ve maslahat hali üzere durup bir an akdem Parise vüsulümüz lâzım olduğu ve Eflak ve Buğdan havadisi bedaheten zuhûr idüp kendüsi Taleyrandan sualinde resmen tekzip etmekle vesvese kalmadığı hususları icmali muharrer ve tafsili Aleksan'ın takririne muhavvel olmağla Aleksandan ledesual havadisi merkumenin şuyuunu kendisi Lökzini'ye gidüp istifsar eyledikte bir vesvese olmayacağını beyan etmiş ise dahi şafi cevap olmadığını İngiliz elçisi bubapta ihtirazi احترازی müstelzim olur biraz şey söylediğini tefhim etmekle çakerlerine helecan arız olup mersum Aleksan'a akşama karip bir postada tesadüf olunmuş olduğundan bargir tebdilile beraberce hareket ve leylen ileru azimet olunduktan sonra üç buçuk posta berude taam için tevakkuf olunan (Ditr yahud diter) دتر نام mahalde Fransalu tarafından mihmandar olmak üzere Paristen gönderilmiş olan Röya روى نام Ceneralile terceman Tantan'a tesadüf birle İstirazburg'a irişup ande çakerlerini istikbal ve Parise isal etmek ve yol masrafını rüyet etmek üzere başkonsolos tarafından memur olduğunu Ceneral mersum ifade ve mefhum mezkûrı şamil olduğu tenbihnamesini dahi irâe اراءه birle zikrolunan Ditr'i'ye henüz gelmiş olduğunu ve eğer mahalli mezburde tesadüf etmese İstirazburga kadar gideceğini inhadan başka şehri seferülhayrın üçüncü cuma günü Pariste parde [Parade = Geçit resmi] cemiyeti yani on beş günde bir saray havlısında icra olunan Asker talimi resmi günü olmağla yevmi merkumdan evvel Parise vürudumdan Başkonsoles mahzuz olacağını inba itmeğin bazı düvelden Asitaneye gelenlere hududa mihmandar tayini ve yol masarifinin rüyeti derkâr ise

dahi Asitanede süfera tayinatı metruk olduğundan bundan sonra ol maddeyi Devletialiyeden iddiaya serrişte olmamak mülhaza-sıyla rüyet masarif maddesinden itizar münasip görülmek cihe-tile beyneddevleteyn teklif yoktur masarif barını بر ihtiyarınızı tecviz idemem ; hem Parise şunda iki günlük mahal kaldı, tarafımızdan idare olunur ol tekellüfü terk eylemeniz mucibi mahzuziyet olur zemininde buna mümasil vafir kelâm tercü-man vesitasiyle ifade ettirildikte ceneralı mersum mücap عاب olmayup ben böyle memurum hem İstrazburg'dan buraya kadar her ne mas-rafın olmuş ise anı dahi hesap edüp verneğe mecburum eğer Parise kadar tarafınızdan akçe sarf olunursa sonra ben tedip olunurum, posta masrafını bilirim lâkin sair levazımın bir defteri verilsun eşyayı ita اعطا ederiz, yine sizin aşcınız tabh طبخ eylesün deyu israr etmek hasebiyle tekrar iktizasına göre itizar olundukta bir-veçhile mülzem olmadığından tenfirden ihtirazen naçar kabul olu-nup defter verilmeyerek heman mekûlât ahzına muayyen olan kulları akçe ile aldığından noksan eşya haber verilmesi tenbih ve İstrazburgdan beru vaki olan masarif itası kabul olunmıyarak hesabı bizim dahi malûmumuz değildir gibi makalât ile hüsnü müdafaa ile defi دفع olundu.

Ceneralı mersumun tesadüfü şehri muharrem'in yirmi sekizinci pazar gününün yani akşamı yirmi dokuzuncu gecesı olmagla ba-detteam Ali Efendiye yevmi vurudumuzu ihbar zımında bir kâ-ğıt tahririyle Aleksan iade ve Ministiro Taleyran'a haber vermesi tenbih olunduktan sonra verasından çakerleri dahi ol gece saat altıda ol mahalden hareket edüp mihmandarı mersum Tantan ile bir arabaya rakip olarak önümüze düşüp şıtab üzre azimet olunarak şehri muharremın gayeti olan salı günü badelasır بعد العصر Parise dühül kılındı.

Çakerlerinin gûya Beçe vürudum haberi vasıl olduğu gibi kaide üzre hududa mihmandar tayin olunacak iken Asitanden Rûf'en, [İstanbul'da Fransa Maslahatgûzarı] terceman Frankiniyi maiyyeti çakeriye mihmandar olmak üzere tayin etmiş olduğunu yazmış idüğünden hududa mihmandar irsali tehir olunup sonra terceman Tantan, Frankin'i mihmandardan madut olamaz, hem Asitaneden maslahatgûzar tayin etmiş, asıl mihmandar mutat üzre buradan hududa gönderilmektir deyu söyliyerek nihayet ceneralı mersumun tayinine karar verilüp acele çıkarıldığını ve biraz geç kalması buna mebni edüğünü mahremane olmak üzere bilâsual بلاسؤال yine kendisi çakerlerine inha eylediğinden başka Paris'te

diğer terceman bir gün kendülüğinden bu maddeyi açup çakerlerine sureti diğerde söylemekle ikisine dahi bunlar tekellüfatı resmiyye kabilindendir, ben bu daiyelerde değilim maslahata bakalım yollu iktizasına göre cevap ile sadedi ahara tahvil olundu, ferman hazreti menlehül emrindir.

15 Safer Sene 1217

II

Galib Efendinin yine şifre ile gönderdiği diğer tahrirâtı:

Sadrazam'ın hükümdar'a kırmızı kalemle Arz عرض derkenarı:

(Paris'te olan Âmedi Efendi kullarının Paris'e vürudunu ve Taleyran ile mülâkatını mübeyyin mukaddem tarih ile ve bu defa hurufu mahude ile muharrer gönderdiği kaimenin mealidir; emru ferman menlehül emir hazretlerindir.)

Çakerlerinin Paris'e duhulüm günü Saadetlü Ali Efendi Hazretleri harici şehirde bir hanede terakkup ile hanei mezbur pişegâhından mürurunda bu bendelerini ol tarafa indirüp mülâkat ve ahmal ve etba arabalar ve kavuksuz olan[gayri resmi] hademe ilerü irsal olunduktan sonra efendii mumaileyhin çakerleri için tedarik etmiş olduğu bir aded Hintova[Hintoya, Arabaya] kendusiyle ve mihmandar ceneral ile beraber suvar olup maiyyeti çakeride olanlar ve kavuklu etba dahi gerek çakerlerinin müstashibim olan yol Hintolarına ve gerek efendii mumaileyhin vürudundan beru sakın olduğu cumhur tarafından bilâkira tahsis olunmuş konağa vusul birle mibmandarı mersum haber vermek için derhal Ministro Taleyran ve andan Baş konsolos'a gitmiş olduğundan gayrı canibi bendegânemden dahi biraz mukaddemat ile resmen vürudımı ihbar zımnın da maiyeti çakeride olan Morozi Bey zade [Galib Efendinin maiyyetindeki Fenerli Rum Terceman] Taleryana tesyir ve kendusile mülâkat için ertesi gün vakit tahsisi iltimas olunmağla mersum cevabında suali hatırdan sonra ertesi gün saat yedide mülâkata vakit tayin etmeğin gidilmeğe karar verildiği esnada efendii mumaileyh kendi memuriyeti ne veçhile olduğunu tarafı bendegiden sual etmekle çakerleri dahi kendusu Asitaneye avdete mezun olup izin nameiâli tarafı çakeride ise dahi vakti azimeti sonra müzakere olunacağı suretinde cevap ita eylediğimde izin namenin kenduya itasını ve Taleyran'a çakerlerle gidup avdete mezuniyeti merkume söylenmesini talep ve iltimas etmek hasebile Efendii mumaileyh beraber olduğu halde Beyzade ile mersum Taleyranın cumhur tara-

findan muayyen olan Ministroluk hanesine gidilüp her kim varsa, Ministronun Gabinatosu yani yazu odası taşrasında vaki misafir odasında bir miktar beklemek mutat olduğundan ol mahalde tevakuf esnasında gelenleri kenduya haber vermeğe memur olan oda kapucusu çakerlerinin vürûdumu merkuma ihbar ettikten sonra sekiz, on dakika mürurunda Gabinatoya davet olunup Ministro Gabinato kapusını küşat ile çıkup mahalli mezbure isal ve hatır sualinden sonra çakerleri kelâma ibtidar ile bazı mukaddematî lâzime temhit idüp badehu beyneddevleteyn kadimi dergâr olan müvalâta tetarruk eden ârıza tarafeynin rağbetiyle bertaraf olduğundan evvelki dostluğu tekit maslahatı hayriyesiçün tarafı Devletialiyeden memuriyetle vuruduma mebni mükâlemeye şurûa hazır olduğumu ve Baş Konsolos'a bir kıt'a namei mahsusı hümayunu hamil ve lisanen bazı ifadeye memur olduğuma binaen mülâkat iltimasında idüğimi ledelişar دي الامصار iptida Ministro ruhsatı kâmiliniz var mıdır deyu sual etmekle tarafı saltanatı seniyyeden murahhas olduğum cevabı verilicek [وريلجك = وريلجك] ruhsatınız neden müsbet olacaktır dimekle çakerleri dahi ruhsatnamei hümayunu hamilim mükâlemei uhûda (مكالة عهود) mübaşeretle kaide üzre ibraz olunur dediğimde Baş Konsolos'a teslim edecek itimatnameniz var mıdır deyu istifsar birle çakerlerinde sefaret payesi var mıdır anı anlamak murat eylediği münfehîm olduğundan cevabında ikamete memur elçi olmadığımından âdetâ sefaret itimatnamesi olan namei hümayunu hamil değilim lâkin yedime ita buyurulan ruhsatnamei hümayundan başka Baş Konsolos cenaplarına teslim etmek üzre demin beyan eylediğim namei mahsusı hümayunu hamilim; işbu namei hümayun bu nevi itimat namei âlidir dediğimde Ministro dahi yarın değil ol bir gün parade [Parade] yani asker taliminden sonra vakti mecmu süfera Fransız Kralı sarayı olan (Tüleri) nam mahalde cem olup Baş Konsolos ile görüşdüklerini mukaddemce tahkik ve ol güne irişmekten Baş Konsolos mahzuz olacağını mihmandar mukaddem söylemesi bunun için olduğunu fehm eylemiş olduğum [dan] maada ماعدًا Fransalu ve hususa Bonaparta esâsın [Amyen sulh esasının] ademi tasdikından ve cihati saireden gayet mugber olduğunu tashih eylediğime ve bitahsis Eflâk ve Buğdan havadisi [Vidin Valisi Pazvand oğlu isyanı dolayısıyla hasıl olan karşıklık] için Ministronun Ali Efendiye resmen tekzip cevabı tecrübeye göre mugni مغني olamadığına mebni ve cemiyeti merkumede Bonaparta ile münferiden mülâkat ile biraz şey söylemek iktiza eylediğinden çakerleri Minis-

troya cevaba mübaderet ile parede günü galibâ süfera cemiyeti vardır; ol mecliste Baş Konsolos ile mülâkat birle Namei Hümayunu münferiden teslim eylemem münasip olur; zira bazı husus dahi ifade olunacaktır diyerek münferiden mülâkata vesile tahsil ve hemde ademi sefaret takribile Süfera resminde bulunmamak hususunun def'i ve hususa namei hümayunun ol mecliste alenen itası uymadığından başkaca teslimi suretine teşebbüs olundukta Ministro, parede resmi günü Baş Konsolos ile mülâkat edüp sair nesne söylemiyerek heman sureti memuriyetinizi ifade edersiz; badehu münferiden mülâkatınıza bir gün tahsis olunur demekle arası uzamamak için çakerleri dahi pek güzel böyle olur, lâkin cemiyet savuştuktan sonra münferiden tekrar mülâkat olunup Namei Hümayunun teslimi dahi icra olursa güzel olmaz mı dediğimde Ministro dahi ol gün vakit yoktur, başka güne muhtaçtır, Baş Konsolos'a ifade edüp size ihbar ederim dedikten sonra, Efendii mumaileyhin beş sene miktarı Paris'te ikametiyle iyâl^{۱۲} ve evlâdından mehcuriyetine mebni Derisaadet'e avdete mezun olduğu beyan olundukta hemen gidecekmisiz deyu Ministro dostane sual itmekle çakerleri cevap verüp elbette hazırlanup çıkıncaya kadar beş on gün bundadırlar yollu inba veda ve avdet olundukta tâifei Efrençin âdeti, misafirin ardınca teşyi etmek olduğundan veradan Gabinatosunun taşrasına kadar teşyi itmegin adet üzre tekrar veda ile hanei çakeriye gelindi. 19 (Sefer) sene 1217

III

[Hattı Hümayun]

Manzurum olmuştur bir sâat akdem Musalehayı kesüp itmamına sal ۴ eylemesini yazasın.

Sadrâzâmın mufassal arzıderkenarı :

(Âmedi Efendi kullarından hurufı mâhude ile muharrer varid olan kaimenin mealidir, Amyen Müsalehasına iltihakı havi irsal olunan senediâli tarafına vasıl olmağla Musalehâi mezkûre Ahitnamesinde Devletialiyeye müteallik olan mevaddın tasdikı maddesini Efendii mumaileyh kaleme alup Taleyrana irae etmiş olduğu ve Fransalunun musalehaya hahişi derkâr idüğü münfehm olup Karadeniz Ticareti mukaddem İngiltereluya vait olunmuş olup lâkin Fransaluya verilmesi muzır olduğu beyaniyle Fransaluya verilmemek için İngilterelu ticareti mezkûreden fariğ oldukları ve mümkün olmadığı surette hem İngiltereluya ve hem Faransaluya

müsaade olunması ifade olunmuş olduğundan bu bapta Fransalunun ısrarı zuhurunda iktizasına göre hareket eylemesi mukaddem, Efendii mumaileyhe tahrir ile bu hususta her ne kadar terhis olunmuş ise dahi Fransalunun işbu Ticaret Maddesinde kemâli ısrarları cezm olunmağla vakit ve hale nazaran işi uzatmayup heman Karadeniz Ticaretine dahi ruhsat itasiyle tekmili maslahatı hayriyye eylemesi Efendii mumaileyhe bu defa dahi te'kit olunduğu ve İnşaallahütaâla bu defa gönderilen tahrirat vusulüne kalmayup hüsnü suretle tetmimi musaleha haberi bu günlerde varit olması Eltafilahiyyeden الطایف المسئولین mes'ul ve mütemenna idüğü malûmî âlileri buyuruldukta emru ferman menlehülemir hazretlerindir)

Asitanei Seadetten müsteinen billâhiteâla مستعیناً بالله تعالی hareketimin altmış ikinci günü Asitaneye beş yüz elli saatten müteceviz mesafe olan Paris şehrine saadetlu Ali Efendinin sâkin olduğu haneye vasıl oldumki derisaadette elli günde varid olmak üzere vaki olan ifademden on iki gün ziyade olmasının esbabı bundan sonraca takdim edeceğim maruzatı mufassaladan malumîâli buyurulur; elhâletühazihi الحالة هذه mesâlihi haliyenin mucib olduğu efkârı amikadan ve Fransalu takımı ve gerek Paris'te olan süferâyı müteaddideye sual ve cevap tedarikinden ve gûnâ gün es'ilelerine (اشهره) mukabelei lâyika mülâhazasından leylen ve neharen tahrirata müsaadei vakit değil, Alimallahüteâla علم الله تعالی nevme dahi aralık olmamağla şimdiki halde mingayri tekellüfin şu miktar iş'ar idebilirümki, Fransa hududunda nısf tarik olan mahalde Bonaparta'nın mihmandar tayin etmiş olduğu Ceneral ile Terceman Tantan'a tesadüf edüp on beş günde bir cuma günü Pariste Parade tabir olunur Asker talimi olmak cihetiyle cuma gününden evvel Paris'e varid olur isem memnun olacağını Baş Konsolos cenabı ifade etmiş olduğunu Ceneralı merkum beyan etmekle çakerleri dahi re'si حدود olan İstrazburg'dan Parise yüz yirmi saat mahalli beş günde kat ile Salı günü vakti asırda Parise duhul ile ferdası mülâkatı Resmiyye olarak Ministro Taleyran cenabiyle ve ertesi Perşembe günü hanei çakeriye gelen Kolonel Sebastiyân ve Prusya Elçisi Lükzini ile ve Cuma günü zikrolunan Parade cemiyeti savuştuktan sonra kral sarayında mutat olduğu veçhile süferai sairei mütenevvia سفراء سامرة متنوعة ile beraber Baş Konsolos cenabıyla mülâkat ve ol gün kendilerinin inhasına mebni Baş Konsolos cenabının Madama ve Validesi ve Birader ve akrabası dahi dolaşulup yine yevmi merkumda cümle adetleri Bonaparta ile beraber taam etmesi mutat olduğu veçhile çakerleri dahi med'uv مدعو olduğumdan vakti mev'udda yine sarayı mezbure azimet ve Mersu-

mun sairilere itmediği muamele olmak üzere ikramen kendu yanında oturtup iki saate karip taam resmi hitaminadek çakerleriyle âfaki sohbet etmek hasebiyle hanei benedeğiye ba'delavde ferdası Cumar-tesi günü dahi kampanya tabir olunur yazlık mahalli yani Parise iki saat mesafede [Malmezon] namiyle müsemma bir kariye (قرية) de vaki ha-nede Taleyran dahi mevcut olmayarak yalnızca Bonaparta ile tekrar mülâkat ve hamil olduğum namei mahsusı hümayunu mukaddematı kesire ile teslim eyledigimde Mersum derhal küşat ve tercemesini kıraat eylediğinden başka musalehada ticarete müteallik bazı mev-addı matlubesi ve hususa Bahrisiyaha seyrisefain maddesi derç olunmadıkça imzayı müsaleha mümkün olmamak üzere musır ممر ol-duğunu mukaddemce etraftan ve bitahsis Prusya Elçisi Lükzini'den tashih etmiş olduğumdan canibi çakeriden Bonapartanın celbi hatı-rına ve teshili maslahata dair vafir mukaddemat bast [ile] iki üç saat miktarı mükâleme olundu. Bervechi meşruh iptida Taleyran ile bâdehu Mamazonda [Malmezon] Bonaparta ile görüştüğümde bir an akdem maslahata şuru شروع için mükâlemeye vakit tayinini tarafı benedeğiden ifade idüp Bonaparta dahi vakit tayin etmişken iki gün miktarı zuhur etmediğinden başka bir devletin Parise varit olan memuru, Taleyrandan mada Ministro tabir olunur yedi nefer vü-kelâyı ve cümle düvelin süferasını evveli emirde dolaşmak kaidei mer'iyeye olduğu ve hususa Rusya murahhası Markof yine tavassut iddiasında olup [Çarın ölümünden sonra Ruslar Fransız'larla barış-mışlardı] Bahrisiyah maddesini dahi kaleme getürmüş ve çaker-lerinin kendusiyle muhaberemde lâbüt olduğunu Parise vusulümden evvel Aleksan'a söylemiş idüğü ve Paris'e vusulümden müttelik elçilerine dahi birer haber irsali icap eylediğinden Panayot Beyzade gönderilmiş olmagla ana dahi Markof biraz şey söylemiş ve Mersum, Bonaparta'nın menfuru iken şimdi manzuru ve Rusya İmparatoriyele Bonapartanın beyni pek uygun idüğü haber alınmış olduğu hasebiyle maslahatı ifsâd etmemek ve Rusya tarafından bâdezin بعدازین Devleti-aliyye tasdi تصدیح olunmamak ve Markof'un tavassut iddiası reddo-lunmak için anınla mülâkata mecburiyet olduğundan Bonaparta'nın mülâkatı ferdası hanei çakeriye gelen İngiltere elçisi Meri nam âriyet elçi (Elçi vekili) ile görüştükten sonra Markof'un hanesinde ve ferdası ol dahi tarafı çakeriye gelmekle hanei benedeğide tulüdiraz طولودور mükâleme ve hayli iddiayı musırnaneye teşebbüs etmiş ise dahi baavnî hazreti müyesserülumur باعون حضرت ميسر الامود hüsnü suretle iddiaları دفع ve mükâleme için Taleyran'a bir vesile ile haber irsali tasmiminde iken daveti zühuruna mebni gidilüp vafir mü-

kâleme ve müsteînen billahilmuyn مستعيناً بالله الامين maslahata mubaderet ve zuhura gelen hileleri biavnihî teala ref kılındı.

Mahasalı mükâlemeler şudur ki: kulunuzun Paris'e vusulümden evvel Fransanın matlubu olduğu Ali efendiden mesmu olan ve ber minval Muharrer Markof tarafımdan dahi mukaddemce Kale ke-türilen Bahrisiyahda Fransa sefayini seyri maddesini Bonaparta ile mülâkatımdan evvel Mersum Lükzini söyleyüp bunda musır olmuş ve Rusyayı dahi irza etmiş olduklarını badelbeyan Bonaparta dahi bu madde Rusyaya olduğu vechile dercolumnadıkca müsaleha bit-miyeceğini ve Rusya ile bu husus zımında muhabere eyleyüp irza eylediğini ve eğer bu husus tanzim olunur ise kendusi Devletialiy-ye memâlikine zaman زمان ve kefalet edup kangî devlet sefer ider ise Fransa dahi ol devlete ilanı muharebe eyliyeceği şartını mu-kavele senedine idhal ideceğini sarahaten kulunuza ifade eyle-dikte çakerleri dahi لا ve neam لاونعم suretlerinin birinden serrişte vermiyerek başka sohbeta girüp Taleyran ile mükâlemeye mübade-retimizi tenbih eylesesini badeliltimas بعدالاتماس tas'ibi تعقيب maslahat ider halat zuhura gelmiyerek gayriuz muhdesat غيراز عمدات suhuletle itmamı maslahat memûlı Devletialiyeye olduğu kelâmiyle itmamı meclis eyledim herifin [Bonapart'ın] derecei nahveti ve elhaletü hazihi Avrupada rütbei nüfuz ve istiklâli tarif kabul etmez; her Devlete kelâmî müessir ve her tarafta dilhahını icraya muktedir olup Rusya İmparatoriyle dahi hayli uyuşmuşlar; bundan başka şimdiyedek mesmu âli olduğu maznunum olan Eflak ve Buğdan ve Bosna havadisi hatırhıraş ve İtalyada olan Fransa asakiri avdet idecek iken itmeyüp Ankonaya gitmekle Mora ceziresi tarafına gideceği sohbetleri rütbei tevatürde olup Parise vürudum-dan evvelce yolda işitmiş olduğumdan zihnim perişan olarak Parise vürudum saatinden beru bunun ardını aramakta ve tahkik ve def'i esbabına çalışmakta olduğumdan Bonapartayı telif taraflarına ikdam eyledim.

Ezcümle Amyen Müsalehasında Devletialiyeye müşterek iken Bonaparta ol sureti mukır olmayup hâlâ Devletialiyeye ile mu-harip suretindeyiz deyu sarahaten söylemesi manayı mutazammın olduğundan başka kulunuzun namei hümayunda mübeyyin olduğu vechile ruhsatı kâmile ile memuriyetimden mahzuziyet izhariyle maslahata aharın müdahalesini birveç ile kabul etmiyeceğini dahi ifade etmekle çakerleri dahi ol zaman Markof'un henüz ağzını an-lamamış olduğumdan Bonapartaya bu hususta dahi kat'i cevab vermiyerek ikisi ortası cevapla tebdili sadede dikkat ve muharip

sureti birveçhile ısga ^{اصفا} olunmayup Devletialiyenin Musalehası Amyen'de makut ^{مكوت} olduğunu ve şimdi fakat müteferriatı söyleşilüp Devletialiyenin dahi ahitnamesi itmam olunacağını ifhama müsareat eyledim.

Bonaparta bunda eğerçi sükût muamelesi gösterdi, lâkin yine bildiğinden kalmadığı Taleyran ile şürû müzakere meclisinde Amyen Muahedesini bayağı cerh ve ifsa mukaddematını mebdei kelâm eylediğinden zahir oldu; her ne ise bililzam ^{بالاازام} sonra kabul etti: kaldı ki gelen muharriş havadisi merkumeyi, münasebetle Bonaparta'ya kulunuz hemen söyleyüp ol dahi kat'a aslı olmadığını ve elhaletühazihi Avrupada Memaliki Devletialiyeye muzır olacak tedbir olmayup bir sene sonra olabileceğini ikrar ve Rusya ve Nemçenin hem hudut olduğundan düşmanı tabii olduklarını ve Nemçenin Nehri Tunaya kadar zapt ^{خبط} dâyesini badelizhar ^{بمدااظهار} şimdiki Rusya İmparatoru hayırhah olduğundan şimdilerde andan vesvese olmadığını beyan ile zamanı âtidede dahi bir taraftan mazarrat olmamak için Devletialiyeye Fransa ile evvelki ittifakı tabiisini iadeye mühtaç olduğunu aşikârca söyledi.

Kulunuz dahi havadisi merkume gazetede münderiç olduğundan resmi gazete ile tezkibini Bonaparta'ya vadettirdim; vakıa ol günedek her gün gazetelerde havadisi merkume münderiç iken andan sonra görülmeyüp iki gün sonra zuhûr eden bir gazete ki [Monitör Gazetesi] asıl resmi olmayup nisif resmi itibar olunan gazetedir; anda nevama ^{نوعا} tekzip muharrer olmakla evvel ve ahırı tercemesiyle zikrolunan gazetenin aslı takdim kılındı.

Kaldı ki Markof'un iddiaları bâ avni Hazreti Huda badeddef ^{باعددفع} Bahrisiyah maddesini kale ^{كاه} getürdükte taraî çakeriden bu husus kabul olunamayacağı cevapları iktizasına göre verildikçe verilse ne zararı var ve Fransaya verildikte İngiltereye dahi iktiza eder yollu kelâmlar ile herif Rusyanın rızasını zımnen ikrar eyledi.

Taleyran ile mükâlemede dahi iptida bu maddeden başlayup kulunuz dahi muhdes madde kabul edemeyeceğim suretini gösterüp İngilterenin ve Amyen Müsalehasının hiç tezkir olunmamasında bayağı ısrarı sebebiyle meclis bu muarazadan ibaret olup kulunuz dahi ol sureti kabul etmemekte delâiliyle musır olduğum hasebile nihayet sureti tevafuk göstermiş ise dahi müttefikı Devletialiyeye olan İngiltere tabirinin tezkirini birveçhile istemiyerek ve yalnız Amyen Müsalehasının on dokuzuncu maddesi iradına rıza göstererek iktizasını mütalea ve bir gün sonra tekrar mükâlemeye tehir eyledi ki Bonaparta ile müzakere edecektir.

Mersum Taleyran gayet mütekebbir ve kalilülkelâm قلیل الکلام olduğunun zıddi olarak gayet kezzap كذاب olup sözünden nükûlden dahi ar ۱۰۰ itmiyor; lâkin Bonaparta'nın cümletülmülkü ve Fransa'nın Baş Müdürü olup Bonaparta bunun ağzına bakıyor.

Bonaparta'dan başka Fransanın İkinci ve Üçüncü namile iki konsolos'u mevcut olup ikisi dahi kulunuzu ziyafete davet etmelerile Taleyran mükâlemesinden avdette ikinci konsolosun vakti daveti olmak cihetile gidilüp gayet ikram etmiş olduğundan başka Taleyran dahi işbu tarihi arıza günü mahsus kampan'yasına taama lisanen davet ve badehu tezkere dahi irsal etmiş olmagla gidilecek ve bimennihitealâ بمنه تعالى yarın yine mükâleme olunacaktır.

Taleyran şimdi daima kampanya'sında olup gündüz fakat saat altıdan ona kadar Paris'te maslahat mahallinde bulunur, andan maada vakitte kimesne görmek ve iş rü'yet etmek mümkün değil; elçiler, dâiresine varup Gabinatosu yani yazıhanesine ya çağırması[na] yahut kendusi taşra çıkmasına vafir intizar ediyorlar; iki defadır kulunuzu çokluk bekletmeyüp Gabinatosına ithal eyledi.

Hasılkelâm kulunuz kaleme alup başka başka kâğıda tahrir eylediğim mukaddime ve mevaddan fakat mukaddime ve evvelki ve ikinci madde olmak üzere esas maslahat olan hususat suretini meclisi mezkûrde Taleyrana verüp böylece kabul ederim deyu ifade ile ol dahi mütaleasına tevkif eyledi.

Bahrisiyah maddesinin reddine bulabildiğim delâil ile çalışacağım; lâkin fariğ olacaklarını aklım kesmiyor; anladığıma göre bundan gayrı ilişik yoktur Derisaadet'de es'ileyi استلهی havi takdim ettiğim takrimde mastûر ماستور hususatın birisi bu madde olup meclisi şu rada, madem ki sair bazı devletler var ve İngiltereye dahi verilecek, elhaletühazihi tekarrür üzere olan Fransa dahi elbette ister denilerek bu bapta katı irade buyurulmayup nihayet eğer zuhur ederse Rusyanın rızasına tevakkuf eder, sonra Asitane'de söyleşilecek nesnedir deyu def'i sohbet ile kalmıştı; Bonaparta ise bunu peşince mülâhaza edüp Rusyayı irza eylemiş; ol özre عذر mahal kalmamış; ancak İngiltere elçisi bu hususu kulunuza yadedüp Fransa Bahrîsiyah'tan kereste ve levazım celbiyle teksiri donanma eylemesi ve İngiltere ile hengamı muharebede bile bahri Baltıktan imrar edemeyeceği levazımı donanmayı Bahrîsiyahtan celbedeceği cihetlerle hususı merkur İngiltereye muzır olacağını mültezimâne irat eyledi; her ne ise kulunuz delâil ve mevani موانع tedarikiyle defi دفع sarfı makderet ve nihayet olmaz ise badelmüsaleha Asitane'ye talika

sâyi namahsur سى نامصود edeceğim; lâkin ahırkâr mufit olmazsa ne yapacağım hâlâ bilmem; maslahatı uzatmak bu esnada Devleti-aliyyeye pek muzır olduğunu ve tacili vacip idüğini cezmeyle didim heman cenabı müsehhilülesbap مسهل الاسباب her halde teshili[ni] inayet ve ihsan eyleye amin.

Ali Efendinin izinnamesi verilüp avdete mezun olduğu kendu talebine mebni Taleyran'a dahi söylenmekle beş on güne kadar avdet niyetindedir; bunun esbabı dahi bundan sonra tafsilten terkim olunur.

Fransa'da ve husûsâ Zatı Şevketsimatı Hazreti Cihandariye sıtku safvet iddiasında olan Bonaparta'da müsâlâhaya hahiş görünüyor ancak muktezayı teferrüdüne mebni meramını icra etmedikçe akdi müsâlâha etmekte dahi kenduye mahzur olmadığını, Amyen Müsalâhasını işten addetmiyerek ima با eder.

Parise, vürudı çakeriden beru ihtilâsı vakit ve cemi hatır ile ifadei hal edebilecek tahrirata başlamak mümkün olamadığından heman icmalî işbu arizai çakeri, aralık buldukça birer ikişer satır yazılmakta iken Amyen Müsalâhasına dair Fi. 8 M. (8 Muharrem) tarihile bir takım ve Taleyran mükâlemesinden avdetim gününün akşami gice saat dörtte iltihak senedile Fi. 14 M. tarihiye muahharan diğer bir takım tahriratı seniyeleri dahi varit olmağla işbu senede İstratonun Elçisi gibi ısrarı Bıca'sı بحاسی olmamış olsa güzel olacak imis; zira Fransa'nın bunda dahi münakaşa edeceği Taleyran'ın mükâlemesinden zahirdir. Bu tarafta İngiltere Elçisinin bir güne memuriyeti yok, bir büyük elçi tayin etmişler hâlâ gelmemiş her ne ise işbu senet maddesinde dahi iktizasına göre hareket ve itmamı maslahat vesaili istikmaline sarfı makderet olunmak üzredir. Emrü ferman menlehülemir hazretlerininindir.

Sefer 8 Sene 1217

IV

Türk Murahhası Bonapart'ın sofrasında :

Galip Efendinin 15 Sefer 1217 tarihli Tahriratı :

Sadırazam'ın arz derkenarı :

Pariste olan Amedi Efendi kullarının Bonaparta ile mülâkatını mübeyyin mukaddem yazı ile bu defa varit olan kaimesi meâlidir; emrü ferman menlehülemir hazretlerininindir.

Çakerlerinin Parise vürudumun üçüncü yani şehri seferülhayrın üçü olan cuma gecesi Paris'te saray Prefetosu namile rusumat icrasına memur olan baş Prefeto [Teşrifatçı] tarafı bendegiye gelüp ertesi gün saat altıda çakerleri için altı bargirli bir hinto ve etba için ikişer bargir üç hinto kendusi getürüp Tüileri sarayına irsal edeceğini ve bendeniz ile beraber kendusi dahi hintosuvar olup Baş Konsolos tarafından davetçi olmak cihetile kenduye lâzım olacak ikramdan tekellüf ve ittira etmekle tarafı çakeriden dahi bilâ tereddüt muvafakat olunup ferdası vakti merkumda zikrolunan hintolar ile mersum ledelvürüt kenduye sureti ikram ifa ve vakti azimet duhulüne terakkuben biraz tevakkufdan sonra gidilmeği teklif etmekle Bonaparta'nın resim meclisine süferanın kâtip ve terceman götürülmek mutat olmadığı ve maiyyeti çakeride olan kâtip götürülse meclisi mezkûrdan hariçte kalup münasip olmayacağı mukaddemce tashih birle bendeniz lisana aşına olmadığından terceme için fakat Beyzadenin istishabına karar verilmiş olduğundan gayrı bendeniz Asitane'den azimetimde tekellüfatı resmiyye olmak için Horaasni [bir nevi kavuk] ve resim kürkü istishap etmiyerek yolcu heyetiyle rabıta vermek üzere fakat Baş Konsolos mülâkatında iktisa için kaput nevinden katlı sofdan bir adet kerrake ^{كراكة} ve şaliden diğere bir adet kerrake götürmüş olduğum cihetten zikrolunan sof kerrake iltibas ^{التباس} birle çakeriniz sağda ve mezkûr Prefeto solda ve Beyzade dahi Biniş ile karşımızda olarak altı bargirli hinto'ya rüküb ve altı nefer kaputlu etba ^{اباع} dahi diğere üç hinto'ya ikişer irkâp olunup terceman Tantan ve bu tarafta terceman namına olan filcümle Arabi ve Türki bilür Rober nam terceman bir hinto ile önümüze düşüp azimet olunmagin Paris şehri derunundan Sonra (Sen nehri) nam nehri cesim cari ve bir taraftan canibi diğere mürur için nehri mezbur üzerinde sekiz on cisri ahcari olup sarayı mezbure karip bir adet köprü mevcut olduğundan cisri mezkûrdan mürur olunur iken Paradeden avdet eden suvari muallim Askere tesadüf birle saray havalisi derununa kadar Askeri mezbur yanlarından ubur ve sarayı mezburun binası yanına kadar hinto ile vüsul birle nerdiban önünde hintodan inilüp mesfur Prefeto önümüzde olarak bendenizi Beyzade ile beraber süfera cem olduğu tahtani bir odaya isal ve mevcut olan sandalyelerden kanepa tabir olunan ve odanın yukarısında olan bir neşimene kuudumuzu işaret etmekle ol odaya vardığımızda Elçilerden bazısı gelmiş bulunup maadası dahi birer birer vürut ile henüz mülâkat olunmamış olan Rusya

ve İngiltere Devletleri elçileri ve sair bazıları yanımıza gelüp suali hatır eylediler. Düvel ve Cemahir ve Herseklerin Elçileri ve bazı devletten gelmiş ofiçyal misillü kimesneler olarak vafir cemiyet peyda ve cümlesi tamam olduktan sonra mersum Prefeto cümleyi davet ve ileru giderek sarayın canibi fevkanisine isal etmekle askeri takımından ve sairden iki sıra Fransa hademesi istade olarak aralarından mürur ve bir divanhane ve iki oda misillü mahal-den mürur ile ikinci odada mihmandar Ceneral tesadüf edüp önümüzce azimet ve Avrupada oda perdesi kapu olduğundan Baş Konsolosun olduğu odanın babı اب kapalı olmak cihetiyle cümle süfera ikinci odaya müçtemi olduğu esnada zikrolunan kapu açılıp içerye dühul olunurken Ministro Taleyran kapunun içerusunda bendenizi istikbal ve Baş Konsolos odanın sedir tarafında orta yerde ve İkinci Konsolos sağ tarafta ve Üçüncü Konsolos sol canibinde ayakta olduğundan Baş Konsolosun muvacehesinde kapuya karip bir mahalde Ministro iptida bendenizi tevkif ve gidüp Baş Konsolos'a ifade ettikten sonra dönüp ileru vürudumuzu işaret etmekle mecmu cumhur Ministroları ve cümle süfera vesairi odanın iki tarafında durdukları halde Baş Konsolosun hizasına varılır iken durduğu yerden üç, dört hatve ileru çıkup Taleyran Devletialiyeye murahhasıdır deyu Baş Konsolos'a badelinha bunların beyinlerinde yalnız baş ile aşinalık mutat olarak aşinalık keyfiyetine vakit olmaması mahzi isabet olmak cihetiyle bendeniz sol elimi yalnız uzatmak veçhile diyanete muhalif olmıyan! suretle indî bir aşinalık [1] yaptıktan sonra kelâma başlayup :

“Tevfikî Hazretî Bari ile Devletialiyeyi ebediyyüd devam ve Françe Cümhuru beyninde kadimi veçhile dostî ve saffet revabitının halisane tanzim ve itmamı için şevketlû, mehâbetlû, kudretlû azametlû veli nimetim Padişah dara derban Sultan Selim Han Efendimiz Hazretleri tarafı vazihüşşerefelerinden Haşmetlû Menziletlû Baş Konsolos canibi meknet calibine hassatan tayin buyurulmuşmudur » ibaresiyle Amyen'de merbut olan sulhun müteferriatı rü'yet olacağı manasına bir makalei adiyeye ifade edüp çakerleri Türki söylerken nam meali ittisamı hazreti şehriyarinin tezgârında Bonaparta serfuru eyleyüp Baş Konsolos tabirinin iradında dahi bir miktar baş eğüp hitamı makalede Beyzade terceme ve kenduye tefhim ettikte Baş Konsolos dahi namı âlii übbihet me-nakıbı hazreti cihandariyi tasrih ederek «sizi bu tarafa irsal buyur-

[1] Galib Efendi mutaassıp olmadığından bu mutaleası ve diğer bazı sözleri merkeze böyle görünmek lüzumundan ileri gelmiştir.

duklarından mahzuz oldum Devletialiyye ile kadimî olan dostluğuniadesi baisi memnuniyet olacak halettir., yollu hüsnü muamele ile cevabını Tantan ve marülbeyan tercüman Rober bendeniz ile beraber gitmiş olduğundan Tantan'a söyleyüp ol dahi bendenize tefhim eyledikten sonra Baş Konsolos yerine çekilüp bendenizi dahi mesfur Profeto Baş Konsolosun durduğu mahal sağ tarafında filcümle kenduye karip bir mahalde süfera arasına ikame itmegin ol mecliste kuut **قود** olmadığından mevcudun cümlesi ayakta olduğu halde Baş Konsolos yerinden çıkup birer birer mecmu süferanın yanına gelüp kimisiyle az ve kimisiyle bir miktar ziyade sohbet ederek her biriyle söyleşmek kaide olduğundan nezdi çakeriye geldikte :

Yolda zahmet çektinizmi deyu sual edüp bendeniz dahi elbette yol hali meşakkatten hali değildir; lâkin elhaletühazihi Devletialiyyenin dostu memleketine gelinüp rahat olunmuştur cevabını verdikte Paris'te Opera denilen mahal ki hikayâtı salifeye dair bazı menakıp taklit olunan ve operacıya senevi cümhur tarafından vafir akçe verilen ve ekser süferanın vesairin mahsus aylıklı yerleri olup olmayanın tarafından dahi bazen bir mahal isticar olunan yer olup Baş Konsolos dahi bazen gider; oraya gidüp gitmediğimi Baş Konsolos istifsar edüp bendeniz dahi bu makule temaşaya henüz vakit olmadığını beyan eyledim.

İki Konsolosun esvabı âdeta çuhadan efrenc libası ise dahi resmî libas olmak üzere etrafı sırmadan işleme olup Bonaparta'nın esvabı sade çuhadan olarak fakat miyanı **بندى** bendi olan meçin yalcağı çent adet kebirce elmas ve filasıl **قوال** kral başına takılan bir adet yarımlik cirminde büyücek ve ziyadece, kimi saf elmas ile müzeyyen olduğu halde mevcut olan süferayı dolaşup sağ taraftan çıkmış olduğundan sol canibden kendu yerine varmıyarak süfera hitamında geru avdet birlesüfera odasında olanlardan bazısı ile dahi sohbet ederek yine sağ taraftan kendu yerine varup durdukta cümle mevcut olanlar veda etmekle çakeriniz dahi vedâ **بىع** birle avdet eylediğimde işbu resim günlerinin bazısında taam **طعام** dahi mutat olup yevmi merkumda mevcut olduğundan mesfur Profeto, bugün saat dokuz buçukta Baş Konsolos sizi taama davet eder demiş olduğundan gayrı Baş Konsolosun Madamasiyle dahi başkaca mülâkatımı iltimas eylediği mukaddem Profeto söylemiş olduğundan yine önümüze düşüp geldiğimiz hinto'ya irkâp ve kendusi dahi beraber olduğu halde sarayı mezburun bir köşesinde olan daire önünde indirup canibi fevkaniye doğru Madamanın yanına isâl

eyledikte oturduğu sandalyeden kıyam ve kendu yanında bir sandalyeye bendenizi ik'at ile suâli hatır ve Paristen hoşlandınız mı deyu istifsar etmekle elbette dost memleketinden ۱۰ hazzolunur cevabile biraz dostluğa müteallık muhabbet ile avdet olunmak hasebiyle Tüileri'ye gittiğim veçhile hintolar ile mesfur Prefeto hanei çakeriye götürmegin zikrolunan altı bargirli hinto'yı Baş Konsolosun iki arabacısıle üç nefer hizmetkârı getürmüş olduğundan iktizasına göre ziyadece bahşişleri mesfur Prefeto vesatatiyle tevzi olunmak üzere çent ruz sonra irsal olundu.

Kaldiki yevmi merkumda taam daveti vakti hulûlünde biniş iltibas ve kendu Hinto'ma mutat üzere iki bargirli olmak üzere rükûb ve Beyzade ile beraber Tüileriye azimet olundukta Tantan kaideyi tefhim için bulunmuş olduğundan Tüileri sarayının yukarısına muzika tabir olunan saz çalınmakta olan bir odaya çıkarup avdet etmekle odai mezkûrda süfera cem olmuş ve bazı inas ۱۰ ile Baş Konsolos Madaması sandalyede oturmuş bulunup Avrupada iptida sahibi meclisin Madamasına aşnalık etmek kaide olmak cihetiyle biz dahi Madamanın yanına varup aşnalık ettiğimizde yine kendu yanında bir sandalyeye kuudumuzu işaret edüp olveçhile biraz sohbetten sonra olmecliste bulunan İkinci ve Üçüncü konsoloslar ve Ministrolar ve Ceneraller ve Süferanın cümlesi ayakta gezinmek hasebiyle bendeniz dahi kalkup bir pencerenin yanından aşağı avluya nezaret olunmakta iken durduğum pencereyanına tesadüf etmiş olan kapu açilup Baş Konsolos çıkup iptida bendenizi gördüğünden aşnalık ile ileru savuşup oda ortasında bulunanlardan bazısına aşnalık eylediği esnada taam hazır olduğunu haber verdiklerinden Avrupada taama giderken mevcudun rütbelisi, sahibi meclisin Madamasının elinden [tutup] taama götürmek kaidei meriyyeden olmaktan naşı Baş Konsolosun madamasının elinden ikinci konsolos yapışıp zikrolunan kapıdan duhulden sonra Baş Konsolos dahi geçerken çakerinizin oltarafa azimetimi elile işaret etmekle olkapıdan girilip içerisinde tuli ۱۰ bir odada uzun bir efreñç sofrası kurulmuş ve etrafına sandalyalar vazolunmuş olduğana binaen bendeniz ne tarafa varacağımı bilmiyerek işareti muktezası üzere Baş Konsolosun verasından gitmekte iken kendusi dönüp yanına varmamı tekrar işaret etmeğin yanına ledelvürut sofranın duhul itibariyle sol tarafında vasatı olan mahalde bir sandalyeye oturup ittisalinde sağ canibinde olan sandalyeye bendenizi ve sohbeve vesatet için Beyzadeyi oturtup Madaması karşusunda sofranın öte tarafında ve zükûr ve inastan soıraya oturan yüz elli miktarı cevanibi

erbaada ve sofranın kimi bendenizin olduğum tarafta ve kimi karşuda ve Mısır Kölemenî heyetinden iki nefer gulâmın birisi Bonaparta'nın arkasında ve diğeri Madaması verasında tabak de-ğişilmek hizmetinde olarak taama mübaşeret ve lâhmi mahut karış- mıyan ve temiz olan et'ime اطعمه tetkik olunarak! tenavül olunarak kaidei Efrenciye üzere bir buçuk saat miktarı sofrada oturulduğu halde Bonaparta alelittisal على الاتصال çakeriniz ile sohbet itmeğin Sofrada Rusya elçisi Markof karşuda huddamdan aşağı bir mahalle tesadüf etmek hasebiyle daima bizim tarafa dikkatten hali olmadı; ve Bonaparta'nın sohbetleri اسئله es'ileden ibaret olup iptida sinni سن şerifi hazreti şehinşahı meali intima ve veliyyei nimeti enam mehdi ulya على الامم عهد عليا ve münferiden tenavülü taamı cihandarı de'bi dirini ebed kıyam (طاب درين ابد قيام) olduğunu istifsar etmekle bilihtiram iktiza eden ecvibesi ifham kılındı; Hak- tealâ hazretleri ilâ âhırüz zaman kemali sefa ve afiyet ve fervü şevket ile serirarayı iclâl ve devlet ve revnak efzayı erikei aliyyei ikbal ve saltanat eyleye amin.

Badehu Cenabı Sadriazamî ve Kapdanı derya efendilerimizi ve elyevm netarafta olduklarını sual edüp orduyu hümayun ile avdet birle esnayı rahde oldukları ve Kaptan Paşa efendimizin Deriseadette idükleri ifade olunduktan sonra sabıka Mısır Valisi Ebubekir Paşanın [Bonapart'ın Mısır'ı işgalinde vali olan Lokmacı Ebubekir Paşa] ne tarafta olduğu ve devletlü Cezzar Paşanın ve Tepedelenli Ali Paşa ve semahatlü Şeyhulislâm efendimizin ismi âlilerini ve Mısırdaki Kazasker tayin ettikleri Mısır Kadısı Esbak efen- diyi ve Köse Mustafa Paşa merhumun kethudasını istifsar etmekle canibi çakeriden dahi müşarünileyh Ali Paşa hazretleri Rumeli Valisi oldukları [1] ve müşarüleyhima efendimizin namı samileri ve Mısır kadıları mevali izamdan مرالى عظامدن idükleri badelbeyan Şev- ketlü Mehabetlü efendimizin bizzat memaliki mahrusalarını keşti- güzar ve lâzımüttedip olanları tenkil ile tathiri bilât suretini irat edüp canibi bendegiden dahi resim ve kaide olmadığı iktizasına göre yât olundukta, olsa güzel olur idi dedikten sonra Mısırdaki vaki cevamii şerifeden ve Mısır ulemasından bahsedüp Asitane'de olan cevamii şerife eşkâli münifesini ledessual lâyıki veçhile ce- vabı verildiği hitamında makamı riyasette bulunan zevatı kiramın Rikâbı hümayun ile başkaca muhaberesi ve huzuru faizünnurı

[1] Bonapart Mısır, Suriye, seferleri dolayısıyla bunların bazılarını tanyo ve yediada işgali sebebiyle de Tepedelenli Ali paşayı biliyordu. Bu tarihte sadriazam Yusuf Ziya Paşa idi.

hazreti tacidariye münferiden duhuli olup olmadığını istifham etmekle muhabere yalnız makamı Sadareti uzmada olan efendimiz marifeti aliyeleri ile olduğu ve riyasette bulunan zevatı kiramın hakipayı kimyasayı خاکپای کیمیا ساء hazreti şehriyariye duhulü dahi maiyeti seniyei Sadaret penahi ile olageldiği beyan olundu.

Badehu بادهو bendenizin sinnimi sual edüp [1] miktarı beyan ve kendisinin sinni 31 olduğunu mukaddemce işitmiş olduğumdan evvelce tashih etmiş olduğum ifadesile miktarı sinni tezkâr kıldıkta mahzuziyet izhar edüp efrenç sofralarında herkesin önünde bir iki nevi şarap şişesi ve kadehi mevcut olarak taam arasında içmek mutatları olduğundan bendenizin pişgâhıma dahi Rozele tabir olunan efrenk üzümü şerbetinden ve sübye ve limonatadan üç şişe eşribe vaz olunmuş olmak mülâbesesiyle Bonaparta Rozele şerbetini işaretle bendeniz dahi nuş eylediğimi takiben efrenç beyninde birinin namına dolu içmek ikram olduğundan kendü için dolu içmeği yât eylediğinden zikrolunan Rozele şerbetinden tekrar doldurup nuş eylediğimden izharı mahzuziyet eyledi.

Hasılı biraz dahi afaki es'ile ve evvibe ile taam olunup iptida Madama kalkmak âdet olduğundan Madama sandalyesinden kalktığı gibi bendeniz dahi Bonaparta ile taamdan hareket birle taam odasından evvel vardığımız odaya ve andan diğer odaya mürür olunmagla sandalyelere oturup Bonaparta ve sairî ayakta gezmekte oldukları halde bendenize ve saire şekerli kahve verdiler.

Bonaparta öte ve beru gezerek tesadüf ettiği kesân ile sohbet edüp Fransada olan Nemçe elçisi Kotizel mukaddemce mülâkat resmi için balâda beyan olunan tahtanı odada içtimada bendenizi uzaktan temaşa etmiş olup işbu kahve odasında galiba Bonaparta'nın muamelesini müşahededen naşi Ceramonya (Seramoni) için yanına vürüt ile tarafeynden istifsarıhatır olunduğunu takiben devletin Devletialiyeye safvetinden bahs arasında husûsa elhaletühazihi Rusya İmparatoru'nun Devletialiyeye hayırhah olması dahi baisi tekidi mevalâtür [yollu] bir kelâm irât birle zimnen Eflak ve Buğdan havadisini tekzip murat idicek bendeniz dahi Devletialiyeye ile Nemçe Devleti beyninde olan musafat Rusya Devletine kıyas ilemidir, Beyneddevleteyn başkaca müvalât derkârdır elhaletü hazihi Devletialiyenin hem civarı olan Nemçe Devletine saffeti tammesi olup Nemçe Devletinden dahi öyle memul eder deyu mesfurun kelâmına cevap irât eylediğimde mersum sureti itiraf irât ederek [sözü] afaki sohbeta tebdil etmiştir. Kaldı ki Markof

[1] Galib Efendi o tarihte 39 yaşında idi.

dahi nezdi çakeriye gelüp böyle sofrada bulunduğunuz olmamak gerek; çok oturduğunuzdan zahmet çekdiniz deyu Bonaparta ile çok sohbet ettiniz demek muradında olmagla bendeniz dahi, böyle sofralarda bulunup çok oturduğum vaki olmamıştı, lâkin zahmet çekmedim cevabını yad eyledim;

İşbu mecliste veda mutat olmayup herkes istediği zaman avdet etmek kaide olduğu tashih olunmagla biraz dahi gezinip akşam olduğundan avdet ve mevcut olan Hinto'ma rükûp ile hanei çakeriye vürut olundu; ferman hazreti menlehül emrindir. 15 S. 217

V

Galib Efendinin ikinci ve üçüncü konsüllerle vekilleri ve Bonapart'ın kardeşlerini ziyareti:

Çakerlerinin Paris'e vürudunun dördüncü Pazar günü Bonaparta ile mülâkatından sonra yevmi merkurda Bonapartanın taamına gidilecek vakte kadar Mersumun birader ve akrabası dolaşıldığı ve badehu yedi nefer vükelâya dahi varıldığı bundan akdem iş'ar olunmuştu. Şu veçhile de mersumlar ile görüşülmek lâzım olduğunu ifade etmelerine binaen Bonaparta ile mülâkattan hanei çakeriye avdetimde kendu hinto'mla mesfurun iki nefer karındaşı Yozef Bonaparta ve Lüsiyen[Lucien] Bonaparta'nın ve Ammilerinin başka başka hanelerine varılıp bulunmadıklarından Avrupada yekdiğere mülâkata varıldıkta bulunmaz ise Belyato tabir olunan bir kâğıt yani varanın kim olduğu muharrer küçük bir kâğıt bırakılıp geçmek ve bunun görüşmüş gibi olup bulunmayan dahi mukabeleye mecbur olmak ve bazan birisi diğerine varup görüşmek mültezemi olmadığı halde hanesi önünden geçerken zikrolunan kâğıdı bırakıp savuşmak yahut kâğıdı mezburi göndermek suretiyle resmi mülâkatı icra etmiş olmak mutat olduğundan bendeniz dahi bulamadığım mersumların hanelerine birer kâğıt verüp avdet etmiş olduğumdan gayri yevmi mezkûrun ferdası Bonaparta ile Kampanyadan mülâkattan avdetimde iptida Tüileri sarayına karip bir hanede mukim olan İkinci Konsolos Kambaseres'e [Cambacérès] varılıp bendenizi odanın ortasından istikbal ve yanında bir sandalyaya ık'at ile dostluğa dair tarafeynden biraz ceramonya (seramoni) icrasile ledelavde لدى الودم odanın ortasını tecavüze kadar teşyi ve andan Tüileri sarayının bir köşesinde olan dairede mukim Üçüncü Konsolos Labrün'e [Le Brun] azimet olundukta

odanın kapusına yakın mahalden istikbal birle oturmak teklif etmemek hasebile bendeniz ve kendusi ayak üzerinde olarak kezalik dostiye müteallik bir miktar sohbet ve avdet olunup Umurı Hariciye Nazırı Taleyran'dan maada mevcut olan yedi nefer vükelâ yani Umurı Hukukiye vekili Gabriel ve Umurı Dahiliye vekili Sabnal ve Maarifi Cümhuriye vekili Guden [Guden] ve Umurı Harbiye vekili Bertiye [Berthier] ve Umurı Tersane vekili Dekreës ve Umurı Nizamiye vekili Foşe ve Umurı Hazine vekili Barbe Marbuva [Barbé Marbois] nam ministroların hanelerine dahi vürut ve kimi Kampanyada ve kimi sair mahalde olmak cihetile hiç birisi bulunmadığından kezalik birer kâğıt itasıyle icrayı resmi mülâkat olunmakla badehu zikrolunan iki konsolustan maada gerek Bonaparta'nın akrabası ve gerek vükelayı mersumeden bazısı binnefis haneî çakeriye gelüp bendenizi dahi bulamadıklarından belyato kâğıdı bırakmak ve bazısı dahi kâğıdı mezburi göndermek ile ifayı mukabelei lâzıme eyledikleri hattâ mersum Bertiye ceneral ve diğer bazısı binnefis gelmiş olup bulamadığı ve Taleyran dahi belyato kâğıdı gönderüp badehû mülâkat vukuunda size vardım bulamadım demiş idüğü ve işbu resimden çent ruz چند روز mürurında İkinci Konsolos ve birkaç gün sonra Üçüncü Konsolos ve müteakiben Taleyran ve bir müddet güzeranda mesfur Bertiye ve maslahatın hitamı esnasında dahi Bonaparta'nın küçük kardeşi mersum Lüsiyen bendenizi ziyafete davet ve ikram ettikleri ve işbu ziyafetlerden Taleyranın taamında süferadan ve sairden az bulunup maadasında süferanın bazısı ve ezcümle Rusya ve İngiltere ve Nemçe ve Prusya ve Sicilyateyn elçileri ve bazı muteber ceneraller mahsus davet olunmuş oldukları ve bu ziyafetler Bonaparta'nın tenbihine mebni idüğü mesmu olup Taleyran, maslahatın hitamı günü dahi mingayri tekellüf من غير تكلف [gayri resmi] tekrar taama davet etmiş ve temessükler kampanyasında badettaam mübadele olunmuş olmakla mesfur iki defa taamında Ali Efendi kullarını dahi beraber davet etmiş olduğu ve balâda beyan olunduğu üzre vükelâ dolaşıldığıнын ertesi yani Paris'e vürudunun altıncı günü ferdası dahi Paris'de mevcut olan düvel elçileri yani Nemçe, Rusya ve İngiltere ve İspanya ve Sicilyateyn ve Purusya ve İsveç ve Danimarka elçilerinden, evveli emirde bendenize gelmiş olan Prusya ve İngiltere elçilerine mukabeleten ve sairlerine bidayeten kaide cihetiyle varılıp mersumlardan hanelerinde bulunan fakat Rusya ve İspanya elçilerile mülâkat olunup

maadası bulunmadığından belyato kâğıdı bırakılmakla badehu mersumlardan mukabele etmesi lâzım gelmiyen İngiltere ve Prusya elçilerinden maadası birer birer tarafı çakeriye geldiklerinden Nemçe ve Sicilyateyn ve Danimarka elçilerinden maadasının vürudında bulunduğuma binaen hanei çakeride görüşlöp zikrolunan üç elçi dahi ledelvürut bulunmadığımdan belyato ita etmiş olmalarıyle işbu resmi mülakat dahi bu veçhile icra olunmuş olduğu malûmı âlileri buyruldukta emrû ferman menlehül emrindir. R 19 S. 217

VI

Galib Efendinin bu tavrı Bunapart'ın davetinden sonra yazılmıştır.

Sadrazamın arz derkenarı:

(Paris'te olan Âmedî Efendi kullarının Paris'e vürudundan sonra Bonaparta ile mülakat edüp namei mahsusı Şahanelerini teslim eylediğini ve mahremâne mükâlemelerini mübeyyin hurûfî mahûde ile muharrer mukaddem tarih ile varit olan kamesi meâlidir.)

Diğer arizei bendegide beyan olunduğu üzere Baş Konsolos'un taamından avdetimden sonra Taleyran tarafından bir tezkere varit olup mefhumunda ertesi gün Baş Konsolosun Kampanya yani harici şehirde sayfiyehanesi olan Malmezoni nam mahalle med'uv مدعو olacağını iş'ar etmiş olduğundan gayri ferdası Baş Konsolos tarafından davetçi olmak üzere saray kethudası ve kendisinin mukarrebî olan Dork nam ceneral tarafı bendeğiye gelüp Baş Konsolos bugün sizi Malmezona davet eder bir hinto ve beş altı suvari ile mihmandar ceneral gelüp sizi götürecektir deyu ifade birle avdet ve terceman Tantan dahi vürut ile Malmezona'a gittiğinizde terceman götürürmüsünüz yoksa yalnız gidüp bizlerden birimiz vesatatile söyleşmekmi münasip görürsünüz reyinize muhavveldir deyu irat eylediğine binaen Beyzade beraber götürülmek iktıza edeceği inba olundu.

Kaldı ki bendenizin Asitane'den bu tarafa memuriyetimde Bonaparta ile mülakat vukuunda cenabı şevket menakibi hazreti Padişahiden olarak saffet ve celbü telife صفوت و جلب و تالیف dair bazı kelimatı dilfiribane bast olunması huzuru meali mevfurı hazreti Şehinşahiden şifahen emrû fermanı hümayun buyurulmuş idüğü malûmı

devletiniz olduğundan başka Bonaparta'nın bilvücuğ ıgıbarı derkâr ve İngilterelu tavassutu maddesinden kemali gayzı aşıkâr ve buna mebni Devletialiyeyi hiç olmazsa müttefikleriyle tebrit edüp badehu iktizasına göre hareket etmek kastında olduğu ve hususa Bahrisiyah ticareti misillu tekliflere; Rusya İmparatoru ile kemali müvalât peyda edüp ittifakları bile hafi menkul olduğu hasebile Saltanatı seniyyeye gûnagûn mahazir bedidar olmaksınnaşi Bonaparta'yi tağlit va telif edecek ve teklifatının indifâna şayet medar olması memul olacak bazı mukaddemat ifadesi tasavvur ve mihmandar vüruduna terekkup olunduğu esnada mihmandar ceneralın işi zuhur etmiş olduğundan refiki olan diğer bir ceneral altı bargirli bir hinto ve beş altı süvari ile gelüp zirkrolunan kampanyaya götürmeğe memur olduğunu ledelbeyan namei mahsûsı Hümayun koynumda olduğu halde mevcut olan şâli kerrake شالی کرکه iktisa ile çakerleri sağda ve ceneralı mersum solda ve Beyzade karşımızda olmak üzere zikrolunan hinto'ya rükûp olunup ve etbadan ikisi dahi mutat olduğu vechile hinto'nun haricinde uşak mahalli olan yerde kıyamen hintoya itisam اعتصام edüp salifüzzikir suvariler dahi hinto'nun iki tarafında âzim olarak Paris'e iki saat miktarı mesafesi olan Malmezona vusul ve Bonaparta'nın hane bahçesi derununda bina civarına ledelvürut inilip içeri duhul olundukta Prefeto karşıluyup bir odaya isal ve kahve ve limonata işrap ve Taleyran gelüp suali hatırbirle yine avdet ve bir miktar tevakkuftan sonra Prefeto Bonaparta'nın yanına davet etmekle birkaç odadan mürur olunur iken Bonaparta'nın olduğu odanın haricinde Taleyran'a tesadüf olunup Beyzade ile maan ما Bonaparta'nın yanına duhul olundukta oturduğu sandalyeden kıyam ve birkaç hatve ileri gelüp ikrambirle evvelki mülâkatta olduğu vechile tarafı çakeriden aşinalık sureti irae ve ol dahi elile mukabeleden sonra dönüp yerine kuut ve bendenizi dahi karşusunda kenduye yakın bir sandalyeye işaret itmekle Taleyran içeri girmeyüp yalnız terceman Tantan ve bendeniz ile beraber gelüp henüz Bonaparta'yı görmemiş olan terceman Frankini verâdan girüp durmuş olduklarından Bonaparta bunlar mecliste dursunlar mı yoksa yalnız kendu tercemanınızla bulunmak mı istersiz? deyu çakerinizden ledesual bundan garaz dosti ve mahremiyet olduğu münfehim olmak mülâbesesiyle lâ ve naam لا و نعم denilmeyerek kendu reyine ihale olundukta Tantan ve Frankiniyi taşraya defetmekle Beyzade ayakta durduğu halde çakeriniz kelâma şuru ile sureti memuriyetimi dünkü gün Haşmetlü Baş Konsolos cenablarına ifade etmiş idim; me-

muriyetim egerçi ol veçhile olup lâkin bundan maksûdî âli ikidir birisi beyneddevleteyn tabii olan müvalâtın tam olarak tecdidini için revabitü uhudun akt ve itmamıdır, ikincisi Şevketlü Efendimiz Baş Konsolos cenablarının saffeti مفرق asârını müşahede buyurdıklarından mahzuziyet mülûkânelerini mucip olup kenduye hasıl olan itibarlarını alenen izhar içindir ve tahriren dahi vedadî Cihandari-lerini ifham için mahsus işbu namei hümayunlarını benimle irsal buyurdular diyerek Namei Hümayunı hazreti Tacidariyi bittevkir koynumdan ihraç ve kıyamen lebi tazim اب تعظيم ile takbil ve nihâdei seritebcil سر تبحيل kıldıktan sonra Bonaparta'nın yanına götürüp kenduye teslim olundukta tarafı devletinizden mahtûmen مخروما verilmiş tercemesiyle maan ما sûreti ihtiram güne alup yanında olan küçük yazı tahtası üzerine vaz' وضع ve derhal tercemesini açup temamen kıraat ve izharı memnuniyet eyledikten sonra cevaba başlayup:

İşbu namei hümayun mefhumundan ve sizin intihab ve bu tarafa irsalinizden gayet mahzuz oldum; kaldı ki bazı keyfiyet ifade edeyim bizim muradımız Devletialiyeye sefer olmayup mücerret Hint canibinde İngiltereluyi tazyık ve ızrar içindi, anlaşılmayup Devletialiyeye ilânı harp eyledi; hattâ ol zaman tefhimi hakikati hal için mahsus bir elçi gönderilmişken İngilterelu yolda tevkif edüp meramı ifham olunamadı, Devletialiyenin muvakkat dostu ve tabii düşmanı olanlar dahi bir taraftan igva ederek Saltanatı seniyyeyi Fransa aleyhine tahrik ettiler; Rusya ve Nemçe ve İngilterelünün Devletialiyeye suikast ve memalike tamaları (طمع) derkârdır. Binaberin - Devletialiyeye kaviyyül iktidar olan Fransa'luya mühtaçtır. Saltanatı seniyye Fransa ile evvelki ittifakı tabiisini iâde eder ise Fransa cümhuru saire her veçhile sed olur; bundan murat şimdi Rusyanın devlete husumeti var demek değildir; zira Rusya İmparatoru munsıftır; kendusiyle mükâtebem olduğundan biliyorum; lâkin vükelâsı hayırhah kimesneler değildir diyerek çakerleri cevaba ibtidar ile :

Mısır maddesinin sohbetine girilse beyhude bahis uzar, hem benim memuriyetim musafat مصافات olduğundan muhalif olan bahsi tecviz etmem; Baş Konsolos cenabları ol zaman bu makamda olşa Mısır maddesi dahi vukua gelmemek gerek idi; her ne ise buna elhalletühazihi mezâmâmeza مضى ماضي denilmek evlâdır deyu lâtife suretile işi Müdürini Hamse مدير بن حمسه [Direktuvar idaresi] üzerine atmak veçhile ifadem den haz sureti göstermekle yine bendeniz sözü bitirmeyüp mahremane olarak Şevketlü Efendimizin nutkı hümayunlarını Baş Konsolos cenablarına ifadeye dahi memurumki tarafeynin daima musafatı kâmileşi canibeyn mesalihi lâzıme-

sinden iken devletimin, Fransa devletiyle üçyüz yıllık müsalemesinin böyle bilâ mucip infisahını bir veçhile istemez idim ve seferin vukuuna biz bâdi olmadık; her ne ise arızai cüz'iyeye kabilinden olmakla bertaraf oldu gitti; Baş Konsolos cenabının saffeti meczum olup tarafımızdan dahi badeezin *بمنازين* saffetden gayrı bir fikir yokdur; bimennihi taallâ *لما لي* badehitamillaslahâ *بمختام المصاحبه* asarını dahi Baş Konsoloshar halde müşahede eder: Elhaletülhazihî şöyle mülâhaza olunur ki baysi kılûkal olacak teklif ve suubet hafi ve celi olmıyarak bir an akdem suhuletle maslahatı hayriyyenin itma mına bakılması tekidi müvalâtı müstelzim olur diyup Baş Konsolos cenaplarına tefhim için tarafıma emrû fermanı hümayun buyurmuş olmalarile kadirandan ve de kayık şinas Padişahı Alem penahın saffeti zatiyyeleriyle izhar buyurdıkları halâta lâyük muamelâtın Baş Konsolos cenapları tarafından dahi memur olduğum maslahatta icrası tarafımdan ümit olunur dediğimde bu ibarattan gayet memnuniyet ibraz ve her halde isbatı saffet edeceğini beyana agaz eylediğini takiben yine tarafı çakeriden, Baş Konsolos cenablarından mahremâne bir madde sual edeceğim madde şudur ki Parise vurudumda Eflâk ve Buğdan havadisi işittim ve şayi bulduğumdan istigrap eyledim; elyevm Devletialiyeye Fransa Cümhuriyle müsâlâha olmuş olduğundan başka maddei merkume Fransa Cümhuru maslahatına dahi mübayin idüğine mebni men'ine *بمنه* ihtimam olunacağı vazıhdır; ancak bunun şuyûu gazetelerde bile munderiç olması tehi *بهي* olmayup elbette bir taraftan kale getirülmüş olmak gerektir deyu istimzaç eylediğimde mersum Bonaparta :

Bu maddenin aslı olmayup eracif kabilindendir ve elhaletülhazihî Avrupada memâlikî Devletialiyeye muzır olacak tedbir olmayup lâkin bir sene sonra olabilir; Rusya ve Nemçe hem hudüt olduğundan devlete düşmanı tabii olup ezcümle Nemçe Tuna'ya kadar zapt daiyesinde idüğü zahirdir, Kaldı ki şimdiki Rusya İmparatoru hayırhah olduğundan andan yesvese yoktur: zamanı atide dahi bir taraftan mazarrat olmamak Devletialiyeye Fransa ile evvelki halini tecdit etmek ile lâzımdır; kaldı ki havadisi mezkûrenin gazetelerde olması dahi Alman gazetesinden dolayı olup tasavvur makulesindendir; o makule nesne yoktur diyerek elhaletülhazihî memâlikî Devletialiyeye dair nesne olmadığını ve Rusya kralının hayırhahlığını münasebetle tekrar söyleyüp Rusya ile kemali tevafukı mültezimane ifadelerinden müstedil olduğundan gayrı İtalyada olan Fransa askeri Fransaya avdet etmiyerek Ankonaya gittiği ve Moraya suikast söhbeti dahi deveran ettiğinden münase-

betle dermeyen olunacak iken kablessual Bonaparta tezkir edüp İtalyada olan Fransa askeri için dahi kılûkal etmişler; anlar ise Amerikaya gidecektir dediğinden sonra sizin rüyeti maslahata ruhsatı kâmiliniz olduğu münfehim olmuştur demekle bendeniz dahi Ruhsatnamei Hümayunı hamil olduğum cevabını verdiğimde Bonaparta maslahata aharın müdahalesini bir veçhile kabul etmem; zira Devleteyn maslahatı aharın müdahalesine mühtaç değildir; münferiden rüyete memur iseniz rabita bulur demekle:

Canibi bendegiden dahi evveliemirde ret ve kabul gösterilmeyerek iktizasına göre hareket olunur denildikte yine mersum Bonaparta, devleteyn bundan sonra beraber olur ise sairin Devletialiyeye nüfuzunu defederim, Âsitannede Rusyanın derkâr olan nüfuzunu bile selbeylerim kaldı ki mukaddem Bahrisiyah maddesi var idi; İmparator vaktinde zâf ضاف olduğundan icra olunamadı; şimdi Rusya, [ya] olduğu gibi Fransalu hakkında dahi ol maddenin icrası matlûptur demekle bendeniz dahi:

Bu husus mülâhaza ve suûbet götürür mevaddandır, elhaletü hazihi bu makule teklif vukuu memul olmamış bir nesnedir yollu cevap ile ademi kabul suretini irae eylediğimde mersum mukabele etmeyüp sadedi ahara intikal ile Markofun yine tavassut iddiası olur ise kabul etmemeniz iktiza eder; hem elhâletülhazihi Amyen Muahedesı dahi bitti; tavassutu mucip nesne kalmadı deyu Markofa cevap verebilürsüz dimekle bendeniz henüz Markofun halini anlamamış ve mukaddem Bonaparta'nın menfuru iken şimdi manzuri مطوری idüğün haber almış olduğumdan Markof ile henüz mülâkatım olmadığı ve anın tavassutu iddiası olsa, Fransa Cümhuru ile Rusya Devleti beyninde bundan akdem akdolunan uhudda مودع münderiç tavassut şartına mebni olacağına binaen anın bahsı yine Fransa Cümhuruna ait idüğü veçhi münasibi ile irad olundukta mersum Bahrisiyah maddesinde sükût edemeyüp yine ani dermeyen ile:

Demin dediğim Bahrisiyah maddesi Rusya Devletile dahi söyleşildi; muhalefeti yoktur, eğer bu husus olur ise tarafımızdan her tarafa sed olup Devletialiyeye menfaati olur, ve eğer olmaz ise Devleteyn beyni güzel olamaz; kaldı ki maddei merkume tanzim olduğu takdirce bir taraftan, memaliki Devletialiyeye taarruz olunamamak üzere memalike kefalet şartını Ahitnameye idhal edebilirim ve bir canipden tasallût zuhûr eder ise ol tarafa ilanı harp ederim; devleteyn beyni evvelki gibi saffetli olur ise yarar yani Devletialiyeye maslahatını iltizam ederim; hattâ Pasban oğlu [Vidin Valisi Âsi Pazvand oğlu Osman] maddesinin vesair hususatın ra-

bitasına dahi ibtidar edebilirim ; devleteyn evvelki gibi olmaz ise bir nesneye bakamam. Hem Şu dahi malûmumuz olsun ki demin Devletialiyeye musalih olduğunu yadettiniz ; egerçi Devletialiyeye ile münasebatı kadimenin tecdidine hahiŐkeriz, ancak henüz Devletialiyeye musalih hükmünde olmayup muharip suretindedir deyu aralığa bir söz karıŐdırup yine Bahrisiyah maddesini ve Rusyanın rızasını mültezimce tekrar ederek iş'ar ve maddei merkumeyi kemali iltizamından naşi bendenizi teŐvika vesile olmak için kefalet hususunu dahi izhar ederek maddei merkume derç olunmadıkça maslahat bitmemek suretini irae etmekle hususı merkumun kendusiyle mübahasesi muktezayı meclise münafi olduğu ve henüz mükâleme Ahitnamesine başlanmadığı cihetten tarafı bendegiden dahi :

Bahrisiyah maddesinin cevabı demin beyan olunan suretten Baş Konsolos cenaplarının ledelmülâhaza malûmu olur ; hem Amyen Şehrinde Fransa ve İngiltere murahasaları tarafından akit ve imza عقد و امضا ve badehu devleteyn tarafından tasdik olunan Ahit muktezasinca Devletialiyeye dahi müsâlâhada müşterek olduğu Őart kılınmıŐken henüz Saltanatı seniyye musalih hükmünde olmaması tabiri teslim olamaz. Mesalihi Devletialiyeye Amyen'de makut مقود olup Şimdi müteferriatı müzakere birle Devletialiyeye Ahitnamesi dahi itmam olunacaktır. Kaldı ki Devletialiyeye ile evvelki dostluğun tecdidi Baş Konsolos cenaplarının matlûbu olduğu veçhile Devletialiyenin muradı dahi Fransa Cümhuriyle kemafilevvel dostluğu iadeden başka müvalât sabıktan muhkem olmaktadır ; heman bir an akdem mükâlemeye Őuruumuz lâzımdır ; iktıza eden memur tenbih olunsun tas'ibi maslahat تصويب مصلحت eder halât zuhûre gelmiyerek gayrı ez muhdesat sühuletle itmamı maslahat memulı Devletialiyedir dediğimde mersum dahi :

Devletialiyeye musalih hükmünde olmadığı tabirini tagyir için vakıâ bundan sonra Devletialiyeye ile muharebeyi mucip halet dahi yoktur, dedikten sonra mükâlemeye, Őuruu Ministroya tenbih ededeğini vaid eylediğini takiben yine canibi bendegiden :

Havadisi merkumun aslı olmayup eracif kabilinden olduğunu Baş Konsolos cenabının ifade eylediğini Asitaneye tahrir ederim ; ancak gazetelerde derç olunmakta olduğundan biasıl idüğü yine resmî gazete ile tekzip olunmasını iltimas ederim, denildikte mersum ol madde gazetede münderiç ise bile bu tarafın havadisi olmayup Alman gazetesi mefhumunu hikâyedir, Aharın gazetesini tekzip iktıza etmez demiş ise dahi tarafı bendegiden Alman

gazetesi hikâyesi ise bile Pariste gazetede görülmüş olduğundan yine Paris gazetesile tekzibi lâzım gelir ki ürcufe olduğu sabit olsun, deyû tekrar eylediğime binaen resmi gazete ile tekzip edeceğini vadeyledi.

Badehu mersum Bonaparta İngilterelü'nün Mısır tarafında nazari olduğunu yad ve Mısır Beyleri şimdi ne halde idüğünü irad etmekle bendeniz dahi

Ümerai Mısıriyyenin امرء مصریة bakıyyesi Mısırdan külliye ihraç olunmak üzere karargir olup merkumlar Said صید tarafına firar etmiş olduklarından Mısır Valisi Hazretleri dahi üzerlerine külli asker tayiniyle أخذ ahizleri hususuna teşebbüs etmiştir dediğimde mersum Bonaparta Beyler bu esnada Mısıra on saat mahalle gelmiş olduklarını işittim bu surette suûbet kesbetmiş olmak gerektir dimekle tarafı bendegiden dahi:

Beylerin elhaletühazihi kuvveti olmayup üzerlerine Asakiri vafiye tayin olunmuş olduğundan tecavüze fırsat yap olamayup şimdiye kadar mündefi oldukları memuldür cevabı verildikte mersum Bonaparta, Beylerden bu defa bana tahrirat geldi afları için tavassutu rica ederler binaberin badelmusalâha iltimas edeceğimdir dimekle bendeniz dahi:

Beylerin fil'asıl فی الامر haklarında bir gûna irade olmayup mal ve canlarına dokunulmıyarak diledikleri mahalde ya Âsitane de ikametleri ve isteyenlere rütbe verilmesi vaid olunmuşken firar ile isyanı ihtiyar eylediler; anların afiv istidasından muradı yine Mısırdaki kalmaktır, bu ise kabil olmayup fimabait فمابعد anların birinin Mısırdaki kalması maslahatı mülkiyyei Devletialiyeye muzırdır; bu takdirce Baş Konsolos cenaplarının dahi anların ricasını ısga eylememesi lâzımei saffetdendir dediğimde mersum:

Bu ifadeniz becadır lâkin Beyler def olunamayup tecavüzleri olur ise güç olmaz mı? demekle canibi bendegiden dahi:

Elhaletühazihi Beyler cemiyeti kalile kabilinden olup suubeti mucip olacak halâtan olmadığı cevabı tekrar ita olunduktan sonra Mısır Valisi Hazretlerini sual etmenin devletlû inayetlû Kaptan Paşa Efendimizin [Kapdanı Derya, Küçük Hüseyin paşa idi] sabıka kethüdaları veziri mükerrerem Hüsrev Paşa Hazretleri olduğu ifade olunup biraz dahi afâki söhbet ile meclise hitam verildiğine binâen kalkup veda eylediğimde Bonaparta dahi kıyam edüp veradan bir kaç hatve ilerü gelerek teşyi etmek cihetile kaide üzre tekrar veda birle odadan çıktığımda Taleyran yine haricte olan odada beklemek üzere olduğundan tekrar aşinalık ile

güzar olunmakla Pirefeto ibtida vardığımız odaya götürüp hinto tehiyyesine kadar yarım saattan müteceviz tevkif etmek hasebiyle Taleyran olduğu odaya geldiği akabinde Bonaparta tarafından çağırılıp anın yanına avdet ve ol esnada mihmandar ceneral dahi gelüp bendenizi götürmeğe memuriyeti haberi vardıkta yerinde bulunmayup işi olmak cihetiyle irişemediğini ve henüz haber alup geldiğini beyan ve Bonapartanın yanına girüp çıktıktan sonra hinto hazırlandığını Prefeto ihbar birle yine bendeniz sağda ve mihmandar ceneral solda ve evvel götüren ceneral Beyzade [ile] karşımızda olarak gittiğim altı bargirli hinto ile marezzikir suvariler iki tarafta olarak hanei çakeriye avdet olunmagla ceneralı mersuman مرسومان bir mikdar tevkif ve ikramdan sonra ait olup yine arabacılar ve Bonaparta hademesinden beraber gelen iki neferin iktiza eden bahşişleri bâdehu irsal kılındı : Ferman menlehül emrindir.

[Bu mülakat esnasında Bonapartın arzusu ve perde arkasından yaptığı vaid ve tehditler, Türkiyeyi, İngilizlerden ayırmak istemesi ve Galib Efendinin ise Amyen esası üzere müzakerede ısrar ile beraber aldığı talimat üzerine uyuşmak istediğinden dolayı işi idare ettiği ve Fransanın hâlâ Mısır kölemenleriyle münasebatı ve hulâsa Mısır üzerinde İngiliz Fransız menfaatlerinin çarpıştığı görülür.]

VII

Bonapart ile Galib Efendinin dikkate şayan bir mülâkatı

Mükâleme mazbatası :

İşbu bin ikiyüz on yedi senesi şehri Rebiulevvelin yirmi dördüncü günü Kampanyada Devletialiyye Murahhası ile Fransa Baş Konsolosu Bonaparta beyninde vaki olan mükâlemenin mazbatasıdır.

[Sadriazamın Padişah'a arz derkenarı]

Pariste olan Âmedi Efendi kulları Kampanya tabir olunur Bonapartanın hanesine gidüp mülâkat birle mahremâne vaki olan mükâlemenin hurufı mâhude ile varid olan mazbatası meâlidir emrû ferman menlehülemir hazretlerininindir.

Efendii mumaiyleh kendu hinto'yiyle mahalli merkuma vardıkta icrayı rusuma memur Prefeto karşılayup doğru Madamanın olduğu odaya götürmekle Madama, kıyam ve yanında bir sandalyeye ik'ad edüp Bonaparta sayda (صید) gitmiş olduğundan henüz

gelmiş idüğünü Prefeto ihbar ve yarım saat miktarı Madama ile afaki sohbet ve kahve getürtüp ikram eyledikten sonra birisi gelüp davet etmek hasebiyle Prefeto efendii mumaileyhin önüne düşüp Bonapartanın yanına isâl ve içeru lededduhul لدى الدخول Bonaparta oturduğu sandalyeden kıyam ve evvelki mülâkat vukuundan ziyade çend hatve چند خطوه ileri gelüp suali hatırbirle yerine avdet ve efendii mumaileyhin dahi karşusunda vaki sandalyeye kuudunu işaret etmegin efendii mumaileyh kelâma mübaşeret etmek üzere iken iptida Bonaparta Devletialiyeye tarafından size gelmiş haber varmıdır ve Rumeli ahvali ne veçhiledir; bir paşa ısyan edüp Edirneyi zaptetmiş ve Kaptan Paşa hazretleri Serasker olarak Rumeliye çıkmış malumunuzumdır deyu sual etmekle:

Efendii mumaileyh dahi bu esnada Devletialiyeye tarafından Tahrirat zuhûr etmedi; binaberin bunlara dair sahih haberim yoktur bu hususlarda ben dahi gazetelerden vesair mahalde efvahi افواهی olarak işidiyorum; lâkin bu havadisın ekserisi indimde mübalâğadan maduttur; dediğini takiben mersum dahi:

Vakıâ ısyan etti denilen Paşanın külliyeti olmamak gerektir; lâkin böyle ihtilâl fena şey olduğundan buna Devletialiyeye pek dikkat etmek lâzımdır, diyerek bu paşa kimdir ve şimdi Edirnenin müdirimidir? deyu sual etmekle:

Efendii mumaileyh cevabında bunların şimdi dediğim veçhüze eğerçi sahihini bimiyorum; ancak gûya Gürcü Osman Paşayı bu tarafta söyleyorlar; bu Paşanın bundan akdem Edirne'de olan Hakkı Paşa [Meşhur Hakkı Mehmed' paşa] ile nefsaniyeti vaki olup zatinde dahi anut meşrep olduğundan mansabı olan Bosnaya gitmekte betaet بطائت ederek mücerret icrayı nefsaniyet için Hakkı Paşanın mansabı dahilinde ayak sürüdüğünü Rumeliden mürurumda biliyorum; olesnada Hakkı Paşa, ademi idaresine mebni azil olunmuş olduğundan nefsaniyet maddesi dahi bertaraf olup Osman Paşa âhar mansaba gittiğini işitmiştim; Eğer tavrı serkeşi izhar etmiş ise Devletlû Kaptan Paşa efendimiz dahi Asitaneden çıkmış olduğu halde istishap buyurdıkları Asker vafi olacağından kat'ı nazar bir taraftan müşarünileyh Efendimiz sarfı himmet ve bir taraftan Rumeli valisi Ali Paşa Hazretleri ikdam buyurarak bimennihi taalâ az vakitte defi gailei usat دفع غائلة عصاة edeceklerini memül ederim dediğimde mersum Bonaparta, bu Osman, Devletialiyeden Asker ulûfesi olarak akçe ister imiş ve Asitanede olan yeniçerilerin dahi ulûfesi verilmediğinden biraz kılûkal etmişler demekle:

Efendii mumaileyh dahi Osman Paşanın mukaddem matlubu olan ulûfe akçesi tarafı Devletialiyeden ita olunmuştu; kendusi bilâ memuriyet âhara nefsanîyet için cem eylediği askerin ulûfesini vermeğe dahi iktidarı olmadığından ihtimalki biraz ulûfe dahi teraküm edüp talep etmiş ola. Kaldı ki Asitanede olan tavaifi Askeriyyenin senede dört kıst mevacipleri verilüp birisi Muharremde ve birisi Cemaziyelulâda ve diğeri iki kıstı Şabanda vakti hulûl ettikçe tamamen verilmektedir cevabını verdikte mersum Bonaparta sadedi ahara intikal ile Nemçelu'nun Pasban oğlun'a. [Pazvand oğlu] akçe ile ianet eylediğini işitmiş olduğunu yadidicek:

Efendii mumaileyh dahi, benim bu defa mülâkat talebimden maksut ancak Devletialiyeye ile Fransa cumhuru beyninde halisane akdolunan Müsalâhanın tehniyetidir geçen parade [parad] günü mizaçsızlık sebeble Baş Konsolos cenaplarını göremediğimden bu defa resmi tehniyeti icra ederim derken, mersum izharı mahzuziyet edüp vakîâ ol gün mizaçsızlığınızı işitmiş idim şimdi sizi sıhhatle gördüğümden hazzeyledim dediğini takiben

Yine Efendii mumaileyh mülâkat olmuşken mahremane bazı hususu dahi ifade edeceğim ki bir kaç günden beru Eflâka dair gazetelerden gûnagûn ihbar görüldüğünden baisi istigrap olmagla elbette sahihi Baş Konsolos cenaplarının malûmu olduğundan ve bitahsis Baş Konsolos cenapları hayırhahı idüğünü meczumen bildiğimden halisane ve mahremane kendusinden sual etmeği ensep addeyledim; ezcümle Pasban oğlunun gûya Eflâka tecavûze fırsat yap olduğundan gayrı Nemçe hududuna dahi tecavüz edüp Nemçe Devletinin bir rejimendile [Régiment = Alay] muharebe vukuunu ve buna mebni Nemçelu tarafından Eflâka asker idhalini söylüyorlar. Pasban oğlu gerçi asi olduğundan elinden geleni icraya çalışup ancak evvelâ kendusinden kuvveti memûl itmemeği Eflâka italei payı Hasretten اطالة پای خسرتدن başka Nemçe hududuna dahi tecavüz eylesün. Kenduye ittba اتباع etmiş dedikleri bildiğime göre dağlı taifesinin bir fırkası olarak beş, altı yüz eşhasdan ibarettir; bununla Eflâka taarruzdan maada ahar devletin mülküne dahi tecavüz edemez zira neticesini mülâhaza etmez kabilinden değildir.

Saniyen Nemçelunun Pasban oğluna akçe itası hususunu henüz Baş Konsolos cenaplarından işitmiş olduğumdan bir kat dahi istigrabımı mucip oldu; zira vakı ise Nemçe devleti tarafından Devletialiyeye bayağı izharı muhalefet kabilinden olduğu vazıh-

dır; hasılı bu Eflâk maddesinde bir dakika var, anı fehmedemiyorum diyerek istimzaç vadisinde bastı mukaddemat eyledikte:

Mersum Bonaparta bunda dakika şudur ki, elhaletühazihi Nemçelu Devletialiyeye memalikine bir şey edemez; bu maddeden hiç vahşet olmasun; lâkin Rumeli ihtilâlınden mahzuz olup usata asker ve akçe ile îânet ederek temdidi ihtilâl ile Devletialiyenin ez'afını ister ki Devletialiyeden ol veçhile memunülgaile ^{أمرون العائد} olur: Binaberin Nemçelunun Pasban oğluna akçe itası Devletialiyeye'ye izharı muhalefet sureti olmayup hafi olarak vermiştir; hattâ Rusya Devleti dahi Rumeli ihtilâlınden hazzetmek gerektir; Devletialiyenin ez'afını mucip olmasını mülâhaza eder; kaldı ki Nemçelu'nun Eflâka Asker idhalinden bir haberiniz var mıdır yoksa mülâhaza olarak mı söylediniz deyu mültezimane sual etmekle.

Efendii mumaileyh dahi Nemçe Devletinin Asker idhalinden hiç haberim yoktur; bir iki gün gazetelerde görüp bazı ihvandan dahi işittiğimden ve bundan akdem Baş Konsolos cenaplariyle ikinci mülâkatımda dahi buna dair sohbet güzeran ^{سکندر} edüp yâni ol vakıt münteşir olan Eflak havadisı dermeyan olundukta Baş Konsolos cenapları elhaletühazihi Avrupada Memaliki Devletialiyeye'ye muzır olacak tedbir olmayup bir sene sonra olabileceğini tezkir etmiş olduğundan hususı merkumu iradeyledim, lâkin bu asker havadisini işitmediğimden hiç yakışdıramadım; zira elhaletühazihi Devletialiyeye ile Nemçe Devleti beyninde dostluktan gayrı bir nesne olmadığından dostluğa münafi olan bu sureti Nemçe Devletinden memul etmediğimden başka Devletialiyeye ile Fransa Devleti beyninde akdolunan müsâlâhayı Nemçe Devleti elbette şimdiyedek işitmiş olup hususa münderiç olan tekeffülü memalik şartını dahi anladıkta Devletialiyeye'nin hayırhahı olan Baş Konsolos cenapları bir veçhile tecviz etmiyeceğini bilüp Eflâka asker idhal etmiş olsa bile iade edeceği meczumumdur; hattâ Pasban oğlu dahi Eflâk'tan askerini çekmiş olduğunu muahharan istima ^{استماع} eyledim; bu Eflâk maddesi tahkikime göre şöyledir ki Eflâk Voyvodası Eflâkta müstahdem olan askerın biraz ulûfesini tehir etmiş olup asker dahi vaktile ulûfesini almağa alıştığından talebi için bir azı Bükreşe gelmek suretine teşebbüs eylediklerinde Eflâk Voyvodası ademi idare ve cebanlığından naşi Bükreşi terkedüp firar eylemiş; semti ahara firarı dahi esahmıdır meczumum değil; lâkin bu suret Pasban oğluna fırsatı ganimet nevinden olup Eflâka biraz asker imrar ve çalup çarpup bu esnada yine karşuye iade olmuş: şimdi Bükreşte bir vezir ikamet edüp idare eder imiş, kaldı ki Nemçe-

İunun Pasban oğluna akçe itası vakı olduğu surette her ne kadar hafi olsa dahi nihayetinde meydana çıkacağına mebni Devletialiyeye'ye izharı mazarrat sureti olmağla buna mana veremiyorum deyu Eflâk maddesini tahkik ederek Nemçe maddesini istiknaha dikkat eyledikte

Mersum Bonaparta, Nemçeye dair kelimatı Beyzade [Terceman] Terceme ve tefhim eder iken Nemçeden mazarrat mülâhazasını selbe لـ işaret olmak üzere bir taraftan parmağını tahrik edüp hitamı kelâmda Nemçelu izhar etmiyerek ezâfı Devletialiyeye ile memunülgaile olmak için usata hafi îânet etmekten gayrı birşey edemez ve itmek elinden gelmez; eğer Eflâka asker ithal etmiş ise yine çekmeğe mecburdur ve bu asker maddesi tahakkuk eder ise bana haber verin ihracına mütekellifim; kaldı ki Devletialiyeye Memalîkine ve Asitaneye dair elhaletühazihi bir nesne yoktur; eğer bazı devletin buna dair niyeti varsa mukaseme vukuunda Fransa Cümhuru ve İngiltere Devleti birer mahal ahziyle hissedar olmak iktiza edeceğine mebni Rusya ve Nemçe Devletleri bu sureti istemediklerinden sükût ederler ve Françe Cümhuru dahi alacağı mahalden müstefit olamayacağına binaen ol surete hahişkâr خواشكار değil; işte zübdei mülâhazat şudur ki elhaletühazihi Devletialiyeye'ye bir taraftan tevehhuşü mucip nesne yoktur; lâkin bu Rumeli ihtilâli dahi sûreti acibe olduğundan bunun acaleten ref'ine Devletialiyeye pek ihtimam etmelidir; hattâ Şevketlû Padişah Hazretleri bizzat ortaya çıkup usatı tathir etmek lâzımdır. Böyle olmayınca bitmez halisane söylerim diyecek:

Efendii mumaileyh cevabında, Şevketlû Mehabetlû مهابتو Efendimizin binnefis taşraya çıkmaları bir müddetdenberi cari olan âdete muhalif olduğu bundan akdem Tüleride [Tüileri] taam طام esnasında bu hususun sohbeti vukuunda dahi beyan olunmuştu; hem bu tekellüfe hacet olmayup Rumeli ihtilâli mübalâğa olunan derecede değildir Kaptan Paşa Efendimiz çıkmış ise gayet müdir ve müdebbir ve şücâ شجاع ve mukdim bir zatîalışan olduklarından demin dediğim gibi bir tarafından anlar sarfı himmet ve bir canipten dahi Rumeli Valisi Hazretleri sarfı makderet ederek biavnihî taâlâ az vakitte külliyyen usat gailisini ref buyururlar; Devletlû, Merhametlû Sadrazam Efendimiz dahi Orduyu Hümayun ile işbu Rebiülevvelde Derisaadete dahil olacaklar idi; elhaletühazihi teşrif buyurmuş oldukları zahir olmağla anlar dahi Derisaadette iktiza eden himemi âliyyeyi sarf buyururlar; bimennihitaâlâ kariben gaile mündefi olur; kaldı ki bazı hariç gazetelerde Devletialiyeye Memalîkine

dair biraz ahval münderiçtir ki Baş Konsolos cenablarının malûmu olmuştur. Bunu dahi tezkir etmek niyetinde iken Baş Konsolos cenapları kablelirat, demin cevabını vermiş olduğundan Asitaneye tahrir ederim deyu tekrar istitlahı hal استطلاع murat eyledikte

Mersum Bonaparta, tarafımdan olarak tahrir edin ki elhaletü hazihi Memâliki Devletiâliyye'ye dair vesvese yoktur; lâkin Devleti aliyye dahi bu esnada fevkalâde bir hareket edüp ihtilâli def'a müsareat etmez ise neticesi güzel olmaz; bizzat Şevketlû Padişah Hazretlerinin ortaya çıkması elzemdir; ben mahsus bu madde için mektup yazarım, Asitaneye göndermenizi isterim dediğinden sonra, Asitane'de tarafı mülûkâneye ihtarı ahval eden mahrem kimdir? deyu sual etmekle:

Efendii mumaileyh dahi, hususâtı lâzıme Rikâbı hümayuna tarafı Hazreti Sadrazamiden arz ve ifade olunur, Bazen Vükelâi Saltanatı Seniyyeden bazı zevatı dahi Şevketlû Efendimiz maiyyeti sadaretpenahi ile huzurı hümayunlarına celp buyurup mevaddı muktazıyyeyi müzakere buyururlar dediğinde.

Yine Mersum Bonaparta, başkaca canibi mülûkâneye tefhimi hal ve pent یت eder var mıdır? Mehdi Ulya [Padişahın Annesi] Hazretleri, ya âhar birisi mukteziyatı ihtar etmez mi? deyu istifsar etmekle.

Efendii mumaileyh dahi, canibi meâli menakıbı Hazreti Mehdi Ulyadan mesaliha müdahale buyurulduğu yoktur; Şevketlû Mehabetlû یت Efendimiz demin dediğim veçhile ledeliktiıza vükelâyı âliyye ile müzakere buyururlar cevabını verdiğimde:

Mersum Bonaparta, her sahibi mülk kendü ümurunun başında kendusi bulunup rüyet etmekte hal ve tesir başkadır; asker dahi Şevketlû Padişah Hazretlerinin binnefis hareket ve himmetini görüp sarfı makderet ederler; bundan akdem orduyu hümayunun Asitaneden aleyhimize hareket ile Üsküdarâ mürurunda Şevketlû Padişah Hazretleri dahi geçüp askeri teşvik ederler idi, daha ziyade gayret eylerlerdi; hattâ Fransa Kralları bir müddet bu sureti terkedüp işlerini memurlara ihale ile daima sarayda otururlar askere görünmezler idi; nihayeti iyi olmadı, ihmal münasip şey değildir, dedikten sonra Kaptan Paşa Hazretlerinin askeri içinde sefain Mellahı olarak biraz Rum tâifesi dahi mevcut olduğundan Asitanede Yeniçeriler beyninde bu dahi kılûkali mucip olmuş ve Kaptan hem Edirne tarafını idare ve hem Asitane derununda dahi nezaret için Asitaneye on saat mahalde ordusunu kurmuş demekle:

Efendii mumaileyh dahi, bunların hakikatine henüz vukufum yoktur; ancak Yeniçerilerin ulûfe ve mevaddı saire de kılûkal sohbeti erâcif kabilinden olsa gerektir; kaldı ki Şevketlû, Mehabetlû Efendimizin ümuru yalnız memurine ihale ile iktifaları olmayup daima kenduleri dikkat buyururlar; ezcümle fil'asıl في الامر mutat değil iken aralık aralık bazı Vûkelâyı hakipayı hümayunlarına celp buyurup iktıza etmiş bir maslahat olmasa bile ahvâli haliyeyi sual ve tedabiri lâzimeyi icra buyururlar; hem Avrupa ahvaline ve hayırhah olup olmayanlara bizzat vukufu tammeleri vardır dediğimde :

Mersum Bonaparta dahi, Yeniçerilerin kılûkali dediğim kendi beyinlerinde olmuş öyle işittim; kaldı ki Şevketlû Padişah Hazretleri hiç çıkmaz değil imiş, hattâ cuma günleri camiye giderler imiş ; Devletialiyeye askeri, Padişaha mutidirler, kendu hareketini görseler gayet gayret ederler; Yeniçerilerin kılûkali dahi yine bu gayrete mebni olsa gerektir, dedikten sonra tarafı Padişahiye mahsus asker yok mudur? demekle :

Efendii mumaileyh cevabında, Sarâyı Hazreti Cihandariye mahsus olmak üzere Avrupada olduğu misillû başkaca bir takım Neferatı Askeriyye olması kaide olmamıştır; lâkin Asitanede Yeniçeri ve Bostancı ve Cebeci ve Topcu ve Arabacı ve Hambaracı namile ve nam aharle tevaiifi askeriyye mevcut olup cümlesi Padişah askeridir; bunlardan başka Şevketlû Kudretlû Efendimizin tertipleri olarak Levent çiftliğinde bir takım muallem Asker tanzim buyurup [Nizamı Cedit Askeri] teksir için Üsküdar da dahi başkaca bir kebir kışla bina ile bir taraftan tahrir ve talim olunmaktadır ve aralıkta Şevketlû Kudretlû Efendimiz bizzat teşrif buyurup talimlerine nezaret buyururlar dediğinde :

Mersum Bonaparta tarafı hümayuna mahsus olarak üç dört bin Memlûk asker tedarik olunsa emniyet olup güzel olur; hattâ Paşaların kendulere mahsus askeri var imiş demekle :

Efendii mumaileyh dahi, Memlûk mukaddem Mısıra mahsus olmuş bir taife olup bunlar köle kabilinden olmagla Asitanede vesair mahalde askerice istihdamları muteber değildir Vüzeranın oldukları memalikte zaptü rapt için asker bulunmak lâzım olduğundan kifayet mikdarı neferat istihdam ederler lâkin memluk kabilinden olmayup Arnavut ve Türk cinsindedir dedikten sonra :

Efendii mumaileyh sadedi, ahara tahvil ile Amyen Müsalâhasına iltihakı müş'ir senedin mübadelesi için geçende bir takrir vermiştim; Ministro bu tarafta olmadığından cevabı alınamadı idi senedi mezkûr mübadele olunmasını iltimas ederim dedikte :

Mersum Bonaparta takrirden haberim yoktur, belki Ministro'ya gönderilmiştir, ne vakit verdiniz idi? hem mübadelenin müddeti ne zamandır? yani vakti malûm mudur? yollu bilmeyerek sual etmekle:

Efendii mumaileyh dahi, takriri irsal edeli yirmi gün oldu ve Senedin mübadelesine vakit tayin olunmamıştır; Ministro gitmezden evvel mübadele edecek iken galiba vakti olmayup gitmekle öylece kaldı dedikte:

Mersum Bonaparta, Ministro üç güne kadar gelecektir mübadele hususunu tanzim ederim dimegin kalkup veda olunduğu esnada Bonaparta dahi kalkup teşyi eder iken bir matlûbunuz var mıdır? Var ise ifade edin tanzim edeyim demekle:

Efendii mumaileyh dahi bir matlûbum yoktur, hakkımda zuhûra gelen hüsnü muamelenizden mahzuzum cevabını verdiğini takiben.

Yine Mersum, Devletialiyeye'ye uzak mahaldesiz; emniyeti tarik dahi yoktur eğer akçenin lüzumu var ise söyleyin istediğiniz miktar ita ederiz, siz dahi bir mektup verirsiniz Asitanede teslim ederler demekle:

Efendii mumaileyh dahi bu günlerde poliçe niyetinde olup bir mahallini taharri üzere olduğumdan tanzim etmek memulindeyim bu veçhile ifadeniz bâisi memnuniyet olmuştur yollu buna mümasil iktizasına göre cevap verdikten sonra:

Mersum Bonaparta ayakta olduğu halde ne miktar akçe iktiza eder ise takrir edin tanzim ederiz deyu tekrar mültezimâne söyleyüp veda ve avdet olduğu muhatı [ۛ] ilmi âlileri buyruldukta ferman menlehülemrindir.

[Galib Efendi, Bonapartla olan bu mülâkatını üçüncü bir şahsın ağzından gibi yazmıştır.]

* * *

Galib Efendi Muahedeyi imzalayınca kadar haylıca yorulmuş ve Muahede Londra esas müzakeratından tamamen ayrı olarak münferit surette Türkiye ve Fransa arasında aktedilmiş ve Bonapart, muahedeye zorla ve tehdit ile Fransanın Karadenizde Ticaret etmesinilâve eylemiştir, Galib Efendi bu sonradan ilâve edilen maddeyi kabul etmemek için çalışmış ise de Fransa Hariciye Nazırı Taleyran, Türklerle Muahede aktedebilmek için Karadeniz Ticaretini ilk görüşülecek madde olarak ileri sürdüğünden iş çatallaşmış ve Galib Efendi vaziyeti Babıâliye yazmıştır. Galib Efendi Parise giderken Londra ve Amyen'de görüşülen şekilde

muahede yapmağa ve icabında salahiyetle harekete mezun olduğundan ve Fransanın teklifinde ise Muahede harici ilk olarak Karadeniz Ticareti ileri sürüldüğünden böyle muhdes bir madenin ilâvesini red ile salâhiyyetini istimal etmiyerek keyfiyeti hükûmete arz etmişti.

Bunun üzerine keyfiyet müzakere olunmuş ve Sadrazam, Hükûmdara takdim ettiği arizada :

(Fransaluya Bahrisiyah Ticaretine ruhsat verilmedikçe müsâlâha akdine olunmıyacak mertebe Fransalunun ısrarı olduğu münfehim olmağla bu madde'de Âmedî Efendi kulları egerçi terhis olunmuş olup [yani kendisine salâhiyet verilmiş] ancak bu hususun refine Efendii mumaileyh ziyadece ısrar ile Fransalunun tedbiri tecviz olunmıyarak ısrarları vukuunda heman Karadeniz Ticaretine dahi ruhsat verilmesi hususı Ahitnameye derç veyahut Senedi mahsus ile tanzim birle bir an akdem tekmihi maslahatı hayriyye olunması iktizai halden) olduğunu bildirmiş ve Prusya Elçisi dahi reisül-küttab'a aynı surette tavsiyede bulunmuş olduğundan Fransadan getirteceği zabıtlar ve mütehassıslarla Nizamıcedidi yürütmek isteyen Selim III. buna muvafakat etmiştir: hattâ Sadrazamın arzının üzerine yazdığı Hattı hümayunda:

(Karadeniz Ticaretine ruhsat verilip bir saat akdem maddeyi kateylemesini yazasın) demıştır. Muahede gizli ve aşikâr olarak iki kısım olup aşikâr olan malûm ise de gizli olan Muâhedename görülemedi.

Yukarda mektuplarında da yazıldığı üzere Taleyran allâk kararsız bir devlet adamı olduğundan Galib Efendi bundan şikâyet etmiş ve hattâ Taleyran bir gün evvel karar verilen maddeler üzerinde ertesi gün tadilât yapmak suretiyle iş uzadığından zavallı Galip Efendi Muahedenin tekrar tahrif edileceğinden korkarak son karar verilen müsveddeyi Taleyrana imzalatarak yanına alıp İstanbula getirmiştir; Hazinei evrak Namei Hümayun defterinde bu meseleden şu suretle bahsedilmiştir :

(Murahhası Devletialıyye Galib Efendi müsâlâha şurûtunu Pariste Umurı Ecnebiyye Nazırı Taleyran ile leylen بیه mükâlemede itmam eyledikte temessük tebyizine vakit olmamak hasebille Mersum Taleyran ferdaya talik edip şurutı merkume bir kaç defa itmam olunmuşken bir taraftan madde çıkardıklarından yine bir madde zuhûrundan ihtirazen Efendii mumaileyh müsveddenin hatm ve imzasına ختم و امضائه mersumu irza birle evveliemirde müsveddesi hatmü imza ve mübadele olunmuş ve ferdası asıl Temes-

sük tebyiz ve tekrar mübadele olup müsveddei merkumu Efendii mumaileyhin hıfzında kalmış olduğuna binaen bu defa anları dahi tarafı çakeraneme takdim etmekle merfui مرفوع pişgâhı mekârim destgâhı cihardarileri kılınmagin nazari iksir eseri نظر اكسير Tacidarileri (تاجدارى) tekellüfünden sonra Divanı Hümayunları kaleminde hıfzolunmak iktiza eylediği malûmı übbehet melzûmı معلوم اجت ملزوم Şahaneleri buyurulmak babında emrû ferman hazreti menlehül-emrindir.)

Muahedeyi imzalamaya muvaffak olan Galib Efendiye Gümrükten senevi beş kise faiz getiren bir sehm سهم ihsan olunup avdetini müteakib de büyük tezkirecilik verilmek suretiyle ikinci derece-deki Devlet ricali sırasına ayak basmıştır.

Bonapart, Galib Efendiden zâhiren memnun olmuş ve anın ehliyet ve kabiliyeti hakkında Selim III. e iki mektup yazmıştır; bunları, hazinei evrakta fena surette terceme edilmiş asıllarından alarak aynen buraya koyuyorum [1]

Baş Konsolos'un Şevketlü Efendimize tahrir olunan Name suretinin tercemesidir

Fransa milleti tarafından Baş Konsolos (dan) Şevketlü Sultan Selim Efendimize,

Şevketlü Azametlü Kudretlü Mehâbetlü Hakanı zafer penah Padişahı Âli Osman melcei devlet ve ikbal Sultan Selim Efendimize muhip ve halis dostumuza Cenabıhak eyyamı şevketü ikbali padişahanelerini avakibi hayriyye ile mezid eyleye.

Âmedii Divanı Hümayun ve Umurı Ecnebiyye Müdiri ve Cenâbı Hümayunlarının nezdinde murahhas ve kadimdenberi Devleti Osmaniyye ile Fransayı bent eden revâbit ve müsâlâha ve dostluğun tecdit ve tekidine memur Saadetlü, Gayretlü Esseyit السيد Mehmed Said Galib Efendi Hazretleri işbu memuriyeti vacibülmefhareti gayreti azîme ile icra eylediğinden hakkında itibarı samimi mi celbetmiştir; bu makule mesalihi cesimenin akit ve rüiyetine ve Cenabı Hümayunlarının meyil ve sebatını iş'ar ve benimkilerinin

[1] Hattı Hümayun dosyaları sandık 40 evrak numarası 145 olan metinde Bonapart'ın Galib efendiden zahiren memnun olduğuna işaret etmiştim, Çünkü (1222 H 1807 M) de Rus harbi ve Fransa Rusya mukareneti dolayısıyla Napolyon nezdine bir Murahhas gönderilmek icab ettiği zaman Fransaya, Galib Efendinin gönderilmesi Devletçe takarrur ettiği halde Napolyon bunu istememiş ve Galib Efendi ayarında olmyan Paris Sefiri Muhib Efendinin Murahhas olmasını ileri sürmüştü.

izharına alet olmak üzere [başka] bir muvafık ve sezavar سزاوار zat intihap edemez idiniz. Fransada ikametinde tarafımdan nail olduğu şan ve itibara, ifade eylediğinde gerek Esseyit Mehmed Said Galib Efendinin memuriyetine ve gerek zatına izhar eylediğim dikkat ve riayeti cenabı şevket meabları fehmeder; Cenabı Hümayunlarının fevaidine ve devletlerinin menafiine daima izharı dikkat ve riayet edeceğimin hakikati halini cenabı şevketlerine tecdit ederim; eyyamı şevket ve ikbal ve saâdeti hümayunları mütezayit ve efzun olmak deavatını دعواتی Cenabıhakkı ederim. Froktidar ayının yirmi yedisinde ve cümhuriyetin otuzuncu senesinde [yani 1802 Eylül]. Pariste Devlet sarayında terkîm olundu

İşbu Baş Konsolos tarafından Umurı Ecnebiyye Vekili Muhibbi halis ve kâmil
Hügmare [Huges Maret] Şarl Moris Taleyran Bonaparta
 [Serkâtibi devlet]

**Atebeli ulyâyı mülûkâneye Fransa Baş Konsolosu Bonaparta
 tarafından takdim olunmak üzere murahhası Devleti-
 allye Galib Efendinin getirdiği namenin
 aynen tercemesidir**

Şevketlû Sultan Selim Han Hazretlerine, Fransa milleti tarafın-
 dan Baş Konsolosları Bonaparta [dan];

Cenabı rabbilâlemin şevketlû kemali kudretlû Azametlû Âli menkıbet muzaffer daim muhibbi etnem ve eazzim Padişahı azamet destgâh Âli Osman Sultan Selim Han Hazretlerinin zatı fezail sıfatı şeref ayatların tezayüdi şevket ve ikbal ve mazhariyyeti avakıbı ferhunde fâle makrun eyleye.

Devletialiyeyi ebediyülistimrarlarile دولت علیة ابدی الاستمرارا لربله Fransa Cümhuru beyninde nice dühur دعور ve edvardanberu derkâr olan revabıtı dosti ve müsâlâhanın minküllivücuه من كل الوجوه tecdit ve تابدینه memur olup tarafı vazıhüşşerefi şahanelerinden ba itimatname tarafıma murahhas tayin buyrulan Âmedii Divanı Hümayun Saadetlû Mehmed Said Galib Efendi bu defa memuriyeti müstevcibül mefharetini kemali gayret ile tediyeye ve ifa etmek cihetile fineşilemir tarafımdan dahi şayanı itibar olmuştur; gerek bu makule umurı mühimmenin rüyet ve müzakeresi ve gerek arayı cihanedayı mülûkâne تروی جهان ادای ملوکانه ve teveccühatı safvetâyatı şahanelerinin rabita ve aleti olup bilmukabele niyatı halisanemin Huzuri faizi hüsrevanelerine arz ve teyidi

zımında Efendii mumaileyhin ensep ve elyak olarak intihabı baisi memnuniyet oldu; bu defa Fransada müddeti meks ve ikametinde meşhudı olan hüsnü muamele ve ikramı takrir edeceği biiştibah olmağla Efendii mumaileyhin memuriyeti ve zatı indimde ne derecede rehini itibar olduğu canibi şevketmeâbı hüsrevanelerinde malûm olacağı emrimuhakkak addolunur; tarafı hümayunlarına ve Devletialiyyelerine nâfi olacak umur ve mesalihi (okunamadı) iduği ve eyyamı şevket ve ikballeri hemişe makrunı iclâl olarak dembedem mütezayit ve efun ve avakibi müteyemmineye merhun olmaktan hâli olmamak duasında olduğu müceddeten iş'ara mübaderet olundu.

Tarih Nasaranın bin sekiz yüz iki senesi Eylûlün on dördüncü ve Fransa Cümhuriyetinin onuncu senesi Froktidor ayının yirmi dördüncü günü Pariste Cümhur sarayında tahrir olundu deyu muharrerdir.

Baş Konsolos tarafın

Muhibbi etemmü eaz

Şarl Moris Taleyran

عبد الله واعر

Hügmare

Bonaparta

Nazırı Umûrı Ecnebiyye

Serkâtibi devlet

Mühür

Fransa milleti tarafından

Baş Konsolos

Bonaparta

Bonapart'ın bu teveccühleri Türkiyeyi mütteliklerinden ayırıp münferit muahede akdeylemeğe muvaffak olmasından dolayı yazılmışta olabilir; maamafih, Galib Efendinin Bonapart ile mükâlemelerine dair gönderdiği mektuplar dikkatli surette gözden geçirilecek olur ise Türk murahhasının Bonapart üzerinde sırf şahsî bir sempati yaptığı göze çarpar.

Galib Efendi, hükümet tarafından kendisine gönderilecek paranın zamanında gelmemesinden dolayı sıkıntı çektiği halde devletinin haysiyetini muhafaza için buna katlanmıştı; hattâ Bonapart ile bir mülâkatta Baş Konsolos, kendisine para hususunu ima ederek bir matlûbu olup olmadığını sorduğu zaman hiç bir ricası olmadığını ve gösterilen alâkadan dolayı müteşekkir kaldığını beyan eylemiş ve nihayet Bonapart'ın ısrarı üzerine İstanbulda Fransızlara teslim edilmek şartıyla kendisine bir mikdar para ikraz edilmiştir.

Galib Efendi Pariste yalnız muahede akdiyle meşgul olmayarak Türkiyeye dair cereyan eden meselelerle de uğraşmış Paristeki Ecnebi sefirlerle temas ederek bir çok hususlarda Devleti haberdar etmiş ve Fransız matbuâtının Türkiye hakkındaki yazılarını dikkatle takip ve bunları terceme ettirerek Fransız efkârındaki yanlış malûmatı tashih ettirmeğe çalışmış ve hattâ bu hususa dair Bonapart nezdinde teşebbüste bulunarak bir de nim resmî beyanname neşrettirmiştir.

Galib Efendi, Pariste bulunurken Devletçe bir taraftan Nizamıcedit teşkilâtının tevsii düşünülüyor ve bunun Rumelidede teşmili ileri sürülüyordu. Bu sırada Rumeli çok karışıkta Arnavutluk şimali ve cenubî olarak İşkodralı ve Tepedelenli Ailelerinin ellerinde idi; diğer kısımlarda yeryer âyanlar vardı, en kuvvetlileri, Tersekli oğlu İsmail, Yılık oğlu Süleyman ve Serezli İsmail Bey idiler. Bu büyük âyanlara bağlı ikinci derecede kaza âyanları da vardı. Bunlar Valileri işe karıştırmayıp kendileri bildikleri gibi hareket ediyorlardı. Vidinde Pazvand oğlu Hükümetin aczi yüzünden şımardıkça şımarmış, merkezle alâkasını keserek kendi başına harekete başlamış ve hatta para basırdığı bile haber alınmıştı. Pazvand oğlu Osman el altından Avusturya ile Rusyadan teşvik görüyordu; Pazvand oğlu Eflâk memalikine taarruz ile yağma etmiş Voyvodayı Bükreşten kaçırmış ve bu haber Avrupaya aks ile ilân edilmişti. Bundan başka Rumeli valiliğiyle dağlı eşkıyasının tedibine memur olan Gürcü Osman Paşa eşkıyadan ziyade mezalim yaparak tedip edilemediğinden cüreti artmış ve bu da Devletin başına ayrı bir belâ kesilmiştir; işte Rumelideki bu vaziyeti Paris gazeteleri neşrettikleri sırada orada murahhas bulunan Galib Efendi bu hâdiselere dair almış olduğu malûmatı aynı gazetelerle neşrederek Fransa efkârı umumîyesini tenvir etmek istemiştir; Galib Efendi'nin "Monitör" gazetesine neşredilmek üzere gönderdiği iki mektubunun İstanbulda evrak hazinesinde olan suretlerini aynen yazıyorum.

Sadırazam'ın kırmızı kalemle arzı :

(Gazetede tab طبع olunmak üzere Amedî Efendi kullarının verdiği kâğıt sûretidir).

Memâliki Devleti Aliyyeden Rumeli kıt'asında bazı usât عصات zuhûriyle Edirneyi zapt ve Asitaneye doğru tevaccüh eyledikleri ve Asitaneden dahi müdafaaları için külliyetli asker ile Devletlû Kapitan Paşa hazretleri tayin buyrulduğu havadisine dair bazı mübalagat مبالغاة deveren etmekle maddei merkumenin tahriratı sahiha mufadı üzere hakikatini beyan lâzım gelmiştir :

Rumelide kâin bir Paşanın mansabı halkiyle beyninde bermuk-tezayı beşeriyet بر مقتضای بشریت zuhûr eden nefsaniyete mebni mü-cerret halefine icrayı garaz için cem eylediği bir miktar askerin ulufelerini veremediğinden terakümü düyun ile asıl mansabı olan tarafa dahi gidemeyüp bir müddet ayak sürüdüğünden ve Paşayı müşarünileyhin bilâ memuriyet cemetmiş olduğu askerin ulufesini vermek dahi Devletialiyeye ait olmadığından Müşarünüleyhin bu güne hilâfı riza hareketi hakkında Devletialiyenin infialini müs-telzim bir halet olmaktan naşi Devletlû inayetlû Kaptan Paşa Haz-retleri asakiri vafiye ile Derseadetten ihraç ve Paşayı müşarünü-ileyhin ve gerek sair iktıza edenlerin emri te'dibi uhdei himmet-lerine ihale buyurulmuş olmağla Paşayı müşarünüleyh [yani Osman paşa] istirahat ve kendüsi her halde ferman ber olduğundan ve böyle ayak sürümesi kat'a ademi itâat sureti olmayup hasbel-beşeriyeye ahariyle vaki olan husumetten naşi tedarik eylediği bir miktar askerin ulufesini verememek cihetiyle zuhûr eden mecbu-riyetinden bahsederek hakknda şefakati Seniyye icra buyurulmasını istida ve Kaptan Paşa hazretlerine iltica ile dameni istifaya teşebbüs ve itisam etmegin Paşayı müşarünileyh Fil'asil mesbukul'hizme olduğundan te'dibinden sarfınazar olunmuş olmağla bu takdirce Rumelide ihtilâl vukuu ve Edirneye usat tarafından italei dest olunması ekavilinin اقوال cümlesi mübalağa ve galat olduğu ve Edirne ve sair Memâlikî mahrusa memurini Saltanatı seniyye taraflarından idare olunmakta idüğü varestei kaydü iştibahtır.

Diğeri:

Husunı metinei malûmenin ercahı حصون متينة معلومك أرجحی olan Vidin kal'asında bir müddettenberi mutehassın: متحصن olup kal'ai merkumenin bilvücuha mecbur olan ahalisinin mağduriyetine mebni bilâ cürüm ahali merkumenin itlâfından ihtirazen üzerine varılmayarak heman sair mahallere dest raz [dest diraz] hasaret olamaması suretine himmet buyurulan Pasban oğlu, bu esnada bazı sebükmagzanı celp ile bir takrip alelgafle Eflak canibine Kara yuva semtine imrar ve tasallut eylediği esnada Eflak Voyvodası bulunan Mihâl Voyvoda kesreti sinden husuli muktezayı tabiat olan cebn ve vehm takribile esbabî frarı istihsale başlaması Bükreş ahalisinin dahi tevahhuşunu mucip olduğu aşikâr ve bir memleket müdirinin frarı ihtiyarında ahalisinin vahşeti beher hal lâzım geleceği dahi bedidar olmağla Eflâkta müstahdem asakir Devletialiyeye eşhası mezbure üzerine varup

tazyik üzere iken eşhası mezbure fürceyab olamayup hatta Karayuva ile Bükreş beyninde vaki olet suyu nam nehri kebiri mürur edebilmiş değillerken Voyvodai mezburun bilâ mucip firarına mebni Nigebolu'da bulunan vezir devletlû Hasan Paşa hazretleri keyfiyeti istima ederek derhal asakiri lâzıme ile Eflaka mürur ve Bükreşe vürut ile ikamet ve eşhası mezbure üzerinde olan askeri takviye ederek eşhası mezbureyi karini inhizam etmiş olduğundan başka perakende olan bazı ahali tabiatile cem olup kemafisabık yerlerinde ikamet eyledikleri ve tarafı Devletialiyeden dahi derhal Buğdan Voyvodası eflak'a tayin buyrulduğu hasebile vesaili emen ve asayiş kâmilen hâsil olmağın bu hususlarda münteşir olan ihbarı sairenin cümlesi mübaleğa ve mugalata olduğu bedihidir.

*
* *

Galib Efendini eyi görüşü ve eyi haber alışı ve evveldenberi bu işlerde bnlunmuş gibi hareketi cidden takdire değer; tetkik ettiğim Esseyid Ali, Muhib ve Hâlet efendilerin Sefaret ve Murahhaslık raporlarından en kıymetlisi Galib Efendinin Mektuplarıdır; kendisi hareketinden itibaren Amyen işine ve Avrupa ehvaline dair icab'eden vesikaları Eflaktan beri toplamağa başlamış, Bonapart ve anın taraftar ve aleyhdarları hakkında malumat almış bunları telif ederek mükalemerini o suretle idare etmiştir. Fransa ile münferid olarak Paris Muâhedesi [24 Safer 1802 Haziran] da imza edilmiştir.

مشفقنا الله تعالى آستانه در حرمین در صهاری وفا بقدره و در دل درون تهنید لجه الشرفه ان بزمی در درگی کوی کعبه
 مدردیه و فعل در دروسین تفسیه سه وصول آله محانه غریب کن منزل باربر لرز تازی اسبان آفسانه
 صرف مقدر انوشایردی بوسته زده باربر غایت فعل وقیر لرز همی مراد اولسه هر یوسه ده اجنسر
 او جرساعت نوقفه محانه اولمشی و بعضی محک عربک او کوز توغله و می ایجاب ایروب نالی افضال صبا
 سپین جزاک طرفن اخبار اولمقدن فاشی مبالغ کلبه ابه کرا عربه و باربر لرز استجمایه بحمد اولمیه بار
 بوکادی جزاک زنگینه مدخله ایج سبب رضا باز ارد اولمقدن ایگ کوزن اول تارک وزینه می بروم هم کلن
 اولمشی و بوسوله سینه می حرکت اولمشی مقدمه بخیر و شمار لکنه انبوسین لاجبندیک هوامک
 عذرک تفسلزن گتم اولمقدن جوده شمامه و کوز رفاج کوز سعید و کایه و ربمک و صوف مفاریم اوزینه
 پرده صوبونان پرده قدره صومعه صلاو ناهوی صوب بوکانلرین و ضرو نهدر اردن طوبه و دیوکلرین
 حرکت ویم و صومکک بولمشی بلوغ اولمقدن کونا کون درجه توغیرن جیون اولمقدن سببند انسان
 و هزار کلقاتنا ایله ایگ قونای براندریمه واقع اولمقدن کونا کون درجه توغیرن جیون اولمقدن سببند انسان
 و قزمیر میخیجه بوز اولمقدن ساغلاک گل اولمقدن و کوزی ساغی ساغنه مقابل عدون ده رانده ایله بنه
 ساغلاک مسافه ای ساغنه ایله قابل اردن مقاله اولمقدن قه اولمقدن بنه درن بجه قد بنه
 قبه سه لدا لدر سپین کرا جلیک آنرا ایلدیمینب مقاله اولمقدن قه اولمقدن بنه درن بجه قد بنه
 بوسته باربر لرز بولمامه جزیه کرا عربه و باربر لرز ایام غریبک اولمقدن قه اولمقدن بنه درن بجه قد بنه
 اولم سپین کرا جلیک کی بودن از او اخبار اولمقدن ایگ کوزن اول تارک وزینه می بروم هم کلن
 اولم اوزنه بنه درن بجه قد بنه اولمقدن ساغلاک گل اولمقدن و کوزی ساغی ساغنه مقابل عدون ده رانده ایله بنه
 ابر کین ناچار اولمقدن بجه اولمقدن ساغلاک گل اولمقدن و کوزی ساغی ساغنه مقابل عدون ده رانده ایله بنه
 صبه بجه اردن صومکک و ولعیه نیانده ایلد کرا خنبار و قوه ایله اولمقدن قه اولمقدن بنه درن بجه قد بنه
 غریب صومدی استجمال و منزل باربر لرز اولمقدن قه اولمقدن بنه درن بجه قد بنه اولمقدن قه اولمقدن بنه درن بجه قد بنه
 کن غایت جابک کونمک انده کرا جلیک ایلمله اولمقدن قه اولمقدن بنه درن بجه قد بنه اولمقدن قه اولمقدن بنه درن بجه قد بنه

بزمی در درگی کوی کعبه
 صرف مقدر انوشایردی
 او جرساعت نوقفه
 سپین جزاک طرفن
 بوکادی جزاک زنگینه
 اولمشی و بوسوله سینه می
 عذرک تفسلزن گتم
 پرده صوبونان پرده
 حرکت ویم و صومکک
 و هزار کلقاتنا ایله
 و قزمیر میخیجه
 ساغلاک مسافه ای
 قبه سه لدا لدر
 بوسته باربر لرز
 اولم سپین کرا جلیک
 اولم اوزنه بنه درن
 ابر کین ناچار اولم
 صبه بجه اردن صومکک
 غریب صومدی استجمال
 کن غایت جابک کونمک

سی وصال ایلی خیر و شادمانی هر روزی نظیر نفی اولی صدفه جا کرد که در اندر منزل حضوره اهتمام
بجای بکند صلح دی هر دو سه باره بار کبر نور یعنی خیر و نیکو تو جمع نه کبر جمعیت حاصل از روح ع کلاسی
بجای فرایه حدود اولی استر بوره او را می کوزن اول کرده به حکایت فطری اناده ابله جا کردی
عابدین صالحه سبک ضایق تقویه اول باره وصول مکن اول طیرانک درجه سه کمال
عجله اوزر اولی بی حد فارسیه فاخری خوینزل موقله صرف غنیه وسیله بولعه صدقه ثقت اولی
پوشته دره بار کبر جمع اندرک اوزر حدود قدر نیه اوله ماددی کال انزم ابله انهای حارک بیاطل طریقه
مخصی تقیر لفظا و سنا به خارنه نامدا اولی استر و دی مخصی خراس اولی اناده مرحوم استر و دی
ایچه جانب جا کردی بکله چه وصول نیکوین بر قاج کوه اولی بجه ایملو بر زمین خراس اولی اناده مرحوم استر و دی
توزیل دی جا کردی که در ضمن مدون اولی نشد ابله صلیه ایملو بر زمین خراس اولی اناده مرحوم استر و دی
استر و دی سنا نشد اولی دی بیان جا کردی منزل بار کبر ماددی اناده مرحوم استر و دی
بوندک نظمی موجب تمدید اولی صفت باه اینده بی مرحوم استر و دی جند زقت در سندر بودن ابله دره بود سه
رسی عاری در در و کبر انبا مدینه ابله غابا سدر بودن غابا سدر بودن غابا سدر بودن غابا سدر بودن غابا سدر بودن
اولی دی نیه اولی صفت و دریا ابله صله کوه بسته بار کبر ابله کبوشه فرود بر این نوز اولی
عبارت طرف جا کردی انزا و بدو ابله کج ای کوزن زیاده فالین کوشک اولی کوی حوت اولی جا کردی
بچه وصول کوی فرایه لولک حد خاطرینه مقدمه اوله اوزر بجه مضم فرایه طبعی تابانی به معنای
اختیار این بین استرا قاعص ارایه دن اولی و درله انیا سب جا کردی اولی کاتب نوله طرف دولت
صفت خیر اینده باره نامو نیکو اخبار رسیده و اما ای مسعود نیار و کندیله معنای طهار
اولی بیع ایلی مرحوم دی رسا کانی طوق ارسال ابله فرایه خاس طعم انیک با خود قوس
و طکر به ناول انیک اوزر غیرت انما ابله نامی طعامن اغذار بر ایس کون مرحوم خاسه
دارد قوس قوس و طکر به و کدنا کون نوله و صبح جا کردی ایچه مخصی نیه اناده اولی در دره بار کبر
و فرام و سبک نامو نیکو حاد تجزیله باره کون و صنفون مخطط اوردی درک و صفته وار بر اقل
طویدک طرف اولی کج هر دو طردن بجا بار کبر وین اولیین ظاهرین خاسه بودن معصود ابله
سطر در نام اقله جا کردی دی نماز غنیه بنوی وین اولیین مخصی اوزر اولی کون حکم اولی صفت جلدین صلح حدود
عاشه جرنه نیکو اولی صلیه صفت جانین مخصی اوزر اولی کون حکم اولی صفت جلدین صلح حدود
باره قاج کون دارنده مکن اولی حلاله و باز دی آفای صحت اناسه ایلی مرحوم خانم کون اولی
اوردی بر ضه نیک بورده ساز اینده کون کبیر کون ایلم ابر این اولی کون کون اولی
اوردی صفتی اولی بیوم مکن خاس کون حکم اولی کون کون اولی کون کون اولی کون کون اولی
جا کردی دی تعلیق بوند کج میوه اقله کون مضم بر انانم کون مامور وار به مخصی اوزر اولی کون کون اولی
انیمیک بود به اظهار مامور کون کون اولی کون کون اولی کون کون اولی کون کون اولی

ایچسی دوزومسا اولدون طرف چاگرد، سرکاتیمی کوزدیم کیزان ایله سفولار دوزندن کوشمکه و قی اولما
چاگردنیک یارسدن عدومق موقوفات اولک ائنده اغشار قیزک ارسال ائتمه قالدیکه بجه و دردم نایچی
و آندو دئی کونک ایله سکر کونج صدوره راحه ترقیب اولدیمی طابیرا اخبار ایچسی و صلیتی و صبر ایچسی
اولمه بلک ایچسی اطرافینده یازوب یوز طرف چاگرد، ایروشورسی رجاش قیلمه یارس اولون سادیلو
علاوند نوزیمه بکدن عدوموده ایله برقاغه کیز و قدر ایله کوزر بلک ائنده فرانسه ایچسی رسوله
اعطای قیلمه قالدیکه بکدن عدومق جانب عاجزیدن دئی هر بوسنه دن ایطو بوسنه، وقت دروزیمی
اخبار ایچسی مخصوص ایله ایله اسنانه ارسال اولموره و انفا بوسنه لوده باکیر بوی بکلر بک بکدن سوز بوی
اول منزل ساعی سافه اولون تناب اولزه ط ایله بکدن عدومق سکر کونج کونی صفاصل اولون دن بوی
پرونده وقع استراز بویغ تنویه بیغ و قدر اولوند ایرشی صیاح اولدیم لوستاریه فرانسه صدوره مفاد اولون
ظنون بقدا مقدار مصلح کوزدیم لوستاریه بنکاهت نظم ارا سیله فرانسه صدوره مفاد اولون
اکرام قاعوس ایفا اولمده کیمسه قاعودن زیاده کیمه بخشش ایله اجرای تان عدولغیه اولدیمیز
ساعه استراز بویغ موجود اولون دندیک مقدار عسکر ای جنرال اولمورن زیندی اولموره اول کونک
بره قدر نایله کیمه اولون ازیمبر نوسوس ایسه متعاقباً طرف عاجزیمه کلیمه موقوفات و چاگردنیک دئی
کند فرانسه بخشش ایله مضایقه ایما قبول دورر میرضقد افشاس و کونک باش نوسوس بلک نصیر اولمور
ای قاضیه سیم یاریسی صبر ایله اعطای قیلمه میر سیم مصلح دوره چاگرد دئی فرانسه کونک
رضایون خط ایچسی ترقیه اخبار و اشرا بویغ بر قضا رضای و کل ایما و نوز سوال ضابطه صدوره
اعطای اولدون استراز بویغ حقیقه قیغ اولدیمیز بقدرجه افشاس ایچیم منزل باکیر بلک بویغ یازوب کوز
بویغ ملاطت وار صحت ایله اولدیم کله عدوب ایچیم منزل باکیر بویغ ترقیه اولدی روسه امور کادرون
استراز بویغ شهرتک کیمه اها لیس قاشا ایچیم اولدیم لوستاریه بلک دودو و بیرونه طر اولمورن
ظنون حقیقه و کل کیمه اولماسه ترقیه صبر عسکر جنرال کوز طرف چاگرد کلیمه اها لیس و قاضیه کلیمه کوزدیم

اولدیمیز نمانا، اهلایون بیان دندول و لوستاریه قیدی اولدیم برقاغ نفر ساری نظام عدولغی بول اهلایون
نصیب ایچیم اخبار ایچسی چاگرد دئی سبیدن برو سیر کیمینه آلمش اولدیم و دوسلرک نمانا کلیمه مان
اولدیم کیمه بیان ایچیم صبر کونک ایچیم منزل باکیر بلک دودو ایله لوستاریه کونک قدر ذکر ارفان نظام بلک بقدر کونک کوز
بنقه جنرال سیم دئی بکلیم صبر کونک ایچیم منزل باکیر بلک دودو ایله لوستاریه کونک قدر ذکر ارفان نظام بلک بقدر کونک کوز
و داغ ایچیم بوم و زوم دنته صدور استراز بویغ دئی متکلمو علایله ایچیم حرکت و غلبت قیدی میر بویغ
استراز بویغ وقت درودون عدومق حقیقه جنیدی اولدیم کل قیومه و عدولغی کیزاف ایله یارسه اخبار ایچسی اولدیم
و کیم ایچیم بویغ بنقه استراز بویغ بر مقدار قاضیه ایچیم ساعت صیاح ایچیم عدولغی ایچیم اذاعت و حیدر مصلح
خارجیه صفا رابین اگرانا قیلمه طیب اذاعت ایچیم ساعت صیاح ایچیم عدولغی ایچیم اذاعت و حیدر مصلح
اکونک بشارتی نظام بقیدن ایچیم شهرتک خارجدن و فر کله دیک ایچیم ساعت صیاح ایچیم عدولغی ایچیم اذاعت و حیدر مصلح
مردان دئی استراز بویغ یارسه دئی انشی بوسنه اولدیم کسان منزل ساعده متجاوز اولون طبع
و کاه بر بوسنه بر کیمه ساعت منزل ساعی ایلغه یوصاب اولزه کسان منزل ساعده متجاوز اولون طبع
بش کونک ط اولدی کونک یارسه عام ایچیم استراز بویغ ایچیم بوسنه بروده یعنی یارسه نصف

طریقت بر مقدار آن فاش اولون شد بجه نام کلمه محو آنست که جلدنامه سیله نزهان عکسکان و دروایرین
 جلدنامه مذکور که کند بر کجی با زمین قائمه نقضای اوزر کلمه اوزر اولدنی فسترد طالیزنه اصار و اولدنی
 سوال خاطرین اصار ایست. آنجا معکله ساری ایچی و کند و سنک اولدنی خانز و خطی صورتی طرفین
 فسترد طالیزنه افاده ایرین اولدنی اسخسان ایچی و اشغال ایچی نزهان لفظان نام و اولدنی کرک ایردی
 و صحتی خالی اوزر طبعی بر آن فاش یارسه و خطی نوزم اولدنی و اولدنی و اولدنی و اولدنی و اولدنی و اولدنی و اولدنی
 کندنی طالیزنه سوالده سقا کندی ایتمکله و حوسه فالدنی خصوصاً اجمالی تحت و تفصیلی عکسکان تقیبه
 کمال اولدنی عکسکاندن در انزال خود فرموده نیک شدنی کندنی لوزنی کیدی استقار اولدنی بر سوسه
 اولدنی باری نیشی روی شانی جزیب اولدنی و کندی ایچی بویاب ایضاً منظم اولدنی بر نیشی سو بویابی فقیه
 ایتمکله جا کر نیه حجاب عارض اولدنی مردم عکسکان اختتامه قیام بر سوسه ده نصادق اولدنی با کجی نیشیه
 بر بجه حرکت ویدر اولدنی اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله
 فاضله اولدنی و طالیزنه اولدنی اوزر یارسه اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله
 استاز بوزنه ایرتیب ایچ جا کر نیشی استقار و باره ایصال ایتمکله و قبول معارضت ویت ایتمکله اوزر
 باری فستردنی طرفین نام و اولدنی جزال مردم افاده و فقیه مذکور شامل حال اولدنی نیشیه ایچی و فی اولدنی
 برل و کاردانه دینی و صند کندی اولدنی و کجی ایقار و نیش کوی بر نیشی ایتمکله بقیه اولدنی
 شهر صغیر لوزن ارضی جمعه کوی یارسه باره کجی نیشیه ایقار و نیش کوی ایتمکله اولدنی نیشیه
 سکی کوی ایتمکله بوم مردم اولدنی باره و معارضت فقیه و کجی ایقار و نیش کوی ایتمکله اولدنی نیشیه
 استاز بوزنه ایتمکله اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه
 بوزنه معکله اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه
 مناسب کورلک جزیله بیه اولدنی تکلیف بوزنه معارضت باری اختیار کوی بجزایر هم یارسه نیشیه ایچ کورلک
 کجی ایقار و نیش کوی ایتمکله اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه
 و خطی افاده ایتمکله جزال مردم حجاب اولدنی به بیه نامدم هم استاز بوزنه بوزنه نیشیه اولدنی نیشیه
 آدی روی حساب ایرین و بیکه کجی ایتمکله اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه
 معرفتی بایرین کن سار لوزنک بوزنه و بوش ایجابی اعطا اوزر نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه
 ایتمکله حسیله تکرار افشانه کور ایتمکله اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه
 اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه
 نیشیه و استاز بوزنه برو واقع اولدنی معارضت اعطا قبول اولدنی نیشیه اولدنی نیشیه
 ایچیه همه معارضه ایچیه دفع اولدنی جزال مردم نصادق شهر کورلک بوزنه نیشیه اولدنی نیشیه
 طغندی کجی ایتمکله اولدنی بعد الطعام علی انقیاد بوم و دروزن اختیار نیشیه اولدنی نیشیه
 خبر و نیشیه اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله اولدنی معکله
 و طالیزنه مردم طالیزنه ایچیه بوزنه ایچیه ایچیه ایچیه ایچیه ایچیه ایچیه ایچیه ایچیه

اولون صالی کونی بعدالصر یارسه و خول فندی جا کر زینک کویا بجه و در دم خبری و اصل اولدیش کونش
قاعه اوزره حدوده رهاندر تعیین اولمجه ایجه آشانزون و وضع ترجمان و اینکی بی صفت جا کر بی رهاندر اولمجه
اوزره تعیین ایش اولدیش مسئله تعیین ایش مسئله اعلی رهاندر مضار اوزره بوزون حدوده کونریکده ویدو سویم رن
مصدر ادر هم آشانزون مسئله تعیین ایش مسئله اعلی رهاندر مضار اوزره بوزون حدوده کونریکده ویدو سویم رن
نهایت جنال مرسلک تعیینه قرار ویرلینب جمله جفا لرین ویراز کی خالی بود کاشی ایدکن کمان اولمجه اوزره
بلو سلالینه کنزی جا کر زینه انجا ایدکن نشقه یارسه دیگر ترجمان برکون کندکنن بوداده بی آجوب جا کر زینه
صعدت دیگرده سویمکله ایگینه وئی بوزون تکلفات سویم جیندنر به بودجه برده وکم مسئله بقه لم بودواقه تنه
کدره جویایله صدر حق تجلی اولدن فوطه صفت صدر ایدکن ره اصل اولمجه

بارسه اولونجا...
 باریک باریک بارسه درونی و بیرون
 غنیمتین...
 کوندری...
 قانع...
 مایه...
 ارسال...
 ایدر...

جا کرلرک بارسه دخول کونی سعادتو علی اثری طرفی خارج شهره بر عاده توقی ابراهام
 چنگا هره مردود بوبی ارف اولطه ایزرور موقت اجمال و تابع غربک وقاوت اولو فرمه
 ایدر ارسال اولونجا مکره افری موی اهلک جا کرلرکون تزلک ایشی اولطی بر عاده هفتوه کتوسیه
 و امانار جنال ایه بر ارسوار اولطی معیت جا کریره اضر وقاوتی ابداع ذی کرک جا کرلرک
 مستقیم اولو بول هفتوزنه درک افری موی اهلک کتور متی ایشی کر اهلوزنه ایشی اوجر
 ارباب اولطی اولو هره بارسه دخول و افری موی اهلک درودنک بو ساکن ایشی جمهور طرفند
 بلو کر اخصی ایشی قوناغه وصول بر امانار مرسم خبر درملک ایشی در حال مستور طایرانه
 و ایزن باشی قونلوسه کتشی اولونجا تجر جاب بزکانه شادی بر ازمقانات ایه رسا و دردی اضاار
 فتمیه معیت جا کریر اولو موروزی بکزه طایرانه نسیر و کتوسیه مقلات ایشی ایشی کون
 وقت تقصی اتماس اولونجا مرسم بوزن سوال خاللا مکره ایشی کون ساعت بیره موقاوت وقت تعیین
 ایشی کبیکه تازه بلیگی آساده افری موی ایه کتونا مورق نوبه اولطی طرف بیکه سوال
 ایشی جا کرلرک ذی کتوشی آساده عودنه مازون اولطی ایزن نامه عالی طرف جا کریره ایه ذی
 وقت غیبتی صحیح مذکور اولونجا صورتیج جوب اعطای ایشی ایزن نامه نلک کتوسیه اعطاسف
 و طایرانه جا کرلرک کتوب عودنه مازونقی مرتبه سیمنی طب و اتماس ایشی ایشی افری موی ایه
 بر ایشی ممالک بکزه ایه مرسم طایرلرک جمهور طرفه معیت اولو مفتول خانسه کتوب ایشی
 هر کیم و ارسه مستورنک غایبنا نوی بقی بازو اولطی طشه سنه واقع مسافر اولطه سنه بر عاده
 بیکلک معناه اولونجا اولونجا توقف آساده کلنک کتوسیه خبر و بیکه نامور اولونجا
 اولطه قیوسی جا کرلرک درودی مرتبه اضاار ایشی مکره کتوزون دقیقه مورده نما ایشی
 و عیض اولطی مستور غایبنا نوی کتوا ایه بقی ممل فیزوره اجمال و خاطر سواتلر مکره

جا کردی کلمه ایثار ایه بعضی مقدمات لزوم تمهید اروپا جمع بایه المونیه قریب دیکار اولی
مؤلفه نظریه اید عارضه طرفیک رغبتیه بر طرف اولینزه اوکی دوستی ناکیه مصیبت خیریه
طرف دولت علیه مامورینه در ورده بی مکالمه به شروع حاضر اولینمی و باغی فونلوسه
برقطنه نامه شخصی همایونی حاصل و سانا بعضی افاده به مامور اولینمه بنا؛ ملوفات اناسه
ایوکی در الوتعار ابتدا منسو وقت کاملتر دارمید دیوسال ایگله جا کردی وقت خستنا همایون
مرضی اولینم جوابی دیر بولک زخمتر نزه نیت اوله جفید دیکله جا کردی وقت خستنا همایون
حامل مکالمه عبوده مباشرتزه فاعلی اوزده ابراز خور دیکله باغی فونلوسه تسلیم
ایه بیک اعتماد نامه کردی دارمید دیواستفسار بله جا کردی نهارت با پس دارمید
آنی اکلی ملوایدیکی منضم اولینزه جویره افانسه مامور ایلی اولینزه عاداتا نهارت اعتمادا
اولک نامه همایونی حاصل دکم کون بریمه اعطا بولک وقت خستنا همایونزه بشقه باغی فونلوس
جنابدرینه تسلیم اینک اوزده دین بیان اولیک نامه شخصی همایونی حاصل استخوانه همایون
برنوع اعتماد نامه عالیدر دیکله منسترو دی باریه کل اول بکون بارده یعنی منسترو
وقت معینه مجموع سفر فاسترالی سرب اولک تک نام محدود اوله یعنی هماندر معتم
کور سیکری مندرجه تحقیق اولکونه ایستکون باغی فونلوس حفظ اوله یعنی هماندر معتم
سلیس بولک ایچوه اولینجه نام ایلی اولینزه فاعلی فرانسه لو و حفظ بزنا بارته اساک
عم تصدیقیه و جهات ساره دن نجات صغیر اولینمی تصحیح ایدیکله بتقصی اولود بزرگ خور بولک
منسترونک علی قذیه رسا کتیب جوابی تجربه به کوره منفی اوله مدینه بینی و جمع قذیه
بزنا بارته ایه منسردا ملوفات ایه برارشی سولیک افضا ایدیکله جا کردی منسترو به جویره
مبادرت ایله نادره کوفی غالباً سفر جمعیتی وارد اولجک باغی فونلوس ایله ملوفات
نامه همایونی منسردا نسیم ایلام مناسب اولور زیرا بعضی منسرو دی افاده اوله جفید دره
منسردا ملوفات و سینه تحسلی وهم عدم نهارت تقریبیه سفر سمنه بولنا موخصولک دی
و خصوصاً نامه همایونک اول مجیده عدنا اعطاسی او بیدیزک بشقه چه نسلی صورت نشب
اولوق منسترو بارده سکی کوز باغی فونلوس ایله ملوفات ایروب سارننه سولیکه و هفت
صورت ماموریک افاده ایدر سمنه منسردا ملوفات برکون تخصیص انصود دیکله ارسم
اوزا مامور ایچوه جا کردی دی بک کوزل بولکه اولور کون سفر جمعیتی صاوشدرون صکو
منسردا نهارت ملوفات اضرب نامه همایونک تسلیمی دی اجرا اولنسه کوزل اولر می دیریکه
منسترو دی اولکون وقت برفید بشقه کونه محتاجید باغی فونلوسه افاده ایچوسره انصار

ایندم دیکند صکره افروغی البرک بنرسنه مفقاری پارسه اقامبله هبال وادو
 مرجورینه بنی در سعادت عودنه نازون اولدنی بیان اولنقره همان کیره کچی نردوب
 مغترونگ دوستانه سوال ایتکله جاگرلی جواب و پروب البته حاضرندب صفتیه قدر
 بنواون کون بوتنه دیرلر بوللوانبا و ذاع و عتقه اولنقره طانفه اولنک عادتی سافک
 ارونجه تشیع ایتک او بیوزن و زدن غابینا نوسنگ طنره سه قدر تشیع ایتکیت
 عادت اوزره سخار و ذاع ایله فانه جاگرلی کندی ۱۹ ص ۱۹

ساعت مفاری مكاله اوليك بروجه شروع ابتدا طابرين ايله سامارزه ده بونا بارنه اجه كو ختيو بون اقم
 معرفت وصوله معونه شروع ايجون مكاله په وقت تعيين طرف بريكه افاده ايجون بونا بارنه هني قتي وغي شيك ايك كوكت
 مزارو نور ايتي كونه بشقه بروونك بارسه داداوك نامرك طابرين ماعسا مفتر وغي باخدا برك
 نفركو اوله درجه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته
 حواسه اوليك برويه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته
 نيم مكاله اوليك برويه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته
 بروكوله اوليك برويه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته
 اوليك برويه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته
 مكاله اوليك برويه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته
 سول ترتيما ايجون برويه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته
 معلقه عاليك برويه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته
 جود لوقه اوليك برويه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته
 مهله اوليك برويه اوليك برويه مارهني اول ارده طابرين فاده ذريه ايجوني ومقط ووسم مرضي مارنفته

محارب صوبه تره بز ديوساره سولسي معاني منقش اولينون بشقه قونك نامه ابره ميه اولينون ووجه
 وضعت كتابه اجه نامورترن موقوفت ايجار به معونه آخرن مرفعيه بروجه قبول ايجيه هني افاذه امله ياروك
 وني اولزان مارنك هوز ايجره ايجاش اولينون بونا بارنه په بروصومو وني قطي موب وبريه رك كيسي ورتبي
 بوازه تيريل صوره وقت دكاروب صوبل بروجه اصفا اولينوب دوت عبديك معاملس جاينيم معقود
 اولينون وشوك فقط شرفعاني سوبشليمي دوت عبديك وني عهدنامه كي تمام اولينون اياهه مسامت ايجون
 بونا بارنه بوزه اكره كونه معامليه كي سوتري كنن به بيلد كونه قايدين طابرين اجه شروع مذاكره مجلسه
 عاين معاهرتي باقي حرج وانسا مفرقاتي صبا كلوم ايد كونه ظاهر ايجي هنن ابر بااولزام فكره قبول
 ايكه قابل كونه كلي كردن اولين حلاوت مرفوعون مناسبتله بونا بارنه په نوكر همان سولتيه اولينون قضا
 اصلي اولينون والماله هزه او وواده محلاك دوت عبديه به معض اوله هني تيريد اولينون برسو كونه اولينون
 اولاد ووسم ذريه نك هم ايجون وشم طبع اولينون وكونك هر طونه به قدر ضبط داعيه حك

بعد از چهار خودی روسیه امیر بطریق خیرهواه اول فرزند شهبانده ازک و سوسه اول فرزند بیان اینه ازفات
ایره دخی بر طرفه مضمت او نامن ایچون دولت علیه فرانسه ایله اوکی اتفاق طبیعیسی عاده به محتاج ایشرف
آشکاره سوید فونکر دخی حوالت بر طرفه غرتیه ده ضریح اول فرزند روس غرتیه ایله کنونی یونابارته و عیون
ایزدوم واقعا اول کوم دک هر کون غرتیه لوده حوالت مرقومه مندرج ایکی ازک هر کون کویله ایکی کون کویله
نهور ایدم بر غرتیه که اصل روس اولیله نصف روسی اعتبار اغان غرتیه در آینه نوعا کویله کور اولمغه اول
واغری نریمه سیه ذکر اغان غرتیه نیک اصل تقدم فیزی قالدیکه مار ترفک ارفاکی باغوه هفت ضرا بعد از ربع
بحر سیاه مادی قاله کتور دکه طرف چاکرین یوظه قبول اولنه بیضین جازید افضله کوره و بر لریکه
در تیشه نه ضروری دار و فرانسه و بر لریکه انگلته به دخی اقتضایر بوللو کور مرابه حریف و سیه نیک
دستی نشنا اقرار ایدم طالبان ایله مکالمه دخی استرا یوماده دن باغویه فونکر دخی محنت ماده قبول
ایه به حکم صورتی کوسرین ایکنیزه نیک و هادین معارفه سلک هم تکریم اولما سزه باقی ایدم سیبیه
مجلس بر معارفه و عبارت اولیله فونکر دخی اول صورتی قبول ایتمکده دلو بیه قصه اولمغه حسیه نهایت
صورتی نوافتن کوسرین ایله دخی مشفق دولت علیه اولی انگلته تمسیر نیک ندر کیرین بر وجه استمه رک و بانکر
عامه معارفه سلک اولن طرفی مادی ای برادنه رضا کویله نیک افضلی مطاله و بر کون هر کون کور مکالمه
عامه معارفه سلک اولن طرفی مادی ای برادنه رضا کویله نیک افضلی مطاله و بر کون هر کون کور مکالمه
نظیر ایلیکه یونابارته ایله مذاکره ایله بکدر مرسم طالبان غایت تکبر و نیک کلام ایشرفک ایدم
غایت کرایه اولیله سوزنک انگلته بقه یور یونابارته و بشرف فرانسه نیک ایکنی و ایشرف ناپیل ایکی فونسلوس
اولیله یونابارته بر نیک انگلته و عفت ایدم طالبان مکالمه سزه حوالت ایکنی فونسلوس قاضا نیرنه طعام صفا
معدود اولیله ایکنی دگی فونکر ضیافته و عفت ایدم طالبان دخی ایشرف نایح کونکلی و نیک کلام اولن عطف طالبان
اولن طرفه کیریلین غایت اگر امیر ایتمش اولن بشرف طالبان دخی ایشرف نایح کونکلی و نیک کلام اولن عطف طالبان
و عطف و بره تکریم دخی ارسال ایتمش اولمغه کیدیه چک و نه نعلی یارین نه مکالمه اولن عطف طالبان
تکریم دما قاضا نیرنه اولیله کور فقط ساعت ایدم اولن قدر بار سزه عطف بخنده یونابارته و عطف
وقتیه کسه کور مکالمه و اینن دولت ایتمک و از انتظار ایله یور ایکی دفعه در فونکر هیولنی بکنده
با چاکرینسی یاغ کور کویله ایتمش حاصل کلام فونکر فقه الهی بشقه بشقه کاغذ تحریر ایدم معضه و لاده
قاضا نیرنه ارفال ایدم حاصل کلام فونکر فقه الهی بشقه بشقه کاغذ تحریر ایدم معضه و لاده
فقط مقدمه و اوکی ایکنی ماده اولن اوزره اساس مصوت اولن خطبات صوتی مجلس تکریمه سینه
طالبان و بیوب بویجه قبول ایدم و یونابارته ایله اولدنی مطاله نیرنه توفیق ایدم بحر سیاه ماده سینه
رویه بوله بیبیکم دول ایله جاننه بیغم کمن فارغ اوله عطفی محکم کسیر ایدم کویله کوره یونابارته
ایشرف بر قدر در سعادتیه اسوله بی هاوی تقدم ایدم تقریریه مسطور خصوصاً نیک بیسی یونابارته
اولیله مجلس شوریه مادامکه سار بعضی دولته وار و انگلته به دخی و بر لریکه نهایت اگر ظهور ایدم
اوزره اولن طرفه دخی ایته استر دینه رک یونابارته سولبشله چک نسته در و یومهی مصیبتله قالمشرف
رویه نیک رضمت توفیق ایدم هر کون استانه روسیه بی ارضا ایتمش اول عذرده محل قالمشرف ایتمش
یونابارته ایله یونابارته بیخجه ملو غله ایدم و لازم جیبیه تکفیر و نیک ایتمش و انگلته ایتمش
ایلمی برضمتی ذکره یونابارته ایتمش و لازم دوتای بحر سیاه جیبیه تکفیر و نیک ایتمش و انگلته ایتمش
مادی ده سیه بحر سیاه ایتمش و لازم دوتای بحر سیاه جیبیه تکفیر و نیک ایتمش و انگلته ایتمش
انگله به مضی و بعضی ملتنامه ایدم ایتمش هر کون ایتمش و لازم دوتای بحر سیاه جیبیه تکفیر و نیک ایتمش و انگلته ایتمش
و نهایت اولن ایتمش بعد المصلحه استانه به تمقیه سنی نامصود ایدم بحر سیاه جیبیه تکفیر و نیک ایتمش و انگلته ایتمش

ما اولم معونی اوزانغی بوز سادده دولت عیبه به بک مغر و طغنی و بیجلی واجب ایوکی خرم ایتم هان
 بنای مسهل الصعاب هرگاه تسهیل عنایت و احسان ایبه امانه علی اقلینک اوسامه سی ویریلدیب
 عودتیه با دوزن اولینی کتو طبعته یعنی طالبانه دخی سولیمکه بنش اوله کونه قدر عودت نینه در بوزنک
 اسبابی دخی بوزن صکره تفصیلو ترقیم اذکور لاندده و خصوصاً ذات شوکستات حضرت جبرائیل
 مغر و صفت او عاصده مجرک بونلبار نه ده معالیه به خلاصتی کوریند اجمعی مقتضای تفسیریه صغ
 مزنی اجزا اتمرکه عقد مصالیه اتمامکده دخی کتوریه مخمذور اولینی عامین معالی یعنی ایشرت
 عما تبیه دک ایما ایدر بارسه ورود جا کرید بر او ایشرتی وقت و جمع خاطر ابه افاده حال
 ایه بیه جلک تجرید با شکی ممکن اوله دیندن هان اجمالاً اشیء عریضه جا کرک ازالق بولرجه بدیکش
 سطر بازلقره ایکن عامین معالی سنه ۸۲۶ م تاریخیه بر طاقم و طالبان مکالمه سنه
 عودتم کونلک ایشامی کیمه ساعت درتده سنه استراطونک انجلیسی کی اصرد بیجلی اولماشور کور
 تحریف سنیه لکدخی وارد اولقره اشیء سنه مناقشه ایه یکی طالبانک مکالمه سنه لاهدر
 کونل اوله صی یعنی زیرا فلانک بوزنه فامودنی یوق بر بوزنک ایلو تمسین ایشرفد حالو کلامش هنر ایه
 یو طرفه الکلره انجلیسنک بوزنه فامودنی یوق بر بوزنک ایلو تمسین ایشرفد حالو کلامش هنر ایه
 ایشرفد حالو کلامش هنر ایه فامودنی یوق بر بوزنک ایلو تمسین ایشرفد حالو کلامش هنر ایه
 فامودنی یوق بر بوزنک ایلو تمسین ایشرفد حالو کلامش هنر ایه فامودنی یوق بر بوزنک ایلو تمسین ایشرفد حالو کلامش هنر ایه

۸ ص ۱۰۰

بار سه اولی از آنکه از قریه قونیاک بنا یافته است معانی معنی قطعه نامی است
نویسنده دارد اولی از آنکه نامی نالیبر اوزاع سر اور قونیاک است

حاکم بزرگ پارس و در بر این اوجی یعنی شهر صفرا الحیه اوجی اولان جمع کیم سی پارسه سری بره قونی
نامید رسومات اجاسه نامور اولون باش بره قون طرف بزرگیم کلوب اریسی کون ساعت البنده جا کر برون
النی بار کیری ره نظمو اتباع ایچون کیمسه بار کیری اوج هفتو کند کی کتوروب تولری سزانیه ارسال اوجی
ویند کز ایله بر بر کند کی دخی هفتو سوار اولوب جانب سیارده اوتور چیغنی انها ویند اهان: سز کیمه ه
کلکری باش قونساوس طرفین دخی اولوب جهنله کندیم لوزم اولوجی اکر آمدن نطق اطرا ایتمکله طرف
جا کر برون دخی باها ترده موافقت اولوب فریسی وقت مرفوعده ذکر اولان هفتو لایله مرسوم لری اوردو
کندیم صورت اکر ام ایفا ووقت عزیمت دخولته ترقیا براز نوقعدن صمده کیم کی تکلف ایتمکله هر
برنا باده نلک رسم مجلسه سفر اولک کاتب و ترجمان کتور لک مقدار اولدینی و معیت جا کریم اولک کاتب
کتور له مجلس مذکور دن خارجهه فالوب قنلب اولیم چی مقبجه فصیح بله سز کسان آشنا اولدین
ترجمان ایچون فقط بزاره نلک استصکانه قرار اریسی اولدیندن غیرتی بیخ کز استانه دن عیمده نطقاً است
رسمیه اولما ایچون هوسانی و رسم کور ک استصکاب ایچیم دلک یولچی هیئینه رابطله دیر لیک اوزده فقط
باش قونساوس ملاقاتنه اکتسا ایچون قیوط نوقعدن اولان قانی صوفون بچدر کرکک و شالین
دیگر بچدر کرکک کتور منی اولدینم جهندن ذکر اولان صوف کرکک التباس بله جا کر کز صاغده و سفور
بره قون صولک و بزاره دخی بیس ایله قانوشومزده اولدوق النی بار کیری هفتو له کوب و الی نطقاً است
دخی دیگر اوج هفتو له ایچمه اکر کاتب اولوب ترجمان طنططان و بولوق ترجمان ناعنه اولون فی الجمله عرب
و ترکی بلورد و دیر نام ترجمان هر طوا لیم اولک و کوب عزیمت اولقنبد مارش شهری و دوزندن سنانام
شهر هییم جادی و طرفین جانب دیگر مرود ایچون نه مرفور اوزوزده سز اولون جسرا جادی اولوب سری
مرفوره قریب بچدر کوری موجود اولدیندن جسرا کور دن مرود اولور ایچون باره دن عیوق ایست

سوادی معلم عسکر تصاروقه سردای هلمندی و در آن وقت که عسکر کور با ما میزدند عسکر و سردای مرغوبی را بیجا
یا نه قدر هلمندی را و وصول بر لر زبان او کشته شد و چون این یاقوب منصور برده شد او که در اول وقت بنده کردی کبراده ایلا
برابر سفر جمع اولدی یعنی کتانی بر او راه ایصال و موجود اولون ضد لیل لرون قسه تغییر اولونان و او طه نام
یوقا و رسیده اولون بر سینه قصود فری شادت اینگله اول و او طه به و اور فری زده ایلی لرون بعضی کلس یولون
ماعدای دخی بر در و در اول هلمون موقوفات اولنا من اولون کیم و کلمه دو تبار ایلی لری کلس بعضی یانر
کابو بیستال خاطر ایلی لری دول و جهاهد و در کلس ایلی لری بعضی و در کلس ایلی لری مطلقه لر اولون و اف
جمعیت پیدا و کیمی تمام اولون عسکر میوم بره شو کلاب عتق و ایله و کیدرک سزایک جانب فوجا نسه ایله
اینگله عسکر طاقون و سازدن یکی صد فرات خدیجی اسناده اولون اولون مرود و بر دیو آغا و کی اولون
کلمن مرور ایله کیمی اولون و هرماندو جنرال تصاروقه ایروب او فری عتق و اور و باره او طه بر روی شو اولون خدیج
باش قونسلوس اولون ایلی او طه نام باب قبال اولون جمله جمله سفر ایلی کیمی او طه جمع اولون اسناده ترک اولون
قوا ایروب ایروب و حصول اولون ایکن مشهور طایلرین قونلک ایچ کیم بره کزی استقبال و باب قونسلوس اولون
صد طرف اولون برده و کیمی قونسلوس صاع طرف و او کیمی قونسلوس صول جانسه ایلاق اولون قونسلوس
قونسلوس موله بره شو قونسلوس بره کلاب مشهور و ایله بنده کزی توقیف و کیدوب باش قونسلوسه افاده بنده کیم
دو نوب ایله و در فرس ————— اشارت اینگله جمع جمه و کیم در کزی و در سفر و ساری اولون نام یکی طرف و
طور در کزی حالده ناس قونسلوس خندان و در اولون کیم طور دخی یون اوچ دوت خطوه ایله حقیق طایلرین
دولت علی مرخصید و دو باب قونسلوس بعد از نیا بونلرک جیدرزه مالک ناس ایله اشارت مقاد اولون در اسنانق
کیفینه وقت اولوسی محض اصابت اولون جمله بندک وصول ایلی نالکد اولون حق و عهد دیانه محال ف اولون
صورت عسکر بر اسنانق یا در قون عسکر کلامه با تسلیح تو شو حضرت بادی ایله دولت علی ایلی اولون و فرایحه
چهوری بنده قیدی و عهد دوت و صفوت و در بطیکه خالصه تنظیم و انامیمون شو کلاب مهابت و در اولون عسکر
و حضرت بادشاه و او در دوات سلطان سلیم خان قون حضرتی طرف وضع اسز فلزین حتمل و در نیا باش قونسلوس
جانب مکت جانسه خاصه تعیین سویشدر عبادت کلامه عامینه مربوط اولون صلحک متفرغای دوت اولون
معتله بر مقاله عامه افاده ایروب حکم کزی ترک سویدر ایکن نام معالی انعام حضرت شهریار نیک نکلار نره
بوزا بار نیه سرفرو یا یلوب باش قونسلوس تغییر نیک ایز نره دخی بر مقاد ماس اکوب خنما مقارده بنده کرده
و کندی و تغییر نیک کرد باش قونسلوس دخی نام عالی ایهت صاف حضرت جهانداری بی قیج ایردل سترک
بوزا ارسال بود و فلزین محظوظ اولون دولت علی ایله قیدی اولون و در صلحک اعاد دخی باعث ممنونیت اولون
حالتد بر اولوسن معامله ایله جهودی زکات سلطان و ماد ایسان زکات و در بنده ایله برار کیم اولون بنده
ظنانه سو یلوب اولون بندک تغییر ایلی کیم باش قونسلوس بنه جید یلوب بندک دخی منصور
بره قون باش قونسلوس طور دخی محل صاع طاقونه فی الجمله کندی و قریب بر کلامه سفر ارا سنده اقامه ایجابت

اول مجلسه قعود اولدیندن موجودن چهلسی یا فزه اولدی حالده باش قونلوس یزیزن جنوب بر در مجموع
سفر نیک بانه کلوب کیمسه اذ و کیمسه بر مقدار زیاده صحبت ایدرله هر بره سولیک قاعده اولدیندن
نزد حاکمی کلدکه و بولره ذممت جکدنیزی دیو سوال ایروب بندک دئی البته بول خالی معتقدن اولدر لکن
الحاکمه هده اولدی نیک دئی مکنسه کلوب و اامت اولننر جنوبی در کیمه بار سده اوباد اولننر کلوب
حکایات سالفیه ایز بعضی مناب تقلید اولننن و اوباد دئی بسوی جمهور طرفین اولننن و بریندی و کتر سفر نیک
وسازک مخصوص ایلغلی بر لری اولوب اولیانلر طرفین دئی بعضاً بکل استیجاد اولننن بر اولوب باش
قونلوس دئی بعضاً کیمه اولوب کیمه کیمه کیمی باش قونلوس اسفند ایروب بندک دئی دیو معتقدن قانای
هنوز وقت اولد بعضی بیان ایلیم یکی قونلوسله انوابی عادتاً موجودن افرنج لباسی ایه دئی رسم لباسی
اولق اوردو اولننن صومرون ایشمه اولوب بوتابارت نیک انوابی ساده جود اولدوق فقط میان بندک
اولون بولک باطاعتی جندک کیمه الحاس و فی اهل قران باشنه طاقیدن بگرد یارمقی جرمده بولک
و زیاد وجه کی فقط الحاس ایله فرین اولدی حالده موجود اولون سفرای طوبیوب صباغ طرفین جک
اولدیندن صول جاندن کتور برینه وارمه دن سفر هانصد کتور عودت برله سفر اولسنده اولننن
بعضیسه دئی صحبت ایدرک بیه صباغ طرفین کتور برینه واروب طودوقده جمل موجود اولننر اولع ایتظه
حاکم دئی واروب برله عودت ایلد کیمه ایشورک کونل نیک بعضینه طعام دئی مقدار اولوب یوم مرقده
موجود اولدیندن مسعود بره قون بکون ساعت طغوز بچیده باش قونلوس سنی طعامه عودت ایدر دینن
اولدیندن غیره باش قونلوسله مادرسله دئی بقیه موقوفی التی ایلدی مقیم بره قون سولنر
اولدیندن نه اوکزه و شوب کلنر هظه اولک و کتور دئی برابر اولدی حالده سنی مرقودن بکون
اولون دیزه اوکزه ایندروب جانه قونای بر طرفی مادرسنک بانه ایصال ایلد کیمه او تور دئی هند لیدن
قیام و کتور باشنه بر هند لیدر بندکری اقدار ایل سوال خاطر و بار سدن خوشن کیمه دیو اسفند ایتظه
البه دکت مکنسین خط اولننر هویله بران و سلفه منقاع صحبت ایدر عودت اولننر حسیله نوری کتور کیم
و برله هظه ایل مسعود بره قون هان: حاکم کتور کیم بکر اولننن لئی بار کیمه هظه باش قونلوس لئی
عده چیلد اوج نهر حنکادی کتور س اولدیندن ایتظه کوره دیزه جه کتور سنی مسعود بره قون و سلفه
توزیع اولننر اوزده جندوز صیک ایش اولننن فالد کیم یوم مرقود طعام عودت دئی هاولده جنس التی
و کتور هظه بره مقدار اوزده یکی بار کیمه لئی اولق اوزده کوب و کتور ایل برابر نوری بریت اولننر
طغان قاعده دئی تقیم بکون بونن اولدیندن نوری سلفه بوفار کون موسیقا نقیب اولننن از حالته
اولون بر اولم بر چهاروب عودت ایتظه اوله مذکورده سفرا جم اولننن و بخت ان ایله باش قونلوس
مادرسنی هند لیدر اوتور سن بولوب اولننر اوزده ایتها صاحب مجلسه مادرسنک اشفاق ایتها قاعده اولننر
بزدی مادرسنک بانه واروب اشفاق ایتد کتورده بیه کتور باش بر هند لیدر قونلوس اشفاق ایروب اولننر

برادرسیدن حکمه اول مجله برفان ایمنی و صحتی قونوسلو مشتمل بر چند کلمه و کلماتی ایافه
کرتک مسیط بنده کزونی قالعوبه برنج نیک یا نندون شایخ هوی، نظارت اولمغه کین طور دریم برنج یا نه
تصادف ایتمن اولون قنوجا یوب باش قونوسر صیوق ایندا بنده کری کور ریکندن نشانی ایله ایله
صاویروب اولم اولم بنده بونان اولون بعضی بنده وکی استانی ایله کین شاهه طعام حاضر اولمغی خبر
ویرد کلون اوروباده طعامه کیدر کین موجودله رتبه سی هیلد مجلسک مادم سنک المذن طعامه کورنک
قاعده فرعی اولمکن نانی بئین قونوسلو مادم سنک المذن ایمنی قونوسر یا شوب ذکر اولون قونون خولمکن
باش قونوسر وکی کین جا کزک اولمغی غیتمی ایله اشارت ایتمکله اول قونون کیدر یوب ایمنی مشتمل اولم
بر اولم ده اولون بر فرغ سفوی قونوسر و لافنه مندیله وضع اولمغی اولمغی بنا بنده کز طرف واده
بیلیم اولم اشارت قنقناسی اولمده بئین قونوسلو وراسند کتکده کین کتدی وونوب یا نه وارامی
کدر اشارت ایتمک یا نه لدی اولمده سفه نیک و قول اعتقادله حصول طرف کسلی اولمغی محله بر صندلیه
اولمده انصافه صاع جاننده اولم صندلیه به بنکری و غیبه لاطن ایچون یا نه کزده بی اولمده
مادسی قانوشنده سفه نیک اولم طرف و کور و فاندن سفه اولمده ایچون یا نه کزده بی اولمده
سفه نیک کین بنده کز اولم طرف و قیمی قانوشده و صغیر کسلی هینده ایچون یا نه کزده بی اولمده
بونامه نیک اولمده و کیری مادسی وراسنده طبع کسلی هینده اولم طرف طعامه میلن و لم
صعود قارشمیان و نیز اولم اطعمه فریق اولم طرف ناول اولمغه قاعده اولم اولمده برنج ساعت مقداره
سفره اولم اولمغی خولم بونامه علی ایضال جا کزک ایله صحت ایتمک فراتمه و کیم ایلمی مارقوف
قارشوده خدمت اشاعی بر حمله تصادف ایتمک حیلله دنا بریم طرف وقت حال اولمده بونامه نیک صحتی
اسلندن عبادت اولوب اینداس شریف حضرت شهنشاه معالی انجا اولم وقت نام مرعیله و صغیر
ناول طعام جهانداری زاب دیرین دولت ابرقیام اولمغی استنبا ایتمکله با و غنم اقتضای اینجه ایچون یا نه
حق تعالی حضرت لدی الی افران کالامفا و عاف و فرسوکت ایله سر بر آری اجدل و دولت و رونق
ارکین علیه اقبال سلطنت ایله تبعه جنب صدر اعظمی و قونون دریا اولمغی و ایوم طرف اولمغی
ایوب اردوی همایون ایلمعودت بره اشای زهد اولمغی و قونون باشا اولمغی و دولت و رونق و ایوب
افاده اولمغی حکمه سابقا مصدر و ایسی الحاج ابوبکر باشا ملکه طرف اولمغی و دولت و رونق و ایوب
علی باشا و سما خورشید اسلام اولمغی و قاضیکر اولمغی اسم عالی دینی و مصدره قاضیکر نقیب
مصدر قاضی ایچون ایچون و کور مطرف باشا موجود کتدی استی استفا ایتمکله جانب جا کزک وکی
مشا و ایچون باشا حضرت لدی دوم ایلی و ایسی اولمغی کسرا ایله اولمغی نام سامیری و مصدره قاضیکر
مولک عظامدن ایچون بعد ایلیان نوکلوه مایه اولمغی بالذات ممالک کور لری کت و کدر و دولت
اولمغی تکلیف ایله نظم بیورد صورتی ایراد ایچون جانب بنکیدن وکی رسم قاعده اولمغی اقتضای
بار اولمغی اولم کوزل اولمغی دیر کور حکمه مصدره واقع جوامع شریفون و مصدره کسرا ایچون

استانده اولاد جوامع شریفه اشکال منیفه سی لدی السنول یعنی و جهل جوی و بر لری ختامنه مقام
دیاسته یونان ذوات کرانک و کاب هایون ایله بقیه مجاری و حضوره دانفن النور حضرت تاجلری به
منفردا رفیق اولدی یعنی استفهام بملکه مجاره بالکذ مقام ولادی صدرت عقلی ده اولدی اقز
صرفت عدلی ایله اولدی و دیاسته یونان ذوات کرانک خلای کیمیا سایی معرفت شهر یاری به جنوی ده
معیت سینه صدرت های ایله اولدی کدی بیان اولدی بعده بز کز سستی سنول اروپ مقدری بیلت
و کده و نل سستی اوقوز بر اولدی یعنی مقدریه ایستمن اولدی و اوجه تصحیح ایستی ایروکم افاده سیله
مقدرستی نزا کزده مظهرت اظهار اروپ افرغ سفره لرنه هر کله اوکنه یا کج نوع شراب سیکه سی
وقتی موجود اولدی طعام امانه ایچک مقارری اولدیغین بند کز لرنه بیگانه دهی دوزله تعبیر
اونان افرنگ اندی شریفه و سوبه و لیبوله و بی اوج سینه اشریه وضع اتمن اولدی و سبیل
بونا باده دوزله سستی امانتله بنده کز دخی نوس ایلمدی نغیبا افرغ بنده برینک نامنه طولو ایچک
اکرام اولدیغین کده ایچون طولو ایچکی یاد ایلمکیزن و کرا و نمان دوزله سرفیند کرا اولدی و یوس
ایلمکیده اراز ممنوت ایلمی حاصلی براز دخی آفاق اسله و اجوبه ایله طعام اولوب ابتدا ماده قالدقی
عادت اولدیغین ماده صد لیسدن قالدقی کجی بنده کز دخی بونا باده ایله طعام حرکت بره طعام
اولدیغین اول وار دخی اولدی و آنک دگر بر اولدی و مرود اولغله صد لیک اوتوروب بونا باده کازی
آیا که کرانکه اولدی حالده بنده کز و نمان کدی قود و بر دگر بونا باده اوت و بر و کز و نمان
ایتمک کسان ایله صحبت ایروب فرانسه ده اولاد همه الجیبی فنیزل مقدریه مدقات و سیمین بانده
اونان مختانی اولدی ده اجتماعه بندگی اوز اوقن تمانا ایستی اولوب استوقوه اولمش عالیا
بونا باده نلک معاکدی شاه ده تخی جرمونیا ایچون یا ننه و در دایله طریق سنفا دراطرا اولدی
تقیبا و نلک دولتی بر مصفوتین بخت امانده خصوصا الحاقه و کیم ایلمک و نلک دولتی
خیر خواه اولدی دخی باعث تا کید موالاتد بوللو بر کلیم بر دگر صفتنا افلاق و بعدن خودی تکدی
سرا ایدر لیک بندگی دولتی ایلمکجه دولتی بنده اولان مصافات دوسیه دولت قیاس ایله صد
پین الدولتین بقیه موالاتد در کار در الحاقه دولت علی نلک همجوری اولدی همه دولت صفوت تاسی
اولوب همه دولتن دخی اولدی ماملو بود دوسفور لکلونه جواب ایدر ایلمکده مرور صورت اعتراف
دولت ایدر لیک آفاق صحبه تبدیل ایچمدر قالدیم ماروق دخی نزد حاکمی کلوب بولدی سفره دو بولدی اولدی
کولک صوق اوتور دیکیزدن دخت حکمیز دیر بونا باده ایچوق صیت ایندی و نلک مرادنه اولغله بنده کز دخی
بولدی سفره ده بولدی صوق اوتور دخی واقع اولمشدی کن دخت حکمیز دخی بونا باده ایچوق صیت
اولدی و نلک استدی ذوات خودن ایتمک قاعده اولدی تصحیح اولغله براز دخی کز نوب اشام اولدیغین
صورت و موجود اولان هر طریقه کوب ایله خانه حاکمی و درود اولدی قزمان حرفه صولم اکر دگر

عیون الیوم
 فی تاریخ ایام
 و در اول نامه می
 باشد که در این
 تاریخ ایام
 عیون الیوم
 فی تاریخ ایام
 و در اول نامه می
 باشد که در این
 تاریخ ایام

دیگر عریضه بنه کیده بیان اولین اوزره باشقونسولسک فعا مندن عودتدن حکره هالیران طرفین
 برنکره وارد اولدی مضمونه ایزدی کون باشقونسولسک قایمانه بین حارجه نهدده صفیه خانم سی
 اولون مالیندی نام کلمه مدعو اولدی انصار ایش اولدینغی غیردی فرامسی باشقونسولسک طرفین
 اولون اولنده سزای کندی و کنه وسنه معینه اولون دورق نم جنرال طرفین باشقونسولسک کون
 سزای مالیزونه دعوت ابر برهنلو و بین انی سوزای اجه مهما ناز جنرال کلون سزای کونزه جلد دیو
 افاده برده دعوت و ترجمان سلطان دمی ورود اجه مالیزونه کنه کلکوره ترجمان کونور مسز بوشه
 پاکیزه دیو بددن بریز و سالیقه سون کیم مناسب کوریکز راجکه کولور دیو ابراد ایکنه بنا کیزه دیو
 کولوریک افضا ابره طی انا اولدی قالدیکه بند کولک استانه دن بولزیه نامور نهدده بونا بارته اجه
 موقفات دفعه جه جانب شوکت باقب عرفه پادشاهیدن اولدورق صفوت و جب و نایقه دار بعضی کاشتر
 دلفریانه بط اولدی خشتالی موقور عرفه شهنشاهیده شفاها امر و زمان هاریون بولیش ایزدی معلوم کولک
 اولدینغی شفه بونا بارته نلک بالوجه اجباری درکار و انگیزه لوتوسلی ماده سندن کال غلظی
 استکار دیو کاشتی دون علی بی هیچ اولمز اجه شفقتله نهدده ایدوب بعده افقسانه کوره حرکت ایتیش
 قصده اولدنی بجه خصوصاً مجربیه تجارتی شلو تکلیفده روسیه امپراطوری اجه کال موانع بید ایدوب
 اتفاقاً نری بجه خفی منقول اولدنی حبسجه سلطنت سینه به کونا کون مجاذیر بیدار و طوقدن نلک بونا بارته
 تغلیط و نالیف ایدوب جلم و تکلیفاتی ایز فاعله سایر مدار و لسی فامول اولدنی بعضی مقدمات
 افاده سی تصور و مهما ناز ورودینه ترقب اولدنی اناره مهما ناز جنرالک اینتی نهدده ایش اولدینغی
 اولون دیگر جنرال انی بار کیتی برهنلو و بین انی سوزای اجه کلوب ذکر اوظاع قایمانه به کونترکه
 نامور اولدنی لری ایلان نامه مخصوص هاریون قونیمه اولدنی هاتره موجود اولون شالی کراکه انسا
 اجه جا کولری صاعره و جنرال مزعم مولده و کیزده فارشومزده اولون اوزره ذکر اوظاع هسقلوه
 رکوب اولدنی و اتباعدن ایگیسی دمی معناد اولدنی و بجه هسقلوه خارجهنده اوساق کللی اولون برده
 قیانا هسقلوه اعتصام ایدوب سالف لدر سوزایلر دمی هسقلوه ایکی طرفده عازم اولدنی پارسه ای
 ایکی ساعت مقداری مسافه سی اولون مالیزونه وصول و بونا بارته نلک خانم نجمه در روسیه ناجوا
 لدی اولور ایلیون ایچو دخول اولدوره بهفتور قارشلوب بر اوچه پرمیصال و فیج و لمونته استراب
 و طایلر کلوب سؤل خاطر برله سینه عودت و بر مقدار توقندن حکره بهفتور بونا بارته نلک یاشنه
 دعوت ایتکله بر قاج اوچه دن مرور اولوز ایکن بونا بارته نلک اولدنی اوچه نلک خارجهنده طایلر

تصادف اولین بجزاوه ایله معا بونا نامه نلک یا نه دغول اولدوق اوتور دینی صدایه دن قیام و
قاج خطوه ایله وکلوب اکلم بردار دکی ملوفا نده اولدینی ووجهه طرق جاگردنه اشفاق صورتی زانه
اولدنی ایله مقابله دن صکره ودرنیه برینه عقوبه وبنده کزی دنی قارشونده کزده بقین بر
صدایه به انعام اتمیکله طایرین ایجه و کرمیوب یا کز ترجمان طنطان وبنده کز ایسه برار کلمه هنوز
بونا با تری کورماش اولون ترجمان فرایکتی وراون کیروب طورش اولدولزون بونا با تری بونلر کلمه
طور سولری بوشه بالک کز ترجمانک بونمقی استرزه دیو جا کیرکون لری سوال بونزه غرضی زکی
و کرمیت اولدینی منظم اولون ملاسه سجه لا ونم دلیله رک کز زانه اهاله اولدوقه ضطایز
دفرایکتی بی طشه به دفع اتمیکله بجزاوه ایله طوره طور دینی حالت جا کز کلامه شروع ایله صورتی نایز
دکی کون حشمتلو باش نوسوس جنا بلزیه افاده ایشی ایدم ما مورتم اگر چه اولدوقه اولوب لکمی
بونزه مفصود عالی اکیدر بیسی بن الدولین طبعی اوزن مولانلک نم اولدوقی تحدی ایچون روابط عبود
عقد و انعامییر ایچیمسی سونلو افزه باشقونلوس جنا بلزیه صفوی اناری می مشاهده جور دقلزین
مخلوطیت ملوکا زکی موجب اولوب کزده حاصل اولون اعتباری علنا اظهار ایچولده وخرای دنی ودر
جوانیزدنی افرها ایچون مخصوص اشبو نامه ها بونلری بمله ارسال جور دیر ده رک نامه هابون هفتنه نامزد
بالوقیر قومدن افرح و قیام لیتظیر ایله نقین و نهاده سرجیل قدر قدر کوره بونا با تری نلک یا نه کز
کزده تسلیم اولدوق طرف دولترن کنتوما و کیش ترجمه سجه معا صورتی اعظم کونله لب یا نه اولون
کولک یازونکمه اوزرینه وضع ودر حال ترجمه شی اوجب تمام اوقات و اطراف منونت ایله کزده جوابه
باشلیب اشبو نامه هابون مغربوزک و سزک انعام و بوزقه ارسال کزده نایت کنتوما اولوم و ادریک
سزه بعضی کیفیت افاده ایدم بم نرم مراد من وضع علیه به سفار و لیب مجور هند جانده انگله لوی ایشیق
واضرا ایچون ایدی انگلیب دولت علیه اعلان حب ایدی حتی اول زمان تفهیم حقیقت حال ایچون کوش
برایچی کونریشیک انگله نو بولره نویض ایدوب مراد اقل اولدوی تولت علیه نلک موقت دوی قلمی شی
اولدوقی بر طرفون اغوا ایدرک سلطنت سینه بی فرانسه علیه تحریک ایدیلر روسیه و نجیه وانکلر کز
دولت علیه سو قصد و ما کله طهارتی درکار دور بنا برین دولت علیه قوی الاقدار اولون فرانسه لویه کنتوما
سلطنت سینه فرانسه ایله اولکی اتفاق طبیعی اعاده ایدر ایسه فرانسه جمهوری سانه هر دو بجه سدا دور
بونزه مراد شمعی روسیه نلک دولته خصوصت و ادریک و کله زیا روسیه ایچم طوری منصفه کدر سینه
مکاتیم اولدوقدن بلورم کن وکلای خبزه کسه لر دکلر دچک جا کز لری جمله ایدر ایله مصر باره
صحنه کیرسه برهوه بخت ادره هم نرم نامورتم مصافحه اولدوقدن کمالی اولون بختی بونزه اینر اشو سز
جنا بلری اولدوان بوقامده اولسه نصر مادوی دنی وقوعه کلامت کرک ایدی هزه ایسه بونا الحاله کنت
مضی ما مضی و نلک اولدور دیو لطفه صورتیه اینی صبرین غله اوزرینه اقمی و جبهه افاده مرد وظ
صورتی کوسر مکله به بنده کز سوزی تور میوب محمانه اولدوقی سونلو افزه نلک نطق ها بونلری باشقونلوس
جنا بلزیه افاده به دنی ناموریم طرف نلک و اما مصافحه کلامه ای جانین مصافحه لوزده سزک ایچون
دولترن فرانسه دولته او سوز بلین مساله نلک بولره بوموجب انصاف شی بر و جبهه استر ایدم و سزک
دو نونه بر باره اولدوق هزه ایسه عارضه جزیه بونلر اولدوقه بر طرف ایدی کزی باشقونلوس جنا بلزیه

صفتی مجوم اولیٰ طرفین دمی بعد از آن صفوتی غیری بر فکر بوقدر بنه تعالی بعد خصم المصلح اناری
دقی با شفق نسوس هر حاله شاهه ایراز اخاله هغه شوید ملاحظه اولتور که باعث قیل وقال اولتور
تکلیف و صعوبت خلقی و علمی اولتور بران اقدم سهولتیه مصلحت خیریه نلی امانته با قلمی ناکید موافقی
مستقیم اولتور زیور با شفق نسوس جناب لینه تقیر اجمود طرفه امر و فرکان هابود بومش اولتوریه هر
قدران و دو قاین شناس باد شاه عالینا هک صفوتی نایه لربه انظار بورد قلمی حالونه لاد بوق
معاملات نلی بات قونسلوس جناباری طرفین دمی عامر اولتور مصلحتی اجراس طرفین امیر اولتور در بوق
بوجباردن غایت ممنونیت ابراز و هر حالت امانت صفوتی ایده جنگی بیاز اغاز ایستنی تعقیبا بنه طرف
جاگردن با شفق نسوس جناب لرنن برمانه بر ماده سوال ایره حکم حاده شوریکه بارسه ورور و دره اختلاف
و بقدن حادوی ایشدم و شایع بولتور استغاب ایدم ایوم اولتور علی فرانسه جمهوریه مصافحه اولتور
اولتور بقدن بشقه ماده مرثومه فرانسه جمهوریه مصلحتی دمی مابین ایدونک منی منفه آهنیم اولتور
واضح بر بقی بونای شیوعی و غزته لره بیه مندرج اولتور بی اولتور اینه بر طرفین قاله انور
اولتور کردور دیوانتراج ایریکره مرسوم بونابارته بوماده نلی اعلیٰ اولتور اراجیف بشقندر و الحاله
اوروباره حاله دولت علیه به مضرا اولتور بر اولتور بکن رسنه صکره اولتور بلور روسیه و کجه جمهوریه
اولتور بقدن دولت روسی طبعی اولتور از جمله کجه طوبه به قدر بقیه نایه سیه ایدوی ظاهر اولتور فالدم
شمی روسیه امپراطوری خیرخواه اولتور بقدن ازله وسوسه بوقدر زمان ایدره دمی بر طرفین مصلحتی اولتور
دولت علیه فرانسه ایله اولیٰ حالنی قدر اینه ایله لازمدر فالدم حورث فنکور بوقدر در لک الخاله ایدره حاله
دقی اولمان غزته سزک طولای اولتور تصور صفوتی سنزید او عقولیه سننه بوقدر در لک الخاله ایدره حاله
دولت علیه دارن سننه اولتور بقدن روسیه فرانسه خیرخواهانگی منسلک کمار سویسون روسیه ایله کمال
توافقی ملتزمان افاده لریند سید اولتور بقدن غیری ایتالیه ده اولتور فرانسه عسکری فرانسه به عهده ایتیم
انقونه به کندی وموره به سو قصد صحبتی دمی دوران ایدر کیدن مناسبه در میان اولتور حق ایوم قیل اولتور
بونابارته تذکره ایدوب ایتالیه ده اولتور فرانسه عسکری چون دمی قیل و نال ایتیم اولتور ایسره امریقه به کجه
دیر کیده صکره سزک رویت مصلحتی رفعت کامله کز اولتور بقدن منظر اولتور و بیکله بنده کز دمی رفعتنامه
هر ایدوی حال اولتور جلای دیر دیکره مرسوم بونابارته مصلحتی اولتور کد امله منی بر و راه قبول ایتیم زیر اولتور
مصلحتی اولتور ملاحظه سنه قنای و کدر سفره رویته فامور ایسه کز رابطه بوقدر و بیکله جانب بند کیدن
دقی اول امرده رد قبول کوستر لیه زک اقتضای سنه کوره حرکت اولتور و نیکدر بنه مرسوم بونابارته هر
دولتین بوقدر صکره بزر اولتور ایسه سزک دولت علیه نفوذ منی دفع ایدرم اسانه ده روسیه نلی
در کار اولتور نفوذ منی بیه سلب ایدرم فالدم مقدم بر جیسان ماده سی و ارایدی امپراطور وقتیه
ضعف اولتور بقدن اجرا اولتور مری شمی روسیه اولتور بقدن روسیه لوهغه دمی اولتور نلی

اجرام مطهره در بیکله بنده کزدی بوجوهی ملاحظه و صدقیت کتور در مواد در الحاله هت موقوف
تکلیف و قوی فاعول اولیامنی بر بنده در بوللو جوابه ایله عدم قبول صورتی ارانه ایلیکن شروع
مقابله ایتمیب صدواخره انتقال ایله مار توفیق بنه توسط ارجاسی اولور ایسه قبول اینامکن اقتضا
ایدر هم الحاله هت عامین معاهدت کی دخی تری توسطی موجب بنسنته قالدی دیومار توفیق جوابه
دیوره باورسز دیکله بنج کز هنوز ما توفیق هالتی اکلش و تقدم بونا بارزه نلم منقوری ایچین
شعدی منظوری ایروکن خبر اشش اولر نوبت مار توفیق ایله هنوز مدقاتم اولینی وانلک توفیق ایچین
اولسه فرانسه جمهوری ایله روسیه دولتی بنده بوردن اوزم عقد اوظان عهد و ده مندرج توسط
شرطنه منعی اولر بعضه بناز ایله بختی بنه فرانسه جمهوری بنه عالم ایروکی وجهه ضامی ایله ایزار اولر
مرسوم بحسب ماده سنده سکون ایله صوبه بنه ای در میان ایله دین دیکم بحسب ماده روسیه
دولتیه دخی سولشدی مخالفتی بوقدر ابر بوجوهی اولور ایسه طرفین هر طرفه سداولوب دولت علیه
منقعی اولور و اکر اولور ایسه دولتی منعی کوزل اولر من قالدیک ماده مرقومه تنظیم اولینی بقدر چه
بدر طرفه ممالک دولت علیه به تعزین اولر مامق اوزره ممالکه کفالت شرطی عهدنامه ایزار ایله بیورم
و در جابیدن توسط ظهور ایبر ایسه اولر طرفه اعلان عهد ایبرم و دولتی منعی اولر ایسه
بزار یعنی دولت علیه مصالحتی انتم ایبر منعی باسبان اولر ایله ماده منک و ساز خصوصاً ناک رابطه سنه
دخی ایزار ایله باورم دولتی اولر ایسه بنسنته باقه مرم شوش معلومکن اولور من دخی
مصالح اولر یعنی باورم دولتی علیه ایله مناسبات ذمه ناک خید بنه خواه کنز ایچین هفتد
دولت علیه مصالح هکنده اولینی مکارب صورتده در دیوار لغه برسوز قادر شریوب بنه بحسب ماده
ماده سنه و روسیه ناک رضامتی ملزومه تکرار ایبر دخی اشعار و ماده مرقومه درج اولر
بنج کزی شرحه وسیله اولر ایچوره کفالت خصوصی دخی اظهار ایبر له ماده مرقومه درج اولر
مصالح تمامکن صورتی ارانه ایچوره خصوص مرقومکن کذوسیله میان منعی مقتضایه کجسه ضافی اولر
و هنوز ممالک عهدنامه سنه با شامدینی بریدن طرف بنیکردن دخی بحسب ماده سنک جلوی دین بان
ایچان صورتده باشقوشلوس بنا باریک لری الملاحظه معلومی اولور هر عامین شهریه فرانسه و نظیره
مصلحتی طرفین عقد و امضا و بعد دولتی طرفین تصدیق ایچان عهد و مکتوباتجه دولت علیه دخی مصالحه
شترت اولر منی شرف نشکره هنوز سلطنت سنه مصالح هکنده اولر ایسه بقدری تسلیم اولر مصالحه دولت علیه
عامینه معهود اولر منعی شرفاتی مذاکره برله دخی علیه عهدنامه سی دخی انکم اولر بقدر قالدیک دخی
ایله اولر دو سنفلک جدیدی باشقوشلوس بنا باریک مطلوبی اولر منی و جملیه دولت علیه ناک ملای دخی
فرانسه جمهوری کافی اولر دولتی اعاده دن نشقه موافق سابقه حکم اولر هر هان براف اذم مکالمه
شروکن لازمه اقتضای ابرن ناموره تنیه اولسون تصعب مصلحت ایدر حالات ظهور علیه دخی علیه از مجازات
سدولته انکم مصلحت فاعول دولت علیه در دیکم شروع دخی دولت علیه مصالح هکنده اولر منی بقدر
ایچوره واقعا بونزه علیه دخی علیه ایله مجاری منعی حالت دخی بوقدر دیکم مکالمه به سنه دخی تنسیریم
تنیه ایبر منعی و عدایر منعی نقیبا بنه جانب بنیکردن شرایط مرقومه ناک اصنی اولر منی ارجیف بنیکردن اولر

باشقوسلوس جنائک افاره ایدکنی استاز به تحریر ایدرم انجی غزته لده و در اول فقهه اول غزته ای
ایدوی بنه رسپی غزته ایبه کتب اوشنی تمام ایدرم وینلکن رسوم اول تاوه غزته ده مند بر بسته
بوظنک حوادتی ولبطی اودان غزته رسفوی حکایه در اخراج غزته سنی کجینب اخضا اینز وین ایدی
طرف بندکن اودان غزته سی حکایه رسیده یارسه غزته ده کوشنی اولرینده نه یارس غزته سیبه کجینب
لازم کلور که ایدوی اولرینی نایب اولسون وینوکلر ایدر که بنار رسپی غزته ایبه کجینب این حکایه و عدا ایدوی
بعده رسوم بوفا مارت اولغده اولرک مهر طریق نظری اولر اقبی یاد و مهر بطره شمردی نه حالت ایدوی
ایراد ایتکله بنده کزدنی اولر مصره لکن بقیه سی مصره لکن کلما افراج اولر اوزره وارکر اولر وینوکلر صرطی
فرانسیسی اولرینده مصره لیبسی حقایق دی اوزرینه کلما عکس کعبه ایضای فریوضنه نشنا ایشدر
دیدکن مصره یونابارته کلر یوناباره مصره اودن ساعت تکله کلن اولر طریقی اشدر بوسویب صفون کب
انجی اولر ککر ویکله طرف بندکن دی بکاره الحاله هنده فوقی اولرینده اوزرینه عساکر واقعه یونین
اوشنی اولرینده نماوزه فرستیاید اولرینده شمرد قمر منفرع اولر طریقی فامولر اولرین ویرلکن رسوم
یونابارته کلرین بودقه بکاره حقایق کدی حضور کتون توسطی رجا ایدر نایب رسوم بعد المصالحه انبار
ایدوکلر دیگله بنیکزدنی کلرک فی الاصل صفدن برکونه اراده اولرین مال وعلیق مال وعا نایب لوقه لوقه
دیلکلر کلرک یا استازده اقامتدی واستاندره رتبه ولبسی و عدا لیبکی وار اجه عصبانی استیاد ایدر
اندرک عفو استه عا سندن مزدی نه مصره قالمده بوسیه قابل اولرینده کجینب ایضا ایتک
قالمی مصطفی بیکدی دولت علیه مصره بوقدر به باشقوسلوس جنائک ایدرک دی اندرک کجینب ایضا ایتک
نوزده صفون ندر دیدکن رسوم یوناباره کز بجادر لکن بکاره اولرینده موجب اولرینده حادون اولرینده طرف
جاننه بندکن دی الحاله هندی بکاره حقیقت قلبه قیلندک اولرینده صعبی موجب اولرینده حادون اولرینده طرف
تکرار اعطا اولرینده حکم مصره لیبسی حقایق سوال ایتکین دوللو عا نایب اولرینده یا سا اولرینده سابقا
کجیندری وزیر ککر خسرو یا سا حقایق اولرینده افاده اولرینده بزر دی افاقی صحت ایبه کلمه خبر ویرلندنا
تالغیب وواع ایدر ککر یونابارته دی قلم ایدرین واده بزواج خطوه ایدر ککر لکن تسبیح انان حقیقه
قاعده اوزره تکرار وواع برله او طه دن حقیقین طالبان نه خار صره اولرینده او طه ده بکلک اوزره اولرینده
تکرار استاق ایبه کزار او طه ری هفت ایتد وار دیغز او طه به کوفورین هفت نه سیه قدر یارم ساعت
متجاوز توفیق ایتکله سبیه طایبان اولرینده او طه بکلک عقیبت یونابارته فریض جا عا لیبی ایتکله یا نه
عودت واول استازده زمانه جنرال دی کلرین برکزی کوفوریکه فامورنی همه وار دیش برن یونابارته
اولرینده ایبه ایدر شمع کجینده هفتوز خیر نوب کلرکلی بان و یونابارته کب یا نه کیدون جعفر ککر هفت
عازلندن بر هفتوز اخبار برله یه بنه کرم صاعده ورحمانه جنرال صولوس واول کوفورین جنرال کزارده
فارسوزده اولرینده کدیم ایتدی بار ککر هفتوز ایبه مارا ککر سوار لیبای طرف اولرینده خان ایدرک به
عودت اولرینده جنرال رسومان و مقدر توفیق واکامدن حکم عا نایب نه عر جیلر و یونابارته حقیقت
برار کلون ایچنی نقره اخضا ایدر کجیندری بعد رسال کفری قران سن ل اولر ککر ۱۹ ص ۱۱

تس لک اجوز اون پدسه فی خبرج اولک بوی دومی کوی قایما به ده دون عبد موصی به
دسه باشقونلوی برنا بارنه جنده دفع اولن، مقله لک مضطه سیر

ایسه اولقادی زوقی قایما به جنده سیر
برنا بارنه لک مقله لک مضطه سیر
دفع اولن، مقله لک مضطه سیر
ایسه اولقادی زوقی قایما به جنده سیر

اذی موی الیه کزد و هتو بر می مرفومه وارنده اجری رسومه نامور برهفتو فارشیر طوغری
مارمه نلک اولدین اولقه به کونورمه مادمه قیام و یا زده برضد الیه به افتاد ایدون برنا باز
عبده کش اولدین هتوز کلشی ایدون برهفتو اخبار و یارم ساعت سفاری مادمه ایه آفاق
صوت و فیه کتور دوپ اکرام ایدون کتور برسی کلش دعوت اینک حسیله برهفتو اذی موی الیه
اولنه در شوب برنا بارنه نلک یانه افعال و ایجو لدی لرضول برنا بارنه اونورینی ضد الیه دن
قیام و ادکی مدافه و فوعنده زیاده جنده خطوه اطرو کلش سوال خطه برله برینه عورت و اذی
موی الیه دفعی فارشونده واقع ضد الیه یہ قصودنی اشارت ایندین اذی موی الیه اونوروب برابر کیه
بکزه ایا زده و مجلس افزوده خالی اولدین حاله اذی موی الیه کلامه باشین اتمله اوزده ایکن ایش
برنا بارنه دون عبد فرزند بو انا ده سزه کلش خبر وارمیدر و دوم ای احوالی نوجوله در برنا بارنه
ایدون ادرته بی ضبط اتمش و فودان باشا حیدره عکراه سره کور اولدن دوم ای بی حقیقت معلوم
دیو سوال اتمکله

اذی موی الیه دفعی بو انا ده دون عبد فرزند خبر زن ظهور اتمی بنا برین بونلره دار موصی خبرم بوقدر
بو خصوصه لری بی دفعی خزنه لردن و سار لردن اذی اولدن ایشید بوم لکن بو موارد نله اکتیبه
عنده مره مبالغه دن معدودور دیرینی تعقیبا رسوم دفعی واقعا عصیان ایدی دینلره باشا نلسیه
کلینی اولماق کرکر لکن بولر اخلال قناشی اولدین بوکا دون عبد لک وقت اتمک لازم دور
بو انا کیمده کشمردی ادرته نلک مدبر مجیدر دیو سوال اتمکله

اذی موی الیه جوانده بونلره شمردی دیریم وجه اوزده اگر چه صیحنی بلورم اتمق کویا کورجی عشا
باشا بی بو طرفین سولیدر بو انا نلک بوزن ادم ادرنه ده اولن دفعی باشا ایه نفسا بنی دفع اولد
زانده دفعی عنود مشرب اولدین صیحنی اوزده بوسه به کتکه بطاقت ایدر ک مجید اوجه نفسا بنی

نجه لوزان با سبب او غلظت آنچه اعطای دولت علیه اظهار مخالف صورتی اولیوی خفی اولدی و بر شمرده خفی
دوسمه درونی دخی روم ای اختلا لند حظ اینه کرکر دولت علیه نکه اعضائی نوجب اولسی ملاحظه اید
قادریم نجه لوزان افلاک عسکر و خاندان برضیکر و ایدر بر بوضه ملاحظه اولدی سوبدیکر و بوظرفه سوال
اینگله

اندی موکالیه دخی نجه دولت افلاک عسکر و خاندان صبح خیرم بوندی زانی کون غزیه کوردوب بعضی افلاک
ایشیکرک و بوزن افرم باشقوسوس جنابلرله ایکنی ملاقعه دخی بوکا وارصیت گذران ایدوب بعضی
اولوق سنسرا اولون افلاک حوادتی در میان اولوق باشقوسوس جنابلری الحاله هده اوروماره هر
ممالک دولت علیه مهنرا اولدی نبر اولیب برسنه صکره اولر بله ایکنی نکرایش اولرینک هم بوسون و توی اید
ایلم کن بو عسکر حوادتی ایشیکرک هجی یا فخره مردم زیر الحاله هده دولت علیه اینه نجه دخی بنده دولت
عبری برسنه اولرینده دوستلعه ساقی اولون بوسون نجه دولت علیه نامول ایشیکرک بنجه دولت علیه هر
فراشه دخی بنده عسکر اولون معالجه بی نجه دخی البته شکره ایکنی اولوب خصوصاً صبره اولون
تکفل ممالک شرقی دخی کلدرن دولت علیه نکه هم بوسون اولون باشقوسوس جنابلری برویه نجه نایر ایکنی
یلدی افلاک عسکر و خاندان ایکنی اولسه بجه اعاده بره کنی کجورم دخی با سبب اولدی دخی افلاک عسکر اولون
کیش اولریندی موغرا استرج ایلم بوفلاک عاده ای کشفیه کوره شویدرک افلاک دربر افلاک عسکر اولون
عسکرک برا عولوه سی تاخیرایش اولوب عسکر دخی ذنبه عولوه سی الحفه ایکنی طلیس ایکنی بران کیش
کاک صورتی نشت ابوکله نزه افلاک بوردی عدم اواره و هانلنده کله کجورم نزه ایدوب فرایش سن افله
فاری دخی اصغر کجورم دکل کن بوسون با سبب او غلظت فرصتی غیبت نوزند اولوب افلاک برا عسکر
و خاندان و هار و نوب اولناره ننه قارشویه اعاده اولسی شکره بر وزیر اقامت ایدوب اواره
ایرایشی قادریم نجه لوزان با سبب او غلظت آنچه اعطای واقع اولریندی صورته هر نفر دخی اولسه
دخی ناینده میدان جفا جفته سی دولت علیه اظهار مضمین صورتی اولغله بوکا معنا بره بوسوم دیو
افلاک ماده سی تخفیف ایدر کن نجه در مضمین ملاحظه سی سلبه اشارت اولدی اوزره برلرین بار مضمین نرایه
ایروب قنم کلدره نجه لوزان ایکنی اضعاف دولت علیه ایله نامون افلاک اولوق ایکنی عصانه خفی
اعانه اینکله غیری برسی ایدر نوز و اینکله نکر اگر افلاک عسکر و خاندان ایکنی ایه نه هیکله
کجورم و بو عسکر ماده سی تخفیف ایرایشه بکاضیه ویرن افراشه تکفل قادریم دولت علیه ممالک
و اشانه و انا الحاله هده برسنه بوقدر اگر بعضی دولتیه حصه دار اولوق اقضا ایدر هکنه سی رکبه
وقوعنده فراشه جمهوری وانکله دولتی بر ممل افندیه حصه دار اولوق اقضا ایدر هکنه سی رکبه
و نجه دولتری بوسون ایکنی کله نکر سکون ایدر و نایه جمهوری دخی ایکنی کله نکر سکون اولر و نجه
نبا اولصورتیه خواهکار دکل اشته ذنب ملاحظات شورده الحاله هده دولت علیه برلر
توشی موجب نسته بوقدر کن بوسون ایکنی اختلال دخی صورته نجه اولرینده لوزان کجالته دفعه
دولت علیه نکه اهمیت ایکنی دخی سکلو اوستاه حضرتی بالذات ادرنه به جوقب عصائی نظیر
اینگله لوزان بویله اولیجه نجه خالصه سوبدیکر بجه

افری موکالیه جوانه شوکلو هانلو افزک بال نفس مشره به جفری برنر و جباری اولر
عادتیه مخالف اولریندی بوزره افرم تدریه طعام انسانده بوضه صکره ایکنی و فرغنده دخی بیات
اولمشیه هر نکلایه حاجت اوشین روم ایکنی اختلالی مبالغه اولان درجه ده دکلر قبولان بانبا

افزون جوشن ایست عبات مدبر و مدبر و سجاج و قدیم برزان عالی شاه اولیادند و دین در بیگم کوم
بروزن انلر صف هفت در جایزه دنی روم ای و ایسی هفتی صری مشرف ایدرنک بعوض نقالی
از وقت کتبا عصا خانه سخی ربع جور لر و دولو مراد صرد اعظم افزون دنی اردوی هها یوزله
اشروع اولوزله در سعادت و اهل اولی بقدر ایدی الخاله هنده شرافت مورس اولر قدری ظاهر
اولضه المردنی در سعادت و اقتضا ایدر هر علیه فی تصرف جور لر بمنه نقالی نیزه خانه ضعیف
اولور قالی یک بعضی خارج خزانه لوده وون علیه ماکنه واز بر از اقوال مندر حدردو باشق سلسون
جنا بلیزاه معلومی اولشدر بونی دنی تکریم ایتک نینده ایکن باشق سلسون جناب لری قبل الیاد دیم
اولور دنی تکریم ایدرک الخاله هنده ممالک دون علیه به داز و سوسه بوقدر کنی دولتی علیه دنی بیواتاره
نوق العا در برکت ایدر اضلالی دفعه ساریت ایتدایسه نتیجه کوزل اولمز مالکات شوکتلو کوزی
بارشاه هفتاد سیک ادرنه به بعضی الزمدرن مخصوص بوماره ایچون برکتون یا زارم استانه کوزی کوزی
استم در برکت نینده استانه طرف ملر کوزی افکار احوال ایدر کوم کیدر دیو سوال ایتمکله

افدی مورک دنی در خصوصات بوزر دکاب هر دنی طرف صری عظیمه عین و افاده اولشدر بعضا و کولیکه
سولت سیدون بعضی زوانی دنی شونلر افزون صحت صدر تنای هکی اینه حضور هها یوزلنه جلب جور لب
سوار مقننه بی مذکره جور لر در یکجده نینه مرسوم بونا بانه بشقه جه جانب ملوکانه به نفییم حال
و بند ایدر در مدبر هر علیا هفتی با اهر بیسی مقنناتی افکار ایچون دیو استفسار ایتمکله
افدی مورک دنی جانب معالی مناب حقیقه مد علیاده مصالحه جور لر دنی بوقدر شوکتلو جانب لری
افزون دین در یکم در پله لری ایشقنا و تلوی دون علیه اینه مذکره جور لر بلایجی و در یکم مرسوم بونا بانه
هر صاحب ملک کند امور نیک باشنده کندوس بولون دین ایچکده حال و نایر بشقه در عسکر دنی شوکتلو
یا دنا هفتی نیک بالنقی هکت و هکتی کوردوب حرف مقدرت ایدر لر بوزن اهرم اهری هها بونک استانه

علیه حین اینه اسکاره مرورزه شوقلو یا دنا هفتی دنی کوی عسکر شوقلو ایدر لاری دنی زیاده
حقیق ایدر لاری هتی قران قراری برتون بوسورق نزل ایدر ایشقنی نامورزه احواله اینه داغا سولیه
اولوز لر و عسکر کوز لر لاری نایمی ایواولدی احوال مناسبی و کدر و در کوزل قیودان یا شایر جناب لری
عسکر ایچکده سفایه ملامی اولر دنی بر از روم طائفه دنی موجود اولر نینده استانه ده کیچولر نینس بوردی
قبل و قالی موجب اولش و قیودان یا شایر هر ادره طرفی ادره و هم استانه درونش دنی نظارت ایچون استانه
اون ساعت محله ادرتونی خورش دیکله

افدی مورک دنی بوزلرک حقیقته هونور و قونم بوقدر ایچون کیچولرک علوفه و مواد سازه ده قبل و قالی صحتی
اراضیف قیلندک اولق کرکر قالدیکر شوکتلو یا شایر افزونک اموری یا کوزر خامورینه احواله اینه ایشقاری
اولسین و ناما کند لری وقت جور لر از جمله فی اوصول مقار و کل ایکن اراق اراق بعضی و کولای خا کله
هها بوزلنه جلب جور لب اقتضا ایچون بر صلت اوله بجه احوال حالی بی سوال و نایر بوزنه بی اهر
جور لر هر ادره یا احواله و غیر خواه اولوب اولیا لره بالذات و قون نامه لری وارور و در یکم مرسوم
بونا بانه دنی کیچولرک قبل و قالی و در یکم کند و بند نینده اولش ایدر ایشقنم قالدیکر شوکتلو یا دنا هفتی
هکتی هکتی و کل ایچون هتی جمعه کوز لری جامعه کیدر لری ایچون دولتی عسکر یا دنا هفتی مطلع کند و هکتی
کودسه لر عاتیه غیره ایدر کیچولرک قبل و قالی دنی نینه بوخیز منی اولق کرکر و در یکم لری یا دنا هفتی
مخصوص عسکر بوقدر دیکله

افندی موی اله جوانی سزای حرفه جهان ناری برخصه اولوق اوزره اورویاره اولوقی شلوشقه جه
 برطاق نقران عکری اولوقی فاعده اولواشدر لکن آسانده بکیمی و پوستانجی و جنبجی و طوبجی و جری
 و جنبجی نامیه و نام آخرا بیه طوائف عکری معهود اولوب جمله یار شاه عکری بر بوندون شقه بکیم
 قدر نلو افندون نری اولوقی نوزده جفتکده برطاق معام عکس نظم بویار بیه تکیم ایچون اسکارد ده
 بقعه جه بر کبیر فدا بنا ایله بر طرفن تحیر و تعلیم اولوقده در واراکفده شوقلو قدر نلو افندون باله
 شریف بیوروب تعلیمار نه نظارن بیوردر دیدیکیم مرسوم یونابارنه طرفی هابونه مخصوص اولوقی
 درق بیک مملوک عکری تزارک اولوقه اصیت اولوب کوزل اولور حتی یا سارک کنه کوزله مخصوص
 عکری واریش و بکیم افندی موی اله دخی مملوک مقدم مصه مخصوص اولوقی برطاقفه اولوب بوندون کول
 قیلدن اولوقه آسانده و سارکله عکری استخمدی مقصد و کدر و زرنانک اولوقی مالکده بوندون
 و دربط ایچون عکری مولوق بوزم اولوقدن شفای مقدار نقران استخدام ایدر لکن مملوک قیلدن
 اولوبین ارفود و ترک جنبسته و بیکون لکن

افندی موی اله صد و آخره قبول ایله عامین مصافحه سنه الفخانی شعر سنک مبارک سیمون کینه بر نقر و سیم
 منست و بو طرفه اولوقدن جوانی آله مری ایری منست کور مبارک اولوقی التماس ایدرم و بیکم منست
 یونابارنه تقریر و خرم بوندون بلکه منست و کوزلشدر نوقت و بیکم ایری هر مبارک نده صدق نوزماندر
 یعنی وقت معلوم بوندون طبع سوال ایچله افندی موی اله دخی تقریر ارسال ایره لی بکری کوز اولوقی
 و سنک مبارک سنه وقت تعیین اولواشدر منست و کوزل اول مبارک ایره جمله ایچون غانا دخی اولوب
 کیمله اولوقی و بیکم مرسوم یونابارنه منست و اوج کوزله کیم مبارک خصوصی نظم ایدرم و بیکم
 قالیقوب و رایج اولوقی آناده یونابارنه دخی قالیقوب شیع ایدر بین بر طوبی و ارمیه و اریسه
 افاده ایدرک نظم ایره بیه افندی موی اله دخی بر مملوک بوندون هفده ظهوره کلاو جس معامله کرده
 مختلوم جوابی و بیکم تقصیا نه مرسوم دولت علیه اوزاقی کیمه منست لریقی دخی بوقدر اگرچه آن
 لزومی و اریسه سوبلیک استنبک مقدار اعطا ایدرین سوزدی برکتوب و بیکم آسانده نسلیم ایدر و بیکم
 افندی موی اله دخی بونکوندره بویجه ننده اولوب بر کندی تحری اوزره اولوقدن تنظیم ایچک ما مولنده بر بویجه
 افاده کز باعث منوبت اولوشدر بوندون بوکا عاقل اقتضا سنه کوره جوان و بیکم مرسوم یونابارنه ایچ
 اولوقی حالده مقدار ایجه اقتضا ایدرین بقر ایدرک تنظیم ایدرین و بیکم مقدار ملامان سوبلیق و رایج
 و عودن اولوقی کما علم عایدی بوندون قران من الامر کور

مکن ایسه خبری ارسال اشکزی فاعول ایهم عالی تسبیح اولدوزه بنه اراسی او یازوب خبر کلدی اناده رسد
لوکزی تکرار بوقلمن برلرزه کزوم خان جاگره به کلعه افوق حورق و سار زینتی افقنا شه کوره سولطنت
ایسه دخی مسفورک جو ایلری نابین ایدر مدیکله بنه ناضل اولوق اوزره کین لوزره حورق اولوق مالان
دولت علیه دانه بعضی هریان دخی برخیزنه ده شهور اولوب خیزه حورق ایسه به غایت کدش نیشه لوزنی
چیزه نرایه فکره مستلزم اولوقی خلایره لوزنی چه ملاقاتده برکون صده برهفتورون حورق نرایه کون ساق
ایسه بونا بارتک فاسیانه سنه دعوت ظیورینه کجه بنا بکزه ایسه کیدوب بونا بارتک پاکیز اولوقی حاله سلاطه
و داز مکالمه اولوقین کرک بونا بارتک و کرک لوکزی ایسه واقع اولون اشونمه اله لک اجمالی مضطرب لک
عجاز قله ایسوف موجود اولوب فور رسوم ایسه اخراج و ارسال اولوزی نفس حال لوزارغان مضطرب لک مالارزه
محاط علم عالی جو برابر بونا بارتک ایله اشونملا قاعدن برکون اول استان دن فرایه قورری کلوب کرکله
کوزوش اولوقیه مرسومه اسله ایله افقنا ابتک کرک هتی قورریک اولوق کون کدکجه بونا بارتک ایله ایدر
بوضوحه نامور نمورک خارج دبردی بر و خیزان سنه غیر وارد اولوب حقیقت حاله دخی و فرخ بوشه دن
خبره ترقیه ایسه وقت کورمیرک و طیفتم اولون دولت علیه مصالحه هرزه ده بونلر ایسه عقل قلمبره کلک اولد
تیریری اجرا ابتک و دسی هرزه ابتک و لطفه ذمت صدقته اولوب حورق نرایه ایس خیزه ناک و منا اولوقین
و اخاله هک دولت علیه ناموری اولوق بوظیفه بونلر کجه سبوری جاره ایسه اهدن بوقلمن کجه بیکدنه ناچار
اولوم وقت مصطفی موافق کلر ایسه کدو کون ایس اولوقیه بوزره دخی باس اولوق کرک قابلیک بونا بارتک ناک
خاننده کدو بارتک کوزون اول ماده ناک اوله سنه ایس اولوق بک عجایب اولوش کورجی عیان باسا ادرنی
اوله دن هفتی اولوقین سیاسین یا نه درور ایسه روم ایی اولوق بک عجایب اولوش کورجی عیان باسا ادرنی
ضبط ایس و اشانه یه قدر کیدم در ایس کجه و دینلر قورن یا شا هفتی کورجی بک بک عکرا ایسه اشانه دن
هفتی لکن عساکر کزونه کوره وافی و کل باسان اوغلی ماده سی دخی کورجی ایس و بک مضرری ضعیف ایس خبر
و ادر اگر فرایه هموری دخی علیه به عک و بروب اعانت ایتر ایسه دولت بوورده دخی ایسه مینیب
نتیجه سی شکل اولوقی ملاقا کزوه بوضوحه فارشمسی و عک کوزرمنی باشقوشوسدک باغی
انقاس ایدک دیوب فاسفانه صورت سولیکه نیده کز دخی بو عوادت مبالغه در بوبه اولوقین کرک
دوقلوقیون باسا اخراج هفتی ایسه بنه تعالی موفق اولوب فرما خانه عصاقی رفع ایدر دخی ایس
دخی حریف دکلیم کلام مذکور تکرار ایلدی او طولره بونا بارتک یا نه دعوت اولوقین و ادر بعضی بونا بارتک
مشکر کورم و ایندا ایس روم ایی سزانه باشدی کوریا دولت علیه ناک بوغوا لوزن مجوز صورت
کوشورون سولک اولوق انقاس ایدر بوبله لوزمدر دیو برایشی سولری دولت علیه حاکمکله اختلالی اخره سرشته
فساد اولوقی قران نومصلحه اویرمیزن زانده بوغوا لوزمدر دیو برایشی سولری دولت علیه حاکمکله اختلالی اخره سرشته
بنیبر یا خود اخر برصالحه نمیر خرف و تمیز قابل دکلر بونا بارتک ناک سوزلرینه باقور ایسه خبر خواه سولوق
حورق دخی کجیب و دولن وسوسه اولوقین بیان ایدر لکن بونلرک حافی دخی صلح اولوقین بلک سوزلر
اعتاد اولوقی و امنیت حاصل اولوقی بله و در هر هله طایران سولیه محض کلاب اولوقین بالارغان
تجرب ایس اولوقین اکا هجو اعتاد ایدر هم لوکزی ایسه مکالمه مضطرب سنه مین اولوقی اوزره طولوزره ناک
چینوشی رس سولک اولوقین بودی باعث فکر اولوقین سنه در کجه فرایه لوانه هنوز صلح عقد اولوقین
بر هیاتنی اولوقی و اگر ایسه برامی اولسه دولت علیه عهد ناموشی تیر سوب بر و سوله تکلیف ایله

امبار وقت و تاخیر ایدر یکی و خصوصا ممالکه کفالت شرطی اوقالی تجویز انجیر یکی دو نیم اولی اوزره غلطه
اولوز انجی فرانجه لونک هرکاتی دمی مضبوط اولدنیغه والیم روسیه لویه غایت اولیغون وانفالتی
دمی منقول اولدنیغه و مضبوط ده مبین اولدنی اوزره معازسه عالی مقاسه صورتی ایرار ایدر
رد و نامین ایچون سولیش ایه دمی قانله کنوز می ایدرکنه نظر بولندن دمی خیانت و قومی خاطره
کلر دکدر خصوصاً مصر سورامنده فرانجه لوفایخ اولدویمی و اهر ایله بونا بارت نلک تجار برک دمی ظاهر
هواردانلک غزنه لرده افرام اولدان زوجه لری و لوزره هواردی غزنه سنلک عینی تقییر اولغنه صورت هواردان
دمی اندرون معلوم عالی بویلیور یخه لوزده افلاقه عسکر اوقالی حیط جنبه اولدنی و کزانه لوزده انضام لری
و حتی بوخوسلر علیه روسیه ایراتور به روس فرانکل ملاقاتده سوشیلوب رابطه ویرلری بکیده بولونک لوزده
ایله ملاقاتده ایله برسیه و سابقه استماع آیش اولدندن نفع تارخ عریضه دن مکران کون مقیم اولغنه
انجیسه کوزخاننده ملاقاتده تمام ایریکلر عهد نامه ده جوسیه ماده سنلک بقیه ساعده اولغنی ماده
دمی و اهریدر بولدی سوال غیریه ماده اولدین عهد نامه سنلک منولردن عبارتدر متفق ایلمیسی اولکنر هسبل
سنه محرمه سولیم دیرلک بعضیسی نیکار و صورتی ویرلیم کن هسوز دولته و اصل اولدنیغه قاعده به کالی
اولدیمی معلوم کوز بوللو اشعار اولدنیغ ایسای مکالمه ده فرانسه لوزره به وار مطالعه اولدیمی و بولونک
سوال ایدر طرف جا کون دمی بوردیجه هج قانله کلدی جواب ویرلرکده استفاد صورت کوزسته دل اولد
ایشتمیم دیرککده فرانسه لوزده در بولور بولندن هیچ امنیت اولر قشهر اوزره اولدنی و قشهر
ممالک درلک علیه به وار بعضی فکر لری اولون کرک زبانیاله ده اولون عسکر لری نلی دکدر بولور کلام
سولندی اشته بوقوال مخالفه نلک برینه حکم اولد مبین مصالحه نلک هسوز وقوعه و بونا بارت نلک سوزانه
ماقلنده امنیت حصول اقتضا ایرایسه دمی بعضی سعواغه سالب امنیت اولقدن عالی اولدیم مدوظف
خاطر خشتی برهالندر هان هفتیه مسهل الصعاب هفتیه حبیب اکرمی عریضه دولت علیه بوقوش احسان ایوب
نهمراه انظار طبع و فساد لرینه حامل اولدنی قوش و کنت عنایت ایلمن تم ایمن انکلتر دولتی دمی عامین
سوزونک اجراسنده سردار اوزره اولوب و لوزنده بولر ایچیلر یقین اولغنیکی هاوانکلتر دن جغایر یعنی
دمی بو معارضه در کار اولدنی و لوزنده بولر ایچیلر یقین اولغنیکی هاوانکلتر دن جغایر یعنی
فرانسه ایچین دمی کوزیلا ملل ایله سبی حالون مرزومه ایرکنی استخبار ایلم بوسورته کیدرلک نه کار بی
انتاج ایدر کنی دمی سولورلر کن انکلتره اها لسی مجاره ده کنت اولدندن کصافه قرار کیدر ایسای استدلال هن
ایریم و لوزده دمی ایچیلر جغایر یقین بعضی سببه ایدر بورکن ایلمی ماددسی اولر اولوب انکلتر قرالی الحاله
مقریه بعد کلده اولدنی و بایکی ایدر عکره عودت ایدر یکی حبسه فرانسه ایچین لوزره به وار دمی کج
قرال ایله کوز سولر و نکلام ایچون کلکدن قوش ایتمکله فرانسه ایچین کنت ایتمکله انکلتر ایچین دمی افرام بوزلر
دوسولری قالدیکو یارسه و سولرله بشادون کوه عکره طرفی جا کوی و درود ایله او جا قلمالی و تجار مال
اولدین کزلک یارسه و سولرله بشادون کوه عکره طرفی جا کوی و درود ایله او جا قلمالی و تجار مال
اولدنی زخار باسنده و سوز مرادده فرانسه لوزره ایلمن ملون رهفر و درور بولون یارسی دیرلک ادا ایچیلر
اولدنی کله طیبه و اعانتا استعا ایریم دیر یکن بقام منسوره افاده اولوز بوللو اقتضاسه کوره جواب ایلم

دین و کفر و نار و عرصه در برهمنه مشتم بر کوه رشی طوب او جانان را به فرانسه بنده بوزن از غرض
 معاهده در فرسنگ دین و از آن مباحثک اعطای شورت اینی و جزایرون تا در سنه شروع اول فرسنگ
 هنوز فرانسه لو ایا تاسی او جانان کون کله کیده خبری بر فرانسه نسیسک خبر فرانسه در درجه ایمانه
 مونس مصاد اولون رسمی مامور عدل فرزند لری المصاب سفینه مزوره بودان ویرسید امانه ابراهیم بنا عاوا
 مقوم دنی صوب ایشی و لغتیه فیودن مسوم دین لفرنه نکات ایدون ترغیبه سنه با فیلور رتلمون بونا با نه
 بوضوحی لری الاستماع انفعال ایرون اول ماموری اعدام ایتوسلر ایترا یسه اوز در برینه کسان بیک
 عسکر کوزیرم دیو خبر کوزر مشور او جانان بو معاصره یکل و بوز بیک عسکر کوزر سه بر قلعه وار در مجرده
 اذک بانه بجه تقرب ابره مزارطن ابره یسیم قریبا جزیرو ابله کار بعودت ایدر جله زرا جزیره تارک اوز
 ایشتر نابین بنضی بوزطن بونا من ایچون تخارتم و سه سیله لوزرد به کیده یکل دیو و فرسوز بولوشی
 کوزردی غالباً یارسدن ساوشمنی کوزر بوفانه دن نرم جاگری بود که لوزر بیکل سو بیک طولون تارکی
 فاندیه او جانان بکونیدر بوضه افرغنه می بندر یا خود و قوی بودیم بلم خفی تجری اوزره اولوب
 هنوز تحقیق اولمدی جزایر لوان کوزره الدینی شایده فرانسه کیمتری بله دن اشد ایشی اوبه سک
 دوا بیکتی و تنظیم احوال ایچون ایی کون مقدم جزیره یارسدن برهیل کوزر لری دنی استخار ابره یسیم
 قاله که طولون تارکی بونا با نه ابله ملوقا نده برسیده ابله سوال ایچی مکن ابله دنی طاش اکرغ
 قیلدن اولسی و مقضای مجلسه دنی ایدر بی حسیله حسارت اولمدی روسیه دنی بوال اتحاد کوبا
 با سبان اولخی ایچون دومی ابله عسکر سوک ایتک اوزره روسیه لو خود و عسکر جمعه اولمدی دنی بوزره
 ایشتم واقعی نیک و بر مسوغات و معلوماتی انها بوزمه ضمن اولمدن با بوزجی سنه لرت اکرسی
 ترک ابله لزومی اولدن خلاصه اولخی اوزره بحاله افاده حاله بود و جمله سارعت اوضی فذکر کلام
 شود که درجه هد و لیا فتمن خارج ابله دنی مقضای صداقت اچار ایشتر بود در ایی اخلدن و عصاة
 غایب ممالک دولت علیه سو قصدی اولون دولت سو بانی اچار بیانی مقدمه و بیک کلی سرشته اولقی
 صورتی کسب ایشی اولغنه نه لقی ابله اولور ابله شوخا فک بر دقیقه ادم کلی دفع و دنی علم ایتان
 فرض عین اولمدی انکار ایدر هر بوزرک جمله معلوم عالی اولون حالون اوبه ایشتر اچمه افرودنله خاصه ده
 حاجت اولمدی بلورم کنی بوزطن سو بانی حالون قاله کلل مکن اولمیه اچمه افرودنله خاصه ده
 بوزطن و بوزرکده بانی بوزرکن درونی اخلول و بوبله بر طاقم اشخاصه مغلوبنک حال ضعفه ده
 دولت ایدر و بوضه سو بولور بر منزه بود خانه دن حق و کسه ابله کوزر مکن بوزره باز اجناس ایدر
 اولم بوزطن دنی غیرت مغلوبیم تقریبه اکار دن خانی اولمیه اساسی سلطنت سببی درگاه عنایت
 بارگاه حریفه مسبر اولمور دن استماع اوزره ایدر بزم کای علم ایدر بوزرک هر حال امر بوزرک
 من لال اکرر

ایشو عریضه جا کز نیک خنای اتاده برغنه ده کوزر عثمان یا ساعصی اولمیه دونلو فیودن یا سا
 افرزه ایلیع ایلدی و طوق اولون عسکر علونه طرف دنی عید دن و بر اوبی و مشار ابله دنی با سبان
 اولمیه عملیه حرکت ایدر یکی فدی بر اولمیه مشهور اولغنه بود بجه تخفیف خوارت بونا با نه ابله
 ملوقا نده عسکر ظهوره کله کیده اولمده جا کز نیک و بر بیکم جو ایدر نکر میر و کلبه تمیز اولمیه
 معلوم عالی بوزطن خزان می لال اکرر ۲۵۱

تتمتع ببلد ارضه انقدره و ما اقله خورده و در سوره ابراهیم
صحتیست

کلمات دولت عید در کرم ای قطع نریه یعنی حصه ظهور در اوردی درین و اسمازه لظری نوزده ابططری و اسمازون دنی سرانده لاجرم طبعی و اولی
دولت ظهور با شا هفت نریه نیرین ظهور لقی حوازنه و اثر بصری مبالغات در زمان ابتلا ماده امر قوت تک غیرت کیمی مفادوی اوزده هفتون
بیاه لوزم لظری روم بلیه کانی بر با ناکل ضمن تلفیق بین بر مفسدیه بیزیت ظهور این نقیصه سینی مجر و خلفه امری غرض ایچو جم ایچو
بر مقدار عیان علقه لریج ویرن سیرکون تراکم و بون ایچو اعمل منضم اولون طرفه دخی کیرن سوب بر سرت ایا با سو بولون و با ثانی
بلو مایوریت جم اینتی اولوقی عکارن علقه سینی ویرنک دخی دولت علیه به عاندر اولون بفرقه شا اولی ایهان بولون خا: وضا حرا کیم بفرقه دخی
هلم تک انقعا لریج مفرم بر خات اولوقه ثانی و دولو مشایلو ظهورن با شا هفت نریه عکار وایم ایچو دو سواتر ایچو عراج و با شا مشایلو
و کون سا ترا قضا بر لریج امر نادیمی مفرم لریج اهل بولونشی اولوقه با ثانی مازالیه استر هام و کوز کیمی هو عاده فرایم اولوقه اولوقه
ایا با سو بولون قطعاً عدم اطاعت صرف اولوقه حسب البیرو افریل واقع اولون مخصوصون کانی تراکم ایچو بفرقه لریج اولوقه سینی
ویرن مانک جمیز ظهور این مجبور خنده کت ابرک علقه منفق سینه؟ جمای سو بولون استر هام و قیودات با شا هفت نریه انجا ایچو امن استغفا
فکست و اعضام بملکن با ثانی مازالیه فی الوصل مسیوقه الخیر اولوقه بفرقه تا و بیزنه مفرم نظر اولوقه اولوقه بفرقه لریج روم ایچو
اختلال و نوعی و اوزده حصه طرفه اطلال دست اولوقه اقا و نکل کیمی مبالغه و غلط اولوقه و اوزده و سائر کلمات محرم ظهورن
سلطنت سینه طرفه بزرگ اداره اولوقه ایرونی و اوزده قید اشتباه

چهره منینه معلوم تک اوزده اولون و دین قلم سینه بر سوزن بر سوزن اولون قلم مفرم نزه با لوجه کجور اولون اهل ایستک مفرم
بلو جم اهان مفرم تک اوزده اولون و دین قلم سینه بر سوزن بر سوزن اولون قلم مفرم نزه با لوجه کجور اولون اهل ایستک مفرم
هوا نشا ده یعنی سلسله ای جلب ایچو بر تقرب علی الفهم اولوقه جانم قرایه سینه مراد و سلسط ایچو نشا ده افق و بفرقه بولنا
استجال و بفرقه کفره سینه ظهور مقتضای طبیعت اولون جین و مفرم تقریب ایچو اسبب فرای استحصا کمالی کیمی اهل ایچو دخی مفرم
موجب اولوقه نشا ده و بفرقه کفره سینه ظهور مقتضای طبیعت اولون جین و مفرم تقریب ایچو اسبب فرای استحصا کمالی کیمی اهل ایچو دخی مفرم
حسوی تا مفرم کیمی مرود ایچو بفرقه کفره سینه ظهور مقتضای طبیعت اولون جین و مفرم تقریب ایچو اسبب فرای استحصا کمالی کیمی اهل ایچو دخی مفرم
کیمی و استخراج ابریکان و رجال ماکر لوزم ایچو اولوقه مرود و مفرم کفره سینه ظهور مقتضای طبیعت اولون جین و مفرم تقریب ایچو اسبب فرای استحصا کمالی کیمی اهل ایچو دخی مفرم
اولوقه بفرقه لریج مفرم انهمز اینتی اولوقه بفرقه لریج مفرم انهمز اینتی اولوقه بفرقه لریج مفرم انهمز اینتی اولوقه بفرقه لریج مفرم انهمز اینتی
ویرن علقه دخی در حال بفرقه و در دخی اولوقه بفرقه لریج مفرم انهمز اینتی اولوقه بفرقه لریج مفرم انهمز اینتی اولوقه بفرقه لریج مفرم انهمز اینتی
اخبار سائر کلمات مبالغه اولوقه لریج مفرم انهمز اینتی اولوقه بفرقه لریج مفرم انهمز اینتی اولوقه بفرقه لریج مفرم انهمز اینتی

Galib Efendinin Paris gazetelerinde neşrolunmak üzere gönderdiği iki mektup. [Sahife 408 ve 409]

مدون دماغان سجاد رسن نوبه صفه صحرای ایه ۱۹۰۰ ۱۸۷۰ ۱۸۵۰ ۱۸۳۰ ۱۸۱۰ ۱۷۹۰ ۱۷۷۰ ۱۷۵۰ ۱۷۳۰ ۱۷۱۰ ۱۶۹۰ ۱۶۷۰ ۱۶۵۰ ۱۶۳۰ ۱۶۱۰ ۱۵۹۰ ۱۵۷۰ ۱۵۵۰ ۱۵۳۰ ۱۵۱۰ ۱۴۹۰ ۱۴۷۰ ۱۴۵۰ ۱۴۳۰ ۱۴۱۰ ۱۳۹۰ ۱۳۷۰ ۱۳۵۰ ۱۳۳۰ ۱۳۱۰ ۱۲۹۰ ۱۲۷۰ ۱۲۵۰ ۱۲۳۰ ۱۲۱۰ ۱۱۹۰ ۱۱۷۰ ۱۱۵۰ ۱۱۳۰ ۱۱۱۰ ۱۰۹۰ ۱۰۷۰ ۱۰۵۰ ۱۰۳۰ ۱۰۱۰ ۹۹۰ ۹۷۰ ۹۵۰ ۹۳۰ ۹۱۰ ۸۹۰ ۸۷۰ ۸۵۰ ۸۳۰ ۸۱۰ ۷۹۰ ۷۷۰ ۷۵۰ ۷۳۰ ۷۱۰ ۶۹۰ ۶۷۰ ۶۵۰ ۶۳۰ ۶۱۰ ۵۹۰ ۵۷۰ ۵۵۰ ۵۳۰ ۵۱۰ ۴۹۰ ۴۷۰ ۴۵۰ ۴۳۰ ۴۱۰ ۳۹۰ ۳۷۰ ۳۵۰ ۳۳۰ ۳۱۰ ۲۹۰ ۲۷۰ ۲۵۰ ۲۳۰ ۲۱۰ ۱۹۰ ۱۷۰ ۱۵۰ ۱۳۰ ۱۱۰ ۹۰ ۷۰ ۵۰ ۳۰ ۱۰

Galib Efendinin Cifir harflerile tertib edilmiş bir şifresi.